

Tabel met overzicht van in het kader van de consultatie ontvangen commentaar op wijziging Bhvbz, met ambtelijke reactie vanuit ministerie I&M daarop			20150506
Onderdeel	Commentaar ¹ C1=Camping 1, C2=Camping 2, CM=C-mark, DM=Deskundige microbiologische zwemwaterkwaliteit, H1=Hotel 1, H2=Hotel 2, LD=groep Legionelladeskundigen, IPO=Interprovinciaal Overleg, MK=dhr. M. Keuten, KM=Keurmerkverlenend instituut, KV=mw Knoef-Vruggink, LB=Laboratorium, NB=camping de Noetselerberg, ND=Normalisatiedeskundige, NZ=Normcommissie Zwembaden, DZ=Deskundige zwemwaterbehandeling, SF=Sportfondsen Nederland, SV=Samenwerkingsverband van 3 brancheverenigingen, T2= Thermae 2000, TH=Toezichthouder, VHG=Branchevereniging voor ondernemers in het groen, VNG=Vereniging Nederlandse Gemeenten,	Ambtelijke reactie I&M	
Algemeen	<p>IPO:Graag maken we als IPO gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de consultatie van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvbz) met kenmerk IENM/BSK-2014/200556. Provincies zijn bevoegd gezag en voeren het toezicht uit op de veiligheid en waterkwaliteit van de zwem- en badinrichtingen. Het IPO heeft vanuit deze verantwoordelijkheid het ontwerpbesluit nauwgezet beoordeeld.</p> <p>Allereerst willen wij benadrukken dat het IPO de overgang van middelvoorschriften naar doelvoorschriften in het ontwerpbesluit van harte ondersteunt. Deze beweging geeft exploitanten van badinrichtingen en zwemgelegenheden meer vrijheid en maakt hen tegelijkertijd meer bewust van de risico's op volksgezondheid die aan de badinrichtingen kleven.</p> <p>Hiernaast constateren wij echter dat een aantal cruciale onderwerpen uit het besluit onvoldoende doordacht zijn en de stijging van de toezichtlasten voor provincies wordt onderschat. Waar uw ministerie in de beginfase van de herziening de belanghebbenden nauw betrokken heeft bij de herziening van het besluit, zijn wij in de laatste fase niet meer betrokken. Dit heeft in onze opvatting mede geleid tot een gebrek aan consistentie en eenduidigheid op een aantal belangrijke plaatsen in het voorliggende besluit.</p> <p>Het IPO is van mening dat het voorliggende besluit niet toereikend is om de volksgezondheid te waarborgen en de toezichtlasten te beperken. Het IPO gaat graag met uw ministerie in gesprek om de noodzakelijke verbetering te maken.</p> <p>Hieronder zetten we de belangrijkste kanttekeningen uiteen. In de bijlage vindt u het document met het complete overzicht aan aandachtspunten van onze zijde.[verderop in tabel verwerkt]</p> <p>Controle op de zwemwaterkwaliteit is niet goed uitvoerbaar en brengt onnodige risico's met zich mee In de herziene versie van het Bhvbz ontbreekt opnieuw een verplichting voor de</p>	Nav IPO: Reactie op commentaar: zie betreffende commentaarpunten van IPO verderop in tabel.	

¹ door omzetting vanuit pdf zijn de super- en subscripts uit sommige commentaren helaas verdwenen

exploitant om analyseresultaten aan Gedeputeerde Staten (GS) toe te zenden met bijbehorende termijn. In tegenstelling tot uw ministerie is het IPO van mening dat het Whvbz zeker een grondslag geeft om het ter kennis brengen aan GS van de uitkomsten van laboratoriumonderzoeken. In het nieuwe besluit nader uit te werken. Controle achteraf over een langere periode, bijvoorbeeld tijdens een inspectie, is niet acceptabel. Hierdoor kunnen gebruikers voor langere tijd blootgesteld worden aan gezondheidsrisico's zonder dat Ingrijpen vanuit de toezichthouder mogelijk is.

Bijzondere bassins

In het nieuwe besluit worden een aantal typen bassins als bijzondere bassins benoemd. Daarbij wordt echter de kans niet benut om de belangrijke nieuwe ontwikkeling van de Spray Parks mee te nemen. Ook worden voor bassins, welke een gelijksoortig gebruik kennen, verschillende keuzes gemaakt in de uitzondering van een aantal hygiëne- en gezondheidsvoorschriften. Het IPO is van mening dat minimale kwaliteitseisen en parameters voor het water in alle gelijke typen bassins noodzakelijk zijn om hygiëne en gezondheid voor de gebruikers te garanderen. Daarnaast blijft een categorie bassins voortbestaan (de vroegere categorie B-baden) zonder enige vorm van desinfectie. Het IPO zou voor deze baden een uitsterfconstructie willen hanteren.

Risicoanalyse voor alle bassins

Voor bijzondere bassins is het opstellen van een risicoanalyse en beheersplan door de houder in het Besluit nu niet voorgeschreven. Het IPO kan deze uitzondering voor genoemde bijzondere bassins niet verdedigen. Om algemene intentie van houder tot invullen van zorgplicht inzichtelijk en toetsbaar te maken is het nodig om voor alle bassins een risicoanalyse voor te schrijven, hoe beperkt deze dan ook uitvalt.

Meldplicht op te nemen voor bacteriologische overschrijding voor bijvoorbeeld Legionella

De overschrijding van een risicovolle (bacteriologische) parameter wordt door het laboratorium pas na circa vier weken officieel gerapporteerd aan de houder. Het IPO stelt voor om een meldplicht op te nemen om bij vaststelling door het laboratorium van een bacteriologische overschrijding als Legionella deze direct na analyse te melden aan de houder. De houder dient dit weer te melden aan de GS.

Verzwarend van toezichttaken en verhoging van uitvoeringslasten voor provincies

Tot slot wil het IPO erop wijzen dat met de wijziging van het besluit een verzwarend van de uitvoeringslasten ontstaat. In het kader van artikel 2 van de Wet Financiële Verhoudingen willen wij graag met uw ministerie overeenstemming bereiken over een verhoging van de rijksbijdrage aan het Provinciefonds om deze stijging te compenseren.

Er is reeds een toetsing lasten zwemwaterregelgeving uitgevoerd om de lastenveranderingen in

	<p>kaart te brengen die de voorgenomen regelgeving met zich meebrengt. Bij de inschatting van de meerkosten voor de provincies is echter geen rekening gehouden met de toename van het zwembadenbestand. De toezichtlast van provincies stijgt aanzienlijk door het toevoegen van nieuwe categorieën baden en bedrijven, waaronder Fish Spa's. Het IPO is van mening dat aanvullend onderzoek uitgevoerd moet worden om een inschatting te maken naar deze extra lastenverzwaring en meerkosten.</p> <p>Op basis van bovenstaande punten kunnen we (nog) niet Instemmen met het voorstel voor het Besluit. Graag zouden wij op deze punten het overleg met uw ministerie continueren zodat er straks een besluit ligt dat de volksgezondheid borgt, de lasten voor de exploitanten zoveel mogelijk beperkt, maar ook uitvoerbaar is voor de provincies als bevoegd gezag.</p> <p>VNG: Hartelijk dank voor het toesturen van het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvbz). Als VNG ondersteunen wij het streven om de voorschriften omtrent badinrichtingen te moderniseren. We hebben zelf te weinig inhoudelijke kennis op dit dossier voor een diepgaande beoordeling en beperken ons dan ook tot de volgende aandachtspunten bij het ontwerpbesluit: [zie bij Artikel 7 en NvT Pagina 3, hoofdstuk 2.1, 8de alinea]</p> <p>SV: Koninklijke Horeca Nederland, RECRON en Sauna & Wellness Nederland hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel rond de nieuwe zwemwaterwet. Dat de huidige Bhvbz daarbij aan een opwaardering toe was wordt door genoemde partijen onderkend. Over nut & noodzaak van de aanpassing van de huidige set parameters is echter voor ons nooit een sluitend bewijs aangeleverd. Dit punt is bij het ministerie bekend. De basiskritiek die wij hebben is samen te vatten onder de volgende punten:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De meerkosten verbonden aan de nieuwe wet zijn maar ten delen inzichtelijk gemaakt. De branche verwacht dat de meerkosten vele malen hoger zullen zijn. Dit in combinatie met tal van andere kostenverhogingen in de sector, baart dat ons grote zorgen. Zo geven ondernemers nu al aan te heroverwegen of renovatie van een bad nog wel qua exploitatie wenselijk of überhaupt haalbaar is met alle kostenstijgingen en extra lastenverzwaringen. De branche vindt dat op dit punt nadere afspraken gemaakt moeten worden. b. De wet is een chloorwet geworden. De zwemwaterwet, zoals nu ingericht in combinatie met de biocidewetgeving, maakt het zoeken naar alternatieven die goedkoper en duurzamer zijn bepaald niet makkelijker. c. De branche verwacht door de verschuiving van middel- naar doelvoorschriften een toename 	<p>Nav VNG: zie betreffende commentaarpunten van VNG verderop in tabel.</p> <p>Nav SV: zie betreffende commentaarpunten van SV verderop in tabel.</p>
--	--	---

	<p>van het “grijze gebied”, met grotere kans op onduidelijkheid binnen de setting van een “claimcultuur”. De branche ziet dit als een serieus risico. Ook op dit punt is het van groot belang om nadere (procedurele) afspraken te maken tussen partijen.</p> <p>SF:Het toegeleverde wijzigingsbesluit is opgesteld in de vorm van een amendement, begrijpelijk maar wel onpraktisch en soms onleesbaar als het vigerend besluit niet bij de hand is. Ons voorstel luidt een compleet nieuw besluit te presenteren en de wijzigingen bijvoorbeeld te markeren.</p> <p>NZ: In paragraaf 2.3 van de Nota van toelichting wordt uitdrukkelijk verwezen naar de veiligheidseisen voor zwembaden in de vorm van de door NEN vastgestelde normen en ook in de overige tekst wordt naar NEN normen gerefereerd. Het is dan ook opmerkelijk en tevens kwalijk dat de Nederlandse normcommissie zwembaden niet betrokken is geweest bij de referentie naar deze normen in de Nota van toelichting bij deze wetswijziging. Te meer omdat blijkens de opsomming in paragraaf 7, andere organisaties daartoe wel in de gelegenheid zijn gesteld.</p> <p>CM:Wij stellen onze expertise graag beschikbaar voor het vervolmaken van het nieuwe Bhvbz. Op de volgende pagina’s treft u een reactie van ons aan die te beschouwen is als de internetconsultatie van C-mark.</p> <p>MK:Ik heb het voorgestelde wijzigingsbesluit bestudeerd en ben van mening dat deze gewijzigde regelgeving een grote sprong voorwaarts zal zijn. Ik wil dan ook beginnen met een compliment te maken voor al diegenen die hieraan een bijdrage geleverd hebben. Dit nieuwe zwembadbesluit gaat ervoor zorgen dat het management van zwembaden meer inzicht krijgt in de risico’s die spelen op het gebied van hygiëne en veiligheid, met als doel dat het daarmee ook hygiënischer en veiliger zal worden. Terwijl er altijd partijen zullen zijn die op zoek gaan naar de grenzen van de regelgeving, ben ik ervan overtuigd dat de gewenste kwaliteitsverbetering bij de meeste zwembaden straks ook gehaald zal worden. Door het vrijgeven van de manier waarop het zwembad ingericht en beheerd moet worden krijgt het management van zwembaden veel meer ruimte om aan deze strengere normen te voldoen en daar waar mogelijk ook nog kosten te besparen op gebruik van grondstoffen (gas, water, elektriciteit en chemicaliën). Dat betekent niet dat dit zonder slag of stoot zal gaan. Het zal veel zwembaden de nodige inspanning kosten om aan de eisen in dit nieuwe besluit te voldoen. Naast woorden van lof heb ik nog diverse commentaarpunten op het voorliggende wijzigingsbesluit.</p>	<p>Nav SF:integrale tekst wordt opgesteld en verspreid zodra tekst (bijna) definitief is</p> <p>Nav NZ: Er is met NEN contact geweest over de meest actuele versies van de NEN-normen</p> <p>Nav CM:aanbod expertise wordt op prijs gesteld</p> <p>Nav MK:Voor zover er onduidelijkheid of verschil van inzicht is, wordt er contact opgenomen om dit te bespreken.</p>
--	---	---

	<p>Enkele van mijn commentaren zijn van cosmetische aard en andere zijn fundamentele bezwaren waarvan ik vind dat ze onterecht in het besluit opgenomen zijn. Ook staan er fouten in het wijzigingsbesluit en worden er (naar mijn mening) onjuiste uitspraken gedaan. Ik heb deze fundamentele bezwaren en onjuiste uitspraken voorzien van onderbouwing. Daar waar mogelijk heb ik ook voorstellen geschreven voor aanpassingen. [...]</p> <p>In tegenstelling tot de door de overheid gekozen handelswijze betreffende mijn commentaar op voorgaande versies van dit wijzigingsbesluit, zou ik het zeer op prijs stellen als de overheid mij informeert over de keuzes die op basis van mijn commentaar gemaakt worden en de daarvoor gebruikte onderbouwing ook met mij deelt, voordat de definitieve versie van het wijzigingsbesluit vastgesteld wordt. Dit alleen om de kans op fouten en onjuistheden in het wijzigingsbesluit tot een minimum te beperken. Ik ben altijd bereid om samen met de overheid te werken aan betere regelgeving voor zwembaden.</p> <p>KM: De Zwembranche is verheugd dat er een kwaliteitsslag gemaakt wordt en dat de professionele mening van diverse belanghebbende partijen hierin gevraagd wordt.</p> <p>De Stichting Zwembadkeur is van mening dat de voorgestelde wijzigingen in essentie een verbeterde kwaliteit waarborgen. De instrumentele uitwerking (incl. praktische hanteerbaarheid) daarentegen behoeft nogal wat extra aandacht. Denk hierbij aan meer eenduidige teksten en een RI&E-model volgens het KISS-principe (keep it simple and sufficient). De regelhulp Risicomodel Bhvbz is op dit moment nog te ingewikkeld. Met name wordt een knelpunt ervaren in het praktisch kunnen gebruiken van het veiligheids- en hygiëneplan (een theoretisch model). Er is twijfel over de huidige waarde van dit instrument en geadviseerd wordt om hier als branche en overheid gezamenlijk naar te kijken en dit verder uit te werken. Namens de branche bieden de stichting Keurmerk en het Nationaal Platform Zwembaden NRZ zich hiervoor aan.</p> <p>Extra aandacht wordt eveneens gevraagd voor de wijze waarop handhaving uniform gestalte zal krijgen. Met name grotere partijen hebben ons laten weten grote verschillen te ervaren in uitvoering in de verschillende provincies. Evenals de RECRON is de Stichting Zwembadkeur van mening dat afstemming tussen de handhavers verbetering behoeft. Daarom achten wij het zeer aanbevelenswaardig om met verschillende bij de handhaving betrokken partijen en branchevertegenwoordigers de komende jaren praktijk knelpunten te signaleren en (grote) verschillen te elimineren bij de handhaving vanuit de verschillende toezichthoudende instanties en/of provincies.</p>	<p>Nav KM: aanbod om Risicomodel te beheren en verder uit te werken wordt gewaardeerd. Op 7 januari is hierover gesproken. Er zal door KM projectplan worden opgesteld.</p> <p>Vanuit I&M wordt gestimuleerd dat de betrokken handhavers hun activiteiten zo goed mogelijk op elkaar afstemmen.</p>
--	---	---

<p>Uitzondering toezichtsplicht bij semi-publiek bad < 1,40 diep vervalt</p>	<p>C2: Ik maak uit de nieuwe wet op dat de baden tot 1.40 niet automatisch meer vrijgesteld zijn van toezicht. Dit kan voor een bedrijf als de onze tot gevolg hebben dat het zwembad niet meer open zou kunnen vanwege de hoge kosten die aan toezicht verbonden zijn. Als wij het zwembad zouden moeten sluiten, dan kunnen wij ook meteen ons hele vakantiepark sluiten met alle gevolgen van dien.</p> <p>NB + T2: Mijn zwembad, dat niet dieper dan 1.40 meter is, heeft op dit moment geen toezicht. Dit voorschrift moet gehandhaafd blijven in de nieuwe wet en je vrijstellen van een risicoanalyse, die in de nieuwe wet ingevoerd gaat worden.</p> <p>KV:[samengevat] verzoekt om het mogelijk te maken dat mensen die geen gast zijn van hotel, daar wel kunnen zwemmen, zonder dat er toezicht moet worden uitgeoefend op voorkomen verdrinking</p> <p>SV: Een zwembad dat niet dieper dan 1.40 meter is, heeft op dit moment geen badtoezicht nodig. Dit voorschrift vervalt echter. Iedereen zal zijn toezicht moeten baseren op een gedegen risicoanalyse. Het uitvoeren van een gedegen risicoanalyse en het overzien van alle risico's en het nemen van beheersmaatregelen zal meer expertise vragen, vooral bij ondernemers waarbij het bad niet de "corebusiness" is, zoals in de verblijfssector (vakantieparken, campings, hotels en bed&breakfast). Dit zal tot meer inspanningen en kosten leiden, zeker in de eerste jaren. Zwembadconcerns kunnen wellicht juist hun toezicht efficiënter inrichten door deze beleidsvrijheid.</p>	<p>Nav C2+NB+KV: huidige onderscheid tussen openbare en semi-openbare baden, en baden dieper en ondieper dan 1.40 m vervalt, waar het gaat om plicht om toezicht te houden op risico verdrinking. Dit onderscheid is vanuit risicobenadering niet verdedigbaar. Bovendien is toezicht niet de enige denkbare maatregel om verdrinkingsrisico te beheersen. Elke exploitant van (semi-) openbaar zwembad wordt verplicht om risicoanalyse uit te voeren, mede mbt verdrinkingsrisico. Daaruit hoeft niet te volgen dat er toezicht vereist is; afhankelijk van situatie kan ook met andere maatregelen worden volstaan (bijv. restricties mbt toegang tot het bad, en controle daarop)</p> <p>Nav T2: Betreft in casu openbaar bad; ogv huidige regelgeving is toezicht dus vereist. Cf. voorstel zouden ipv toezicht ook andere maatregelen kunnen worden genomen.</p> <p>Nav SV:Toezicht wordt als zodanig niet verplicht gesteld. Er moet risico-</p>
---	--	---

		analyse plaatsvinden. Op grond daarvan moeten maatregelen worden genomen om de veiligheidsrisico's afdoende te beperken. Dat kan toezicht zijn, maar andere maatregelen die afdoende zijn, mogen ook. Om ondernemers daarbij te ondersteunen is Risicomodel ontwikkeld.
Temperatuur zwembadwater	H2: maximum temperatuur zwembadwater 25 graden C is voor ons te laag, zijn hier uitzonderingen op?	Eis mbt maximum watertemperatuur geldt alleen voor zwemvijvers vanwege toename van micro-organismen bij hogere temperaturen. Voor andere zwembaden mag de exploitant zelf bepalen wat de watertemperatuur is.
Chloorgedreven	SV: De wet zelf is chloor gedreven en laat nauwelijks andere methodes toe. De biocidewetgeving zorgt ervoor dat de bestaande techniek van zoutelektrolyse "gecertificeerd" zal moeten worden, wat ook weer kostenverhogend zal werken. Maar toekomstige, alternatieve methoden zullen een zelfde lang en kostbaar certificeringsproces moeten ondergaan. De vraag is of er partijen zijn te vinden die dat in de toekomst durven te financieren. De biocidewetgeving (in combinatie met de zwemwaterwet) drukt dus de innovatiekracht naar goedkopere of milieutechnische alternatieven.	Aan de orde is een wijziging van het Bhvz. De toelating van biociden zoals zoutelektrolyse is Europees geregeld in de Biocidenverordening. Overigens vallen niet alle alternatieve methoden onder biocidewetgeving (bijv. UF, UV, pasteurisatie).
Geschillen	SF: Is er ergens een geschillen platform? Zo nee dan ben je in eerste instantie afhankelijk van het inzicht van de toezichthouder en/of uiteindelijk een uitspraak van een rechter.	Nav SF: Er is momenteel geen geschillenplatform, en het is ook niet te verwachten dat dit later nav het

	<p>SV: De wetgever gaat er vanuit dat er geen verandering in de rechtssituatie ontstaat tussen bezoeker en exploitant/houder van een inrichting en toezichthouder en exploitant/houder van een inrichting. De branche kijkt daar toch wat anders tegenaan. De verwachting is dat door de verschuiving van middelenvoorschriften in de huidige Whvbz naar meer doelvoorschriften in de nieuwe zwemwaterwet (Bhvbz), discussies tussen handhavers en exploitanten/houders kunnen gaan toenemen. Bovendien vervaagt de situatie tussen "wet" en "norm". Hoe zich dat juridisch laat vertalen naar aansprakelijkheid laat zich nog lastig beoordelen, maar is op voorhand een potentieel risico. We zitten midden in een "claimcultuur". Ook is de kennis aan de kant van de Provincie een risico, nu men meer met generalisten gaat werken. De mogelijkheid om een situatie aan een "Raad van wijze mannen/vrouwen" of een geschillencommissie voor te leggen zou wellicht kunnen bijdragen aan de gewenste duidelijkheid en rechtszekerheid.</p>	<p>voorstel zal komen. Net als nu is men afhankelijk van inzicht toezichthouder en evt. de rechter.</p> <p>Nav SV: in NvT is al aangegeven dat discussies kunnen gaan toenemen. Nieuwe wetgeving brengt dat vaak met zich mee. "Claimcultuur" is pas aan de orde als er schade is opgetreden; risico-aanpak is gericht op voorkomen daarvan. Provincie gaat werken aan kennisopbouw. Er wordt geen noodzaak gezien in wettelijk verankerde geschillencommissie. Claimcultuur is algemene ontwikkeling. Meer vrijheid kan ook meer discussie met zich meebrengen. Dat hoeft niet, omdat toezichthouder de vrijheid moet respecteren dus moet aantonen dat exploitant de redelijke interpretatie-/keuzemarge te buiten is gegaan. Het staat de branche vrij initiatieven te nemen, maar dit is gezien de grotere vrijheid en verantwoordelijkheid van de exploitant geen overheidstaak (meer). Voorstel verandert overigens op dit punt niets, claim-cultuur is invulling van het huidige algemene burgerlijke recht.</p>
Opleiding toezichthouders	IPO:De nieuwe opzet van het Bhvbz vergt een andere manier van toezichthouden. Het opleiden en trainen van toezichthouders van de provincie is noodzakelijk om goed invulling te geven aan deze	Prima idee om vanuit provincies een landelijke opleiding te organiseren.

	<p>nieuwe wijze van toezicht. Het DBZ pleit ervoor om deze aanvullende opleiding landelijk te organiseren en vorm te geven. Door toezichthouders centraal dan wel inhoudelijk eenduidig op te leiden en te trainen wordt meer uniformiteit in het toezicht verkregen.</p>	<p>Wellicht is het zinvol om ook NPZ-NRZ daarbij te betrekken.</p>
Artikel I;	<p>MK: er is gekozen voor het gebruik van Romeinse en Arabische cijfers door elkaar heen. Artikel I (romeins) en artikel 1 worden wel anders geschreven, maar zijn in uitspraak aan elkaar gelijk. Dit kan verwarring tot gevolg hebben. Een duidelijk onderscheid wordt verkregen als ipv de romeinse cijfers met letters gewerkt wordt. Dit besluit heeft nu twee artikelen één en idem voor artikel twee etc., dat komt de duidelijkheid niet ten goede. Er zou ook overwogen kunnen worden dat ipv artikel I; paragraaf I of hoofdstuk I gebruikt wordt, dat zorgt ook voor meer duidelijkheid.</p>	<p>Bij het opstellen van regelgeving moeten de zogenaamde Aanwijzingen voor de Regelgeving worden gevolgd. Deze zijn in het voorstel gehanteerd. Er is geen vrijheid hiervan af te wijken. Het hanteren van Romeinse cijfers volgt uit deze Aanwijzingen, omdat het hier gaat om aanpassing van bestaande regelgeving. In de uiteindelijke (integrale) tekst verdwijnen ze. In een later stadium wordt een integrale versie van het besluit zoals het luidt na de wijzigingen, beschikbaar gesteld</p>
Artikel I, A	<p>LB:De Bhvz beschrijft het volgende :laboratorium: laboratorium dat een kwaliteitsborgingssysteem hanteert dat is gebaseerd op NEN-EN-ISO/IEC 17025:2005 {...} en dat hiervoor overeenkomstig die norm geaccrediteerd is.</p> <p>Betekent dit dat wanneer een laboratorium beschikt over een ISO17025 accreditatie zij de analyses mag uitvoeren, ook als zijn niet voor de afzonderlijke parameters is geaccrediteerd. Bijv. wel een ISO17025 accreditatie maar geen specifieke accreditatie voor het meten van het Ureum-gehalte. Worden de resultaten van het ureum-gehalte wel geaccepteerd door de overheid/provincie?</p>	<p>Accreditatie ogv ISO 17025 garandeert nog niet dat het laboratorium alle willekeurige bepalingen ook goed kan uitvoeren. Daarom wordt voorstel aangepast zodat accreditatie voor de afzonderlijke analyses in zwembadwater verplicht wordt.</p>
Artikel 2	<p>IPO:Artikel 2 betekenen voor de provincies een uitbreiding van het provinciale zwembadenbestand.</p> <p>Bedrijven met Fish Spa's, bassins met knabbelvisjes (Garra rufa vissen), vallen ook onder de werkingssfeer van het nieuwe besluit. Dit is een geheel nieuwe branche voor de provincies met een geheel ander type bassin dan in de zwembaden. Sauna's, relax bedrijven, evenementen, musicals of</p>	<p>Whvz en huidige Bhvz golden in principe ook al voor fish spa's en andere genoemde baden Er is door wijziging van Bhvz geen sprake van</p>

	<p>theaterproducties, tv-producties en waterspeelhallen die permanent maar ook (zeer) tijdelijk bassin(s) gebruiken met een oppervlakte groter dan 2 m² vallen onder de nieuwe zwemwaterregelgeving. Ongeacht de waterdiepte van deze bassins moeten de inrichtingen, in tegenstelling tot voorheen, aan de zware voorschriften voldoen. De implementatie van regelgeving voor deze bassins vergt ook extra inzet van de provincies. Door Sira consulting is in het rapport Toetsing lasten Zwemwaterregelgeving bij de inschatting van de meerkosten voor de provincies geen rekening gehouden met de toename van het zwembadenbestand met de bedrijven met Fish Spa's. Eveneens is onvoldoende rekening gehouden met de toename van het aantal bassins welke moeten gaan voldoen aan de "zware" voorschriften.</p> <p>Het DBZ is van mening dat aanvullend onderzoek uitgevoerd moet worden om een inschatting te maken naar deze extra lastenverzwaring en meerkosten. Het DBZ is van mening dat de reikwijdte van het nieuwe besluit conform advies van de expertgroep en het RIVM ook duidelijk op het water in spray parks, splash parks of vergelijkbare speelelementen van toepassing te verklaren is en nadrukkelijk onder de regelgeving is te benoemen.</p>	<p>uitbreiding van badenbestand waarop de regelgeving betrekking heeft. Wel is het zo dat er bij het toezicht weinig aandacht voor deze baden was, mede omdat specifiek daarop toegesneden regels ontbraken. Aan IPO is gevraagd om aan te geven hoeveel tijd ze extra kwijt zijn, hoeveel baden het betreft en wat de kosten zijn. Bij spray parks, splash parks of vergelijkbare speelelementen zal er doorgaans geen sprake zijn van "water om in te baden". Dan vallen ze dus ook niet onder de Whvbz. Toepassing Gemeentewet of Wet publieke gezondheid is wel mogelijk (is in NvT vermeld).</p>
<p>Artikel 2 lid 1;</p>	<p>MK: Volgens artikel 2 is dit hoofdstuk alleen van toepassing op badinrichtingen met tenminste één bassin ≥2m² wateroppervlak + artikel 12. Hierbij moet ook aangevuld worden de baden onder artikel 8, 9, 10 en 11 omdat bij deze baden ook naar de artikelen 4 t/m 7 verwezen wordt die volgens het huidige artikel 2 juist niet op deze baden van toepassing zijn. Daarnaast lijkt door deze definiëring dit besluit niet van toepassing op waterspeeltuinen. Echter, de waterspeeltuinen worden wel genoemd in de nota van toelichting, maar dan bij artikel 1a. Door de expertgroep was aangegeven dat de gezondheidsrisico's bij deze waterspeeltuinen vergelijkbaar zijn met de risico's bij zwembaden, zodat het reguleren van deze risico's het beste in de Bhvbz ingepast kunnen worden. Ook RIVM onderschrijft dat nogmaals in haar laatste rapportage over de normstellingen. Indien dit niet gebeurt bestaat het risico dat deze systemen zonder filtratie en desinfectie geplaatst worden, de goedkoopste leverancier krijgt immers de opdracht waardoor de</p>	<p>Nav MK:Hfdst II is volgens art 2 alleen van toepassing op baden ≥ 2m², tenzij het fish spa's betreft (lid 2). Als bad genoemd in art 8-11 < 2m² dan is Hfdst II dus niet van toepassing.</p> <p>Waterspeeltuinen: Als er sprake is van 1 of meer (ondiepe) bassins waarin gebaad kan worden, is Whvbz van toepassing. Als geen sprake is van "water om in te baden" dan is Whvbz niet van</p>

	<p>uiteindelijke gebruikers onnodige risico's lopen, bijvoorbeeld op het gebied van Legionella. Het gebruik van deze waterspeeltuinen neemt toe. Waterspeeltuinen hebben geen wateroppervlak en vallen door de huidige definiëring buiten het kader van artikel 2 lid 1. Als de bedoeling is dat waterspeeltuinen vergelijkbare regels krijgen als de peuterbaden, zoals RIVM adviseert, dat is het verstandig om dit ook op te nemen in bijvoorbeeld artikel 8, of in de nota van toelichting op dit artikel. Dat is nu niet het geval waardoor mogelijk onduidelijke situatie omtrent dit type systemen ontstaat. De omschrijving voor de reikwijdte moet beter gedefinieerd worden en er moet goed nagedacht worden over de consequenties van de definitie.</p> <p>CS: "niet zijnde locaties" is onduidelijk, tenzij gedefinieerd</p>	<p>toepassing. Toepassing Gemeentewet of Wet publieke gezondheid is dan wel mogelijk. Nota van toelichting is op dit punt aangevuld</p> <p>Nav CS: "locaties" is gedefinieerd in de Whvbz</p>
Artikel 2 lid 2	MK: de oppervlakte eenheid is m2 (met 2 als superschrift) zoals ook in artikel 2 lid 1 is weergegeven.	Voorstel wordt overgenomen
Artikel 2 lid 3	<p>LD: Artikel 2 lid 3 suggereert dat de regels voor legionellapreventie niet gelden voor zwembaden in hotels of andere (gedeelte van) gebouwen met logiesfunctie. Uit de toelichting op artikel 2 op pagina 34 staat vermeld dat dit artikel alleen betrekking heeft op baden die na gebruik telkens gelegegd worden en deel uitmaken van de verblijfsruimte zoals (bubbel)baden in hotelkamers, vakantiehuisjes en B&B. Baden voor gezamenlijk gebruik vallen wel onder Hoofdstuk II.</p> <p>Uit zowel casuïstiek als studie naar blootstelling aan verneveling blijkt dat bubbelbaden risicovolle installaties zijn en blootstelling aan verneveling van een bubbelbad zorgt voor een aanzienlijk groter risico op een legionella-infectie dan douches². Daarnaast blijkt ook uit casuïstiek dat reizen zorgt voor een groter risico op een legionellapneumonie (reizigers-gerelateerde legionellose). Gezien deze risico's is verplicht legionellabeheer wenselijk bij bubbelbaden die worden gebruikt op locaties met een logiesfunctie zoals vermeld in hoofdstuk 4 van het Drinkwaterbesluit.</p> <p><i>Legionelladeskundigen stellen voor om Artikel 2, lid 3 te schrappen</i></p>	<p>Schrappen van deze bepaling zou kunnen betekenen dat een zeer groot aantal baden zou moeten gaan voldoen aan de voorschriften van hoofdstuk II. Dit zou grote – tot nu toe niet in beeld gebrachte - effecten hebben voor zowel de exploitanten als voor de benodigde toezichtcapaciteit van de provincies. Daarom wordt de bepaling in stand gehouden. Samen met de indieners van het commentaar, de branche-organisaties van exploitanten en de provincies zal de precieze situatie nader worden verkend en vastgesteld worden welke maatregelen kunnen worden genomen om eventuele risico's te</p>

² Bouwknecht, M.; Schalk, J.A.C.; de Roda Husman, A.M. Interpretatie van risicoschattingen voor Legionella pneumophila. RIVM briefrapport 703719085 <http://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/703719085.pdf>

		<p>beheersen .</p> <p>In NvT wordt opgenomen dat de situatie zoals beoordeeld door Raad van State (201307402/1/A3) niet onder uitzondering valt, want bad was niet onderdeel van een verblijfseenheid.</p>
Artikel 3, lid 1;	<p>SF:lid 1 onder h: Wordt hier toezicht aan de badrand door medewerkers van de houder of toezicht in het kader van handhaving bedoeld? Als toezicht door medewerkers wordt bedoeld, wat heeft dit toezicht te maken met hygiëne in de badinrichting? Voorheen was er enkel sprake van toezicht op veiligheid, zoals bij artikel 3, lid 2, punt g.</p> <p>MK:toevoegen punt j (ook al staat die niet in de Whvbz genoemd) met de volgende tekst; j. het registreren van hygiënische incidenten/ongevallen of uitbraken. Het is namelijk belangrijk dat deze incidenten en ongevallen geregistreerd worden om de periodiek verbetercyclus van de voorgeschreven risicoanalyse en beheersmaatregelen te kunnen maken.</p> <p>IPO:Artikel 3, lid 1 aanvullen met: - het registreren van hygiënische incidenten, ongevallen of uitbraken enz.. De houder voert beheersmaatregelen uit en heeft de verantwoordelijkheid om op basis van incidenten het beheersplan aan te passen. Het DBZ is van mening dat incidenten op het gebied van hygiëne, veiligheid en gezondheid vastgelegd en voor de toezichthouder ter inzage gehouden moeten worden. Op deze wijze is het voor de toezichthouder mogelijk te beoordelen of de houder het beheersplan voldoende actualiseert.</p>	<p>Nav SF: is ontleend aan art 3 lid 1 onder h Whvbz. Het gaat om toezicht door de exploitant, ikv hygiëne.</p> <p>Nav MK en IPO: Bij formuleren van artikel 3 is zo nauw mogelijk aangesloten bij art 3 en 4 Whvbz. Registratieplicht is nu opgenomen in artikel 7, lid 6 van het wijzigingsbesluit.</p>
Artikel 3, lid 2	<p>IPO:Artikel 3, lid 2 aanvullen met: - het treffen van bouwkundige voorzieningen. Daarmee is bedoeld de functie binnen de risico inventarisatie en aanvullende maatregelen gericht op bouwkundige elementen mbt de veiligheid van zwemmers. Te denken valt aan gebruik van sta-randen of grijpranden in diepere bassins of gebruik en afwerking van bouwkundige materialen. Dit aanvullend op de Woningwet die beoogt de veiligheid van bouwwerken in het algemeen te verzekeren. - het registreren van incidenten, ongevallen, (bijna) verdrinkingen enz..</p>	<p>Nav IPO: in NvT is aangegeven dat voor stellen van bouwkundige voorschriften er de Woningwet is. Daarom wordt dit niet in Bhvbz geregeld. Uiteraard kan de uitkomst van de risicoanalyse wel tot gevolg hebben dat er wordt besloten om bepaalde bouwkundige</p>

	<p>zie reactie onder 3, lid 1.</p> <p>MK: toevoegen punt h (ook al staat die niet in de Whvbz genoemd) met de volgende tekst; h. het registreren van ongevallen en (bijna)verdrinkingen. Het is namelijk belangrijk dat deze ongevallen en (bijna)verdrinkingen geregistreerd worden om de periodiek verbetercyclus van de voorgeschreven risicoanalyse en beheersmaatregelen te kunnen maken.</p>	<p>voorzieningen te treffen, zoals standaarden of grijpranden.</p> <p>Regelgeving ogv Woningwet bevat geen voorschriften die specifiek zijn toegesneden op badinrichtingen. Indien dat als een knelpunt wordt ervaren, kan men zich richten tot minister van Wonen en Rijksdienst.</p> <p>Nav IPO+MK: Registratieplicht is nu opgenomen in artikel 7, lid 6 van het wijzigingsbesluit.</p>
Artikel 3, lid 3	<p>SF: Hier wordt verondersteld, terecht of onterecht, dat de houder kennis van (alle) zaken heeft en gevolgen naar waarde kan inschatten? Op grond waarvan wordt dit verondersteld? Er worden in het besluit geen competenties voor zowel de houder als de TD gesteld. Blijft van onze zijde wel een wens om dit wel op te nemen in het voorliggend besluit.</p> <p>DM: ...nadelige gevolgen kan <i>hebben</i> (ipv veroorzaken)</p>	<p>Nav SF: Is gebruikelijke formulering voor zorgplicht. Of houder iets “redelijkerwijs kan vermoeden” is uiteindelijk aan het oordeel van de rechter.</p> <p>Nav DM: “veroorzaken” is in dit verband de gebruikelijke term</p>
Artikel 4, lid 2	<p>IPO: Voor gebruik van vul- en suppletiewater anders dan water van het drinkwaternet, bijvoorbeeld eigen bronwater, worden de parameters en normen niet benoemd. De lijst parameters en onderzoeksmethoden van de waterleidingmaatschappij bij drinkwaterbereiding is voor deze toepassing niet praktisch en voor de zwembadhouder slechts uitvoerbaar tegen zeer hoge kosten. De houder dient op eenduidige wijze met een gericht pakket parameters en normen in een zinvolle onderzoeksfrequentie middels laboratoriumonderzoek aantoonbaar kunnen maken dat het vul- en suppletiewater anders dan van het drinkwaternet voor de toepassing als vul- en suppletiewater aan zwembadwater aan de kwaliteitseisen voldoet. Dit pakket is door lenM alsnog vast te stellen.</p> <p>DZ: In voetnoot p5 van het kostenrapport staat over het gebruik van drinkwater als suppletiewater: Uitzondering: Hergebruik van filter spoelwater is toegestaan indien de oorsprong daarvan water van drinkwaterkwaliteit is en indien aan het te hergebruiken spoelwater geen additionele chemicaliën</p>	<p>Nav IPO: huidige art 3 lid 2 Bhvbz luidt al vele jaren: <i>Het water waarmee de bassins worden gevuld, is van drinkwaterkwaliteit.</i></p> <p>Voorgestelde bepaling sluit hierbij aan. Provincies kunnen zelf vaststellen op welke wijze de exploitant aan kan tonen dat hij aan dit voorschrift voldoet. Voor zover</p>

	<p>worden toegevoegd., uitgezonderd calcium, bicarbonaat en/of hypochloriet. Het te hergebruiken spoelwater dient te voldoen aan de microbiologische normen van drinkwater en 1x/kwartaal te worden gemeten.</p> <p>In de voorgestelde wijziging van de Bhvz lijkt het (ik kan het nergens expliciet genoemd vinden) dat er vanaf wordt gestapt om voor hergebruik spoelwater de techniek van omgekeerde osmose te verplichten; uitstekend, want dat is slechts een van de geschikte middelen voor dit doel. Maar daarnaast wordt voorgesteld dat de kwaliteit drinkwaterkwaliteit moet zijn of zwemwaterkwaliteit. Deze eis wordt in het voorstel toegelicht. Het is echter zinvoller om alleen eisen te stellen aan de parameters van het hergebruikte spoelwater die onmiddellijk van invloed zijn op de veiligheid van zwemmers, en die bij hergebruik van spoelwater in verhoogde concentraties in zwemwater kunnen terechtkomen. Dat zijn doorzicht en de microbiologische parameters van zwemwater. Alleen zou het hergebruikt spoelwater direct moeten voldoen.</p> <p>Al de andere parameters, zoals chloraat, bromaat, THM's, etc. zijn óf indicatieparameters, óf hebben een lange termijn effect op de gezondheid. Zij veranderen bovendien slechts langzaam in het zwemwater, variërend van enkele uren (pH, vrij chloor, gebonden chloor) tot enkele maanden (chloraat). In het spoelwater zullen deze parameters dus nauwelijks hoger zijn dan in het zwemwater. Het heeft daarom geen zin deze parameters voor hergebruik spoelwater voor te schrijven. Als deze parameters de maximale waarden in het zwemwater dreigen te overschrijden, dan is het aan de houder of hij dit wil verwijderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • door het verwijderen uit hergebruikt spoelwater, of • door een verhoging van de suppletie van drinkwater, of • met andere middelen direct uit het zwemwater. <p>Zolang de toegepaste middelen maar snel genoeg de verontreinigingen verwijderen om de concentraties in het zwemwater te allen tijde en overal in het bassin beneden de voorgestelde maximale waarden te houden. Waar en waarmee dat gebeurt, zou in een doelenwet de overheid "een zorg moeten zijn". Via het spoelwater, via het zwemwater, of via suppletiewater. Dat gebeurt bijvoorbeeld nu al met UV voor de verwijdering van gebonden chloor. Deze aanpak is zowel duurzaam als een uitnodiging tot innovatie. Kortom: geen reden voor andere eisen aan de kwaliteit van hergebruikt spoelwater dan doorzicht en microbiologische kwaliteit van zwemwater. Met een</p>	<p>onttrokken water ook als drinkwater wordt gebruikt staat in de Drinkwater-regeling een meetpakket voor collectieve drinkwatervoorziening uit grondwater danwel oppervlaktewater (bijlage 3, tabel IIIa en IIIb)</p> <p>In NvT wordt opgenomen dat het vanuit bescherming van gezondheid wenselijk om niet alleen eisen te stellen aan de kwaliteit van het water in het bassin, maar ook aan het water waarmee het bassin gevuld wordt. Bij het ontwikkelen van de set van kwaliteitseisen voor het badwater is er namelijk van uitgegaan dat ook het (aan)vulwater een bepaald kwaliteitsniveau heeft. Nav DZ+SF+SV: voorschrift wordt gesplitst:</p> <p>2a. Een bassin wordt gevuld met water van drinkwaterkwaliteit.</p> <p>2b. Een bassin wordt aangevuld met water van drinkwaterkwaliteit dan wel hergebruikt spoelwater voor zover dat voldoet aan de in bijlage I gestelde eisen voor doorzicht, <i>Pseudomonas aeruginosa</i>, intestinale enterococci, sporen van sulfietreducerende <i>Clostridia</i> en <i>Staphylococcus aureus</i>.</p>
--	--	---

	<p>dergelijke benadering bevordert de overheid innovatie en flexibiliteit, zonder dat dit een verhoogd risico voor de veiligheid van zwemmers veroorzaakt.</p> <p>SV: Een uitgangspunt in de wet is ook dat hergebruik van water aan de norm “drinkwaterkwaliteit” dient te voldoen? Deze bepaling maakt - hoe je het wendt of keert - hergebruik van water onnodig duur en complex. Bestaande installaties kunnen hier niet aan voldoen, dit vraagt enorme investeringen. En als we daarnaast ook nog eens beseffen dat slechts circa 2% van ons huidige drinkwater als drinkwater wordt gebruikt, kun je je afvragen wat deze bepaling nu precies toevoegt? In elk geval leidt warm water terugbrengen naar suppletiewater, nog niet tot drinkwater. Dit in combinatie met het terugbrengen van het gebonden chloor en het extra doorspoelen zal de mix van kosten uit energie/verwarming/chemicaliën wel eens duurder kunnen worden. Bovendien wordt in de branche sterk getwijfeld aan de generieke opvatting vanuit het ministerie, dat als je aan de huidige parameters kunt voldoen, je dat straks ook kunt. Er zijn voldoende situaties bekend waar men nu ook al regelmatig aan de grenswaarden zit. Als er aanpassingen aan machines moeten komen, gaan we over hele andere kostenverhogingen praten. Veel sauna’s verwachten dat men meer warm water (28-30 graden) moet gaan verversen. Nu is dat circa 130 en dat wordt naar verwachting 260 liter per bezoeker. Energiebesparing? Duurzaamheid? We gaan warm water wegspoelen, meer verversen, meer opwarmen: allemaal extra kosten.</p> <p>SF: Betekent dit dat Reverse Osmose water of hergebruikt filterspoelwater opgewaardeerd moet worden naar artikel 4 punt 2 voordat het in het bassin gebracht mag worden? Zo ja, dan heeft dat nogal wat consequenties in de huidige praktijk bijvoorbeeld bij het opharden.</p> <p>SF: Vanuit het doel beredeneerd dat de houder moet voldoen aan output genoemd in bijlage I, waarom worden hier aan de input van het zwemwaterproces eisen gesteld?</p> <p>H1: Wij hebben een doorstroomd bassin in de vorm van een dompelbad bij onze sauna. Mag het afgevoerde water, wat nu rechtstreeks naar het riool gaat, hergebruikt worden door het af te voeren naar een buffer? In het kader van milieu zal dit water besparen (en chemicaliën) en dus ook kostenbesparend.</p>	<p>H1: overeenkomstig het – op dit punt aan te passen (zie hierboven) – voorstel, is afvoer van het water naar het riool niet nodig en kan het worden hergebruikt, mits aan de gestelde voorschriften wordt voldaan.</p>
Artikel 4, lid 3	MK; of cyanuurzuur wel of niet (bewust/onbewust) wordt toegevoegd is niet belangrijk, het mag er niet	Nav MK: voorstel overnemen Nav IPO: indien bepaalde producten

	<p>inzitten omdat het de desinfectiekracht van het zwembadwater negatief beïnvloedt. Overweeg deze regel te veranderen in; "Het zwem- en badwater mag geen cyanuurzuur bevatten." Met de huidige tekst mag het er wel inzitten en is alleen het toevoegen niet toegestaan.</p> <p>IPO: Cyanuurzuur niet toegestaan. Het zwemwater mag geen cyanuurzuur bevatten. Cyanuurzuur is in bepaalde chloorproducten toegevoegd als iso-cyanuurzuur zoals in chloortabletten. Is het gebruik van deze producten dan ook niet meer toegestaan?</p>	<p>cyanuurzuur bevatten, is gebruik ervan inderdaad niet toegestaan. Wel is het nodig gebleken om uitzondering te maken voor ondiepe baden zonder circulatie of doorstroming.</p>
Artikel 5, lid 4	<p>SF: Ook hier kan een interpretatieverschil tussen diverse Provincies ontstaan (rechtsongelijkheid). Waarom heeft de wetgever hier geen duidelijk standpunt ingenomen c.q. onderzoek naar laten doen?</p>	<p>Het is aan de provincie als toezichthouder om gelijkwaardigheid te beoordelen, en om dat met de andere provincies af te stemmen om dubbel werk te voorkomen en eenduidigheid te bevorderen</p>
Artikel 5, lid 5	<p>DM: voorschrift of NEN opgenomen</p>	<p>Voor zover in betreffende normen hierover geen voorschrift is opgenomen, geldt dit voorschrift over het bewaren van monsters</p>
Artikel 5, lid 6	<p>SF: In deze tijd van digitaliseren zou ons inziens een betere tekst zijn: Deze gegevens worden ten minste twee jaar op een voor de toezichthouder toegankelijke plaats wijze bewaard.</p> <p>IPO: Als gevolg van de nieuwe sturingsfilosofie die aan het nieuwe besluit ten grondslag ligt, verandert de aard van het toezicht door de provincies.</p> <p>Tijdig en regelmatig inzicht krijgen in de periodieke onderzoeksresultaten van het laboratorium naar de kwaliteit van het zwemwater is voor GS een van de belangrijkste informatiebronnen om adequaat haar toezichthoudende taken te kunnen uitvoeren. Het is belangrijke informatie om te beoordelen of de uitvoering van risicoanalyse en beheersmaatregelen mbt waterbehandeling voldoende zijn en hygiëne en veiligheid zwemmers gewaarborgd worden. Zeker mbt bijvoorbeeld legionellabesmetting of een structureel te laag gehalte vrij beschikbaar chloor in het zwemwater (desinfectie) is het van groot belang dat GS dit tijdig kan signaleren.</p>	<p>Nav SF: voorstel wordt overgenomen</p> <p>Nav IPO: In nieuwe versie van wijzigingsbesluit wordt voorschrift opgenomen m.b.t. beschikbaar stellen van meetgegevens binnen daarbij gestelde termijn en in een bepaald (door Minister vast te</p>

	<p>Toezichthouders worden tijdens periodieke bedrijfsbezoeken en uitvoeringscontroles in zwembaden geconfronteerd met een veelheid aan informatie waarop achteraf niet doeltreffend te corrigeren of te handhaven is. Dit leidt tot inefficiëntie en lastenverzwaring bij de overheid en verhoogde risico's bij zwemmers, wat ongewenst is.</p> <p>Whvbz artikel 10 a, lid 2 stelt dat terzake het onderzoek nadere regels kunnen worden gesteld. Lid 3 stelt dat de uitkomsten van het onderzoek naar de hoedanigheid van het zwemwater ter kennis moeten worden gebracht aan gedeputeerde staten.</p> <p>DBZ is van mening dat Whvbz artikel 10a lid 2 en 3 een grondslag en basis kunnen vormen om het ter kennis brengen door de houder van de uitkomsten van laboratoriumonderzoeken aan GS nader uit te werken. In het nieuwe Bhvbz artikel 5, lid 6 is het ter kennis brengen van onderzoekresultaten te concretiseren door de houder op te leggen de analyseresultaten van laboratoriumonderzoek binnen een termijn van bijvoorbeeld 2 weken na bemonsteringsdatum aan GS toe te sturen. Deze verplichting richt zich tot de houder. De houder kan afspreken dat het laboratorium dat namens hem doet.</p> <p>Deskcontroles door GS op kwaliteit zwemwater voor alle badinrichtingen in haar bestand resulteren in een efficiënte en slagvaardige invulling van haar toezichthoudende taken.</p> <p>Blijkens enkele adviezen van de Afdeling advisering van de Raad van State is het wenselijk om zorgplichtbepalingen zoveel mogelijk te concretiseren. Door het nader uitwerken van artikel Whvbz 10a en een termijn te stellen aan het toezenden van analyseresultaten aan GS is ook aan dit aandachtspunten voor de zorgplicht gevolg gegeven.</p> <p>In het huidige Bhvbz wordt ikv legionella regelgeving onder artikel 2d wel voorgeschreven dat de houder bij vaststelling van een concentratie van legionellabacteriën van 100 kve of meer gedeputeerde staten hiervan onmiddellijk in kennis moet stellen. Voor deze termijnstelling is ook een grondslag in artikel 3 en/of 10a Whvbz gevonden.</p> <p>DM:hier ook al vermelden dat de gegevens ter beschikking moeten worden gesteld aan RIVM voor evaluatie?</p>	<p>stellen) format</p> <p>Nav DM: Gaat ikv beperking administratieve lasten te ver om in regelgeving voor te schrijven dat houder gegevens aan RIVM moet sturen tbv evaluatie. Is beter als provincie vanuit toezichthoudende rol die gegevens bij houder opvraagt en naar RIVM zendt</p>
Artikel 6, lid 2	<p>SF:In tegenstelling tot het zwemwater wordt voor de luchtkwaliteit niet aangegeven hoe de representatieve plaats moet worden bepaald. In de toelichting bladzijde 36 wordt aangegeven dat aanpassing van de beluchting niet is toegestaan. Onduidelijk is wat daar nu precies mee bedoeld wordt. De representatieve plaats kan in hetzelfde bad per moment en situatie verschillen (bijvoorbeeld variatie hoeveelheid recirculatielucht, aanschakelen recreatieve elementen). Waarom is de wetgever hier niet duidelijker in?</p>	<p>Bedoeld is dat vóór uitvoeren van de meting de beluchting niet mag worden aangepast om een beter meetresultaat te bereiken. Is in NvT nader verduidelijkt.</p> <p>In NvT wordt verder aangegeven dat meting moet worden uitgevoerd op</p>

		de plaats waar de kwaliteit van de lucht mbt betreffende parameter op basis van de risicoanalyse het slechtst is. Bijvoorbeeld op basis van ervaring van personeel en bezoekers
Artikel 7	<p>VNG: In artikel 7 wordt gesteld dat de houder een risicoanalyse uit moet voeren om de doelen in artikel 3 te borgen. Het is daarmee een middelvoorschrift, ons inziens als een extra bovenop de Europese regels voor zwemgelegenheden. De beheerder van de badinrichting komt door de verplichting voor een risicoanalyse te staan voor extra kosten. Wij vragen dan ook om een onderzoek naar de verzwaring van de lasten voor de houders van badinrichtingen als gevolg van dit besluit.</p> <p>SV: De kans is groot dat de risico-inventarisatie en analyse (RIE) voor veel ondernemers straks door adviesbureaus wordt opgesteld en ook beoordeeld wordt door externen, omdat de kennis van zaken bij de toezichthouder evenmin voldoende is, omdat de toezichthouders, zoals al opgemerkt, steeds meer generalisten worden. Daarmee bestaat het gevaar dat de uitvoering straks in grote mate bepaald wordt door externe adviesbureaus aan beiden kanten? Dit lijkt ons geen gewenste ontwikkeling. Het model voor de risicoanalyse zelf is behoorlijk compleet, maar ook complex om mee te werken. De branche heeft gevraagd om e.e.a. in het ondernemingsdossier op te nemen en om te komen met regelhulpen in de nabije toekomst. Het ministerie ziet zowel kansen in een regelhulp voor de wet als voor de risicobeheersinventarisatie, maar de vraag is of hiervoor geld en middelen beschikbaar kunnen worden gesteld aan de kant van de overheid.</p>	<p>Nav VNG: extra kosten voor houder die gevolg zijn van dit besluit, zijn al in beeld gebracht door Sira. De Europese regelgeving heeft geen betrekking op zwembaden. Het voorstel heeft alleen betrekking op zwembaden. Dus geen extra kop bovenop Europese regels.</p> <p>Nav SV: Ondernemers mogen zelf risicoanalyse uitvoeren; hoeven dit niet uit te besteden. Hiertoe is Risicomodel ontwikkeld. Indien branchevereniging vaststelt dat sommige van haar leden onvoldoende kennis hebben, ligt het voor de hand dat ze hier zelf initiatieven neemt. NPZ-NRZ heeft aangeboden om Risicomodel verder uit te werken, wellicht kan SV daarmee samen gaan werken. Ook provincies (toezichthouders) gaan zich bijscholen, inschakelen adviesbureaus voor toezicht lijkt niet aan de orde. Bij meer keuze vrijheid</p>

		voor de exploitant hoort ook meer verantwoordelijkheid. Die kan alleen worden waargemaakt als voldoende kennis aanwezig is bij exploitant of door hem wordt ingeschakeld.
Artikel 7, lid 1	SF: Hoe is de kwaliteit van deze analyse (eenduidig) te garanderen? Een en ander is sterk afhankelijk van de persoonlijke interpretatie van de toezichthouder en kan per Provincie sterk verschillen.	Hiertoe is Risicomodel ontwikkeld en worden er initiatieven genomen tot kennisoverdracht. Provincies willen landelijk een opleiding organiseren tbv de toezichthouders, en stemmen af binnen IPO-DBZ. Bij decentralisatie is er altijd verschil van behandeling mogelijk, dat is onvermijdelijk.
Artikel 7, lid 3	<p>SF: Waarom wordt alleen specifiek Legionella genoemd met een afzonderlijke risicoanalyse en beheersplan? Het modelbeheersplan op basis waarvan nu risicoanalyses en beheersplannen worden opgesteld wordt nergens genoemd, overige methodieken en eisen aan deze plannen zijn evenmin benoemd.</p> <p>IPO: Met de intentie om voor het risico op legionellabesmetting, indien relevant, altijd verplicht aandacht te besteden klopt artikel 7, lid 3 niet dan wel is het niet duidelijk verwoord.</p> <p>Wanneer het uitvoeren van een risicoanalyse en beheersplan conform lid 1 en 2 niet zijn voorgeschreven is het niet mogelijk om op basis van zo'n risicoanalyse afzonderlijk aandacht te eisen voor legionellamaatregelen. Zonder de verplichting voor uitvoering artikel 7, lid 1 en 2 kan artikel 7, lid 3 (legionellapreventie) volgens DBZ niet op deze wijze, als "stand alone", voorgeschreven worden. De legionellapreventie voor de bijzondere bassins zijn dan apart voor te schrijven.</p>	<p>Nav SF: Voor aspect legionella is er nu al ogv huidige Bhvz plicht om risicoanalyse uit te voeren. Daarom zinvol om dit specifiek te benoemen in bijlage 2. Risicomodel zal worden genoemd in NvT</p> <p>Nav IPO: In alle situaties geldt nu dat artikel 7 in zijn geheel van toepassing is</p>
Artikel 7, lid 4	SF: Waarom wordt niet aangegeven dat als eerste de aanwezige risico's zoveel mogelijk dienen te worden geëlimineerd en als laatste de nog aanwezige risico's middels beheersmaatregelen worden beheerst en gecontroleerd?	Dat is een keuze die aan houder wordt overgelaten. Het gaat om beheersing van risico's: dat kan door

		eenmalige maatregelen, maar ook door periodiek terugkerende maatregelen
Artikel 7,lid 5	SF:Waar wordt deze aanleiding (tot actualisering) aan getoetst en wie voert deze toets uit?	Dat is primair verantwoordelijkheid van houder. Toezichthouder ziet toe op naleving.
Artikel 7, lid 6	SF:In deze tijd van digitaliseren zou ons inziens een betere tekst zijn: Deze gegevens worden ten minste twee jaar op een voor de toezichthouder toegankelijke plaats wijze bewaard.	Suggestie wordt overgenomen, in artikel 5, lid 8
Par. 2 Bijzondere bassins	DM:Niet bij naam noemen? Is toch duidelijker	In NvT is per artikel aangegeven om welk soort baden het gaat. Dat kan vanwege aanwijzingen voor Regelgeving niet in artikel zelf, omdat dat in het huidige Bhvz ook niet zo gedaan is.
Artikel 8	C1: wij hebben vorig jaar ons zwembadje aangepakt.Het water wordt middels een UV lamp en een filter schoon gehouden.Er wordt dus geen chloor gebruikt.De diepte is 48 cm.Als de nieuwe regels ook voor ons peuterbadje gelden dan hebben we denk ik alles voor niets gedaan.Heb van de provincie niets gehoord (2013) over deze nieuwe maatregelen.Wij zijn van mening dat we de zaken goed voor elkaar hebben en ook is het systeem milieu vriendelijk. Als deze maatregelen ook voor ons gelden dan kunnen we net zo goed het badje sluiten.	Kennelijk gaat het hier om circulatiebassin, maar dan één waarbij geen chloor wordt gedoseerd. Kan omgebouwd worden naar situatie waarbij chloor wordt gedoseerd.
Artikel 8, lid 1	IPO:Artikel 8, lid 1 betekent dat alleen bassins in een voor het publiek toegankelijke, niet-overdekte badinrichting, bestemd voor het gebruik door kinderen, waarbij de bassins niet dieper zijn dan 0.50 meter, voorzover in de badinrichting niet tevens een bassin aanwezig is dat dieper is dan 0,50 meter behoren tot deze bijzondere bassins. Dus een <u>niet</u> voor het publiek toegankelijke bassin ondieper dan 0,50 meter, bijvoorbeeld op een camping, of een overdekt peuterbassin ondieper dan 0,50 meter valt niet onder artikel 8. Indien het bassin niet als een Doorstroomd bassin (art. 13) beoordeeld kan worden dienen ze aan de volledige voorschriften en kwaliteitseisen incl. onderzoeken door houder en laboratorium te voldoen. Met artikel 8 ontstaan nu voor hetzelfde type bassin met relatief klein watervolume en een relatief	Nav het commentaar wordt artikel zodanig aangepast dat het gaat om alle openbare en semi-openbare, overdekte en niet-overdekte baden > 2m2 en ondieper dan 50 cm, cf. huidige Bhvz categorie B. Voor baden waar dat snel mogelijk is (doorstroomd, circulatie) worden direct eisen gesteld aan desinfectie;

	<p>hoge verontreinigingsbelasting met vaak dezelfde kwetsbare gebruikers grote verschillen in waarborging van hygiëne, veiligheid en gezondheid, nog los van het verschil in lasten voor de houder. Het DBZ kan zich niet vinden in deze verschillen en is van mening dat voor dezelfde typen bassins ook vergelijkbaar dezelfde beschermende voorschriften moeten gelden die toetsbaar en handhaafbaar zijn.</p>	<p>voor ondiepe bassins met stilstaand water wordt een uitfaseringstermijn gesteld.</p>
Artikel 8, lid 3	<p>MK: mbt tekst “kort”; deze omschrijving is niet specifiek genoeg en wordt ook niet in de nota van toelichting nader besproken.</p>	<p>“Kort” wordt vervangen door: maximaal 3 uur</p>
Artikel 8, lid 4	<p>IPO:Voor de betreffende peuterbaden hoeft niet te worden voldaan aan kwaliteitseisen en onderzoeksvoorschriften voor het zwemwater.</p> <p>Het DBZ kan zich gelet op de hygiëne en gezondheid van peuters en kleuters niet vinden in deze uitzonderingen. Analyseresultaten van het badwater in peuterbassins uit het verleden laten zien dat water in peuterbassins zonder desinfectie (zeer) hoge bacteriologische overschrijdingen geven. Dit ondanks voldoende reinigen van de vloer en wanden van het bassin en vullen van het bassin met vers water kort voor het gebruik. Voor de volksgezondheid is dit niet wenselijk en druist in tegen de essentie van de zwemwaterwetgeving. Het DBZ adviseert voor bassins met water zonder enige vorm van desinfectie een uitstervingsbeleid te voeren.</p> <p>De Expertgroep is in haar rapport Veilig en gezond zwemmen in de nieuwe wetgeving van mening dat zwemwater in waterspeeltuinen en speel- en spartelvijvers een hoog microbiologisch risico vormen. De Expertgroep vindt het maken van uitzonderingen voor groepen baden met betrekking tot risico inschatting voor hygiëne, gezondheid en veiligheid onwenselijk.</p> <p>In tegenstelling tot het advies van het RIVM in haar rapport Normen en methoden voor kwaliteitsparameters Bhvz 2014 worden in het concept Bhvz voor bassins zonder circulatie en desinfectie geen bemonstering van microbiologische parameters voorgeschreven.</p>	<p>Nav het commentaar is artikel 8 aangepast</p>
Artikel 8, lid 5	<p>MK; in RIVM advies worden hierbij ook andere parameters genoemd, zoals alle microbiologische parameters. Er wordt aangegeven in het RIVM rapport dat GBC niet gemeten hoeft te worden omdat dit waarschijnlijk toch laag zal zijn, maar dat is een onjuiste redenering. Zoals door RIVM aangegeven is de inhoud van deze systemen vaak klein en de belasting vaak hoog waardoor een verhoogd GBC zeker tot de mogelijkheden behoort, dus wel opnemen in de parameterlijst.</p> <p>IPO:In afwijking van lid 4 moet de waterkwaliteit in een peuterbassin met circulatie wel voldoen aan de kwaliteitseisen voor parameters VBC en pH en is artikel 5, lid 3 t/m 6 van toepassing.</p> <p>Het DBZ stelt voor om in lijn met de eisen voor Doorstroomde bassins (art. 13) ook de parameters Intestinale enterococcon en Doorzicht op te nemen.</p>	<p>Nav het commentaar zijn in het aangepaste artikel 8 enkele microbiologische parameters (Intestinale enterococcon en Legionella) toegevoegd, evenals Gebonden beschikbaar chloor en Doorzicht. In het vijfde lid is heel</p>

	<p>Het DBZ is van mening dat artikel 5, lid 3 t/m 6 onlosmakelijk verbonden is met artikel 5, lid 1 en 2. Het is aan de houder om te onderzoeken en deze onderzoeken moeten representatief zijn. Daarom is in deze geheel artikel 5 voor de betreffende parameters van toepassing te verklaren.</p> <p>Omwille van de wens van alle actoren in de zwembadbranche om het toezicht door GS in Nederland zo uniform en eenduidig mogelijk uit te voeren, is het van groot belang dat niet afzonderlijk gedeputeerde staten verdergaande of afwijkende eisen gaan stellen voor enkel de badinrichtingen op haar grondgebied.</p>	<p>artikel 5 van toepassing verklaard.</p> <p>Bevoegdheid GS om afwijkende voorschriften te stellen is vastgelegd in art. 5 en 7 van de Whvbz, daar gaan we niets aan veranderen. Uiteraard wenselijk om inzet van die bevoegdheid af te stemmen met andere provincies.</p>
Artikel 10	<p>IPO: Bij zoutwaterbassins dient voor de normstelling Ureum met een maximale toename van 2 mg/l eerst de concentratie Ureum vóór ingebruikname van het bassin vastgesteld te worden. Deze voorwaarde in voorschrift toevoeging en een protocol opnemen.</p> <p>De parameter Temperatuur is niet opgenomen in tabel Bijlage 1. Wat is de reden voor opname van deze parameter voor bassins met zout en is deze te normeren?</p> <p>De parameter Doorzicht is al een dagelijkse parameter en hoeft dan ook niet opnieuw opgenomen te worden.</p> <p>Genoemde parameters onder 10, lid 2c moeten gedurende de eerste drie maanden na het opstarten wekelijks door houder en laboratorium bemonsterd worden. Wat is het doel van deze bemonsteringen?</p> <p>Er dient voor houder en GS een beoordelingssystematiek van deze bemonsteringen vastgesteld te worden. Waterstofperoxide als desinfectiemiddel is niet opgenomen en genormeerd als parameter in tabel Bijlage 1. Wat is hiervoor de norm? Is er een toelatingsnummer voor gebruik als desinfectiemiddel in zoutwaterbassins?</p>	<p>Voorstel wordt overgenomen: Vaststelling concentratie Ureum voorafgaand aan gebruik wordt in artikel opgenomen</p> <p>Voorstel overnemen: Parameter Temperatuur wordt geschrapt in lid 2 onder c ten 1^e</p> <p>Intensieve bemonstering in eerste 3 maanden volgt uit RIVM-rapport; zal in NvT worden toegelicht</p> <p>Nav het commentaar wordt in het artikel aangegeven dat waterstofperoxide afwezig moet zijn op het moment dat het bassin gebruikt wordt. Niet bekend of waterstofperoxide toegelaten is door Ctgb voor gebruik in (zoutwater)bassins; dat is uiteraard wel voorwaarde voor gebruik</p>
Artikel 10, lid 2, punt a;	<p>MK: als KMnO₄-verbruik niet meer gemeten wordt, welke andere parameter wordt dan gebruikt om de badbelasting zichtbaar te maken? TOC/NPOC kan ook niet goed gemeten worden omdat deze bepalingen ook last hebben van het zout. Zoutwater baden kunnen wel zwaar</p>	<p>Nav MK: verversing 30l/ bezoeker: voorstel is niet overgenomen. Is verantwoordelijkheid exploitant om</p>

	<p>belast en minimaal ververst worden. Overweeg bij baden waarbij door omstandigheden bepaalde parameters niet uitgevoerd kunnen worden terug te vallen op de “oude” verversingsregel van 30L/bezoeker. Tekstueel, schrijf als KMnO₄-verbruik (met sub 4).</p> <p>DM:”zijn... niet van toepassing” (ipv blijven... buiten toepassing)</p>	<p>te bepalen welke maatregelen genomen moeten worden indien een bepaalde parameter niet geanalyseerd kan worden. Subscript: voorstel overgenomen</p> <p>Nav DM: tekstvoorstel is overgenomen</p>
Artikel 10, lid 2, punt b	MK: hier wordt denk ik vóór de eerste ingebruikname bedoeld, ipv “bij”	Tekstvoorstel is niet overgenomen, gaat om meting bij de eerste ingebruikname
Artikel 10, lid 2, punt c;	<p>MK: in het RIVM rapport staat dat na 3 maanden de meetfrequentie verlaagd kan worden van wekelijks naar maandelijks als de installatie optimaal functioneert. Er staat niet bij wat daarmee bedoeld wordt. Ik neem aan dat gedurende die 3 maanden geen van de parameters een overschrijding mag hebben? Wat gebeurt er als na drie maanden blijkt dat het goed is en de meetfrequentie gaat naar maandelijks gaat en er vervolgens een parameter weer niet goed is, moet dan weer wekelijks gemeten worden? Als het bassin opnieuw gevuld wordt, moet dan ook weer opnieuw begonnen worden? RIVM adviseert om deze baden regelmatig te verversen. Ook adviseert RIVM dat, bij gebruik van peroxide, vóór gebruik (door bezoekers) aan te tonen dat er geen peroxide meer inzit. De makkelijke uitweg voor houders van floating tanks is te gaan werken met peroxide, dan vervalt namelijk het KMnO₄-verbruik en ureum als parameter en is er eigenlijk geen parameter meer die de badbelasting bewaakt. Ook kun je dan geen overschrijding meer hebben voor gebonden chloor volgens Noot 5 bij Bijlage I. Welke standaard moet voor de peroxide bepaling gebruikt worden, deze staat niet in tabel I genoemd. Overweeg deze wel in tabel I te zetten en er dan bij aan te geven dat die alleen van toepassing is bij bepaalde baden van artikel 10. Je kunt dan ook duidelijk in de tabel de concentraties en de standaard aangeven. Bij gebruik van peroxide als desinfectie vindt katalase plaats. Hierdoor neemt na verloop van tijd de desinfectiekracht van het peroxide af en is een hogere concentratie peroxide nodig om een gelijke desinfectiekracht te behouden. Dit proces wordt niet in het rapport van RIVM genoemd en er wordt niet voor gewaarschuwd in de nota van toelichting.</p>	<p>Tekst van het artikel is aangevuld om situatie te verduidelijken. Als na de periode van 3 maanden (of langer) op een gegeven moment normoverschrijding wordt geconstateerd, zijn – zoals in het algemeen het geval is – de artikelen behorend bij bijlage I van toepassing. Niet nodig om waterstofperoxide in bijlage I op te nemen: als exploitant dat gebruikt, moet hij er in verband met de bescherming van de gezondheid van zijn bezoekers voor zorgen dat het niet meer aanwezig is als het bassin gebruikt wordt. Dat kan door middel van een analytische bepaling of met commercieel verkrijgbare teststrips. Opmerking mbt catalase wordt verwerkt in NvT.</p>
Artikel 10, lid 3	MK:mbt de tekst “gedesinfecteerd”; dit is onvoldoende specifiek, hier bijvoorbeeld een logreductie binnen een bepaalde tijd bij, of als van chloor uitgegaan wordt, een ct-waarde (concentratie en contacttijd).	RIVM heeft aangegeven dat desinfectie vereist is. Het lijkt op dit moment niet mogelijk om dit voor

		deze bassins op een zodanige wijze te specificeren dat dit in de praktijk in alle gevallen goed toetsbaar is. Daarom zijn aan het desinfectieniveau geen eisen gesteld. Wel gelden de reguliere kwaliteitseisen uit bijlage I.
Artikel 11	<p>IPO:in bassins met water zonder desinfectie bestemd voor eenmalig gebruik door verschillende personen tezamen bestaat het risico op besmetting en gevaar voor gezondheid. Onder de huidige Bhvzb is deze variant bassin niet mogelijk.</p> <p>Er zijn binnen het DBZ geen wensen van houders of zwemmers bekend waaruit de behoefte blijkt naar dit type bassins. De noodzaak om deze nieuwe variant bassins met gevaar voor gezondheid op te nemen lijkt het DBZ niet nodig. De Expertgroep is in haar rapport Veilig en gezond zwemmen in de nieuwe wetgeving van mening dat het bassinwater waarvan personen gelijktijdig of na elkaar geheel of gedeeltelijk gebruik maken dient te voldoen aan kwaliteitseisen.</p> <p>In tegenstelling tot het advies van het RIVM in haar rapport Normen en methoden voor kwaliteitsparameters Bhvzb 2014 worden in het concept Bhvzb wanneer niet wordt gedesinfecteerd geen bemonstering van microbiologische parameters voorgeschreven.</p> <p>DBZ is van mening dat bij bassins met eenmalig gebruik van water door verschillende personen tezamen de meest relevante parameters als intestinale enterococci, doorzicht, zuurgraad, vrij beschikbaar chloor en, indien dit wordt toegepast, ozon moeten voldoen aan de in bijlage 1 vermelde kwaliteitseisen. Whirlpools zijn zeer risicovol voor legionellabesmetting gezien watertemperatuur en aanwezigheid van beluchtingssystemen. Het is absoluut niet wenselijk dat in een inrichting zoals bv een relaxhuis whirlpools gebruikt worden door meerdere personen zonder enige vorm van voorgeschreven desinfectie en kwaliteitsbeheer.</p> <p>Indien een bassin onderdeel is van een badinrichting met andere type bassins kan artikel 6 blijven staan en is dit lid niet uit te zonderen.</p>	Tekst wordt aangepast, conform huidige Bhvzb (eenmalig gebruik door een persoon).
Artikel 11, lid 2, mbt uitsluiting artikel 7;	MK: wel risicoanalyse en beheersplan laten uitvoeren. De houder kan er zelf voor kiezen om aan te geven dat hij vindt dat er geen risico's zijn. Het lijkt mij niet verstandig om dit op voorhand al uit te sluiten, ook als de overheid of RIVM denkt dat de risico's klein zullen zijn. Als de houder aan de slag moet en zelf de risico's moet analyseren, dan is het onverstandig om uitsluitingen te maken. Het is dan niet duidelijk dat de verantwoordelijkheden voor de uitgesloten risico's bij de houder liggen.	Nav MK en IPO: Voorstel wordt overgenomen: RA en BP wordt verplicht voor alle speciale bassins.

	<p>IPO:Voor de bijzondere bassins Eenmalig gebruik water, Fish Spa's en Doorstroomde bassins is het opstellen van een risicoanalyse en beheersplan door de houder niet voorgeschreven, artikel 7, lid 1 en 2 zijn uitgezonderd. In dergelijke bassins zijn echter ook risico's aanwezig mbt hygiëne en gezondheid. Het DBZ kan zich dan ook niet vinden in deze uitzondering en het verschil in voorschriften. Het is niet vanuit de regelgeving om aan te geven of er wel of geen risico's zijn, dat is in de nieuwe sturingsfilosofie aan de houder om te beoordelen. Om de algemene intentie van houder met het oog op de naleving van artikel 3 (zorgplicht) voor GS inzichtelijk en toetsbaar te maken is het beter om artikel 7, lid 1 en 2 voor alle bassins te laten gelden, ook voor de bijzondere bassins. Bij voldoende zorg en aandacht door de houder kan GS vervolgens het toezicht versoepelen maar blijven er voldoende handvatten om bij te sturen.</p>	
Artikel 11, lid 3;	MK+DM: opmaak, op nieuwe regel beginnen.	Voorstel wordt overgenomen
Artikel 11, lid 5;	<p>MK:hierbij geeft RIVM aan dat na het spoelen met drinkwater ook gedroogd moet worden. Dit is niet overgenomen in deze tekst.</p> <p>DM: niet na elk gebruik?</p>	<p>Nav MK: advies RIVM zal worden overgenomen. In achtergebleven vocht kan weer uitgroei van micro-organismen optreden</p> <p>Nav DM: Men moet het bassin na elk gebruik leeg laten open. Er blijft dus maar een zeer klein volume aan verontreinigd water over, wat vervolgens bij het vullen enorm verdund wordt. Bovendien moet het reinigen, desinfecteren, naspoelen en drogen al <u>dagelijks</u> plaatsvinden. In relatie tot de inspanning die zou worden geleverd om dit <u>na elk gebruik</u> te moeten doen, is de gezondheidswinst zeer beperkt.</p>
Artikel 12	<p>IPO:Bassins met visjes kunnen op verschillende manieren in bedrijf zijn, met of zonder circulatie en/of desinfectie. De baden worden gebruikt door een persoon of verschillende personen gelijktijdig of na elkaar. Om het toezicht op de zorg voor hygiëne en gezondheid door houder en GS inzichtelijk te maken is artikel 7, lid 1 en 2 wel van toepassing te verklaren (op onderdelen die met het vis-bassin te</p>	Voorstel wordt overgenomen: risicoanalyse en beheersplan wordt verplicht voor alle speciale bassins.

	<p>maken hebben). Gelet op de handhaafbaarheid zijn de artikelen 3 en 7 zijn mbt zorgplicht zeer nauw met elkaar verbonden en geven in het algemeen houder en toezichthouder handvatten en een leidraad om hygiëne en gezondheid van de gebruikers te waarborgen. Een risicoanalyse en het opstellen en uitvoeren van een beheersplan, hoe beperkt ook voor deze bijzondere bassins, hebben in de praktijk uit het oogpunt van risicobeheersing door houder maar ook bij het toezicht door GS een toegevoegde waarde.</p>	
<p>Artikel 12, lid 2, mbt uitsluiting artikel 7</p>	<p>MK: wel risicoanalyse uitvoeren. Laat de houder maar opschrijven dat er geen risico's zijn, dan is hij ook aansprakelijk als er iets gebeurt. Nu kan hij zich verschuilen achter het besluit en is I&M wellicht aansprakelijk.</p> <p>IPO: Voor de bijzondere bassins Eenmalig gebruik water, Fish Spa's en Doorstroomde bassins is het opstellen van een risicoanalyse en beheersplan door de houder niet voorgeschreven, artikel 7, lid 1 en 2 zijn uitgezonderd. In dergelijke bassins zijn echter ook risico's aanwezig mbt hygiëne en gezondheid. Het DBZ kan zich dan ook niet vinden in deze uitzondering en het verschil in voorschriften. Het is niet vanuit de regelgeving om aan te geven of er wel of geen risico's zijn, dat is in de nieuwe sturingsfilosofie aan de houder om te beoordelen. Om de algemene intentie van houder met het oog op de naleving van artikel 3 (zorgplicht) voor GS inzichtelijk en toetsbaar te maken is het beter om artikel 7, lid 1 en 2 voor alle bassins te laten gelden, ook voor de bijzondere bassins. Bij voldoende zorg en aandacht door de houder kan GS vervolgens het toezicht versoepelen maar blijven er voldoende handvatten om bij te sturen.</p>	<p>Nav MK en IPO: Voorstel wordt overgenomen: risicoanalyse en beheersplan wordt verplicht voor alle speciale bassins. Nav MK: aansprakelijkheid is niet afhankelijk van keuze voor bepaalde voorschriften. Eigenaar is en blijft verantwoordelijk, Zorgplicht van artikel 3 is daarbij stok achter de deur. Daarnaast blijft exploitant civielrechtelijk aansprakelijk jegens de bezoekers.</p>
<p>Artikel 12, lid 3, punt a;</p>	<p>DM: bij "huidbeschadigingen" eczeem en psoriasis noemen? Anders wellicht niet duidelijk</p>	<p>Nav dit commentaar zijn deze aandoeningen als voorbeeld in NvT op dit artikel opgenomen</p>
<p>Artikel 12, lid 3, punt c;</p>	<p>MK: Dit is niet eenvoudig meetbaar door een zwembad, hoe moeten ze dit gaan toetsen? Hoe kan een houder dit weten, bijvoorbeeld in het geval als de bezoeker dat zelf niet eens weet. Ik zou dit niet opnemen in de tekst van het besluit, maar in de tekst van het risicomodel en aangeven dat de houder bij het bepalen van de risico's rekening moet houden met de personen die hier onder a,b en c genoemd worden. Dan is ook veel duidelijker dat de verantwoordelijkheden bij de houder liggen als hij die personen wel toelaat.</p>	<p>Houder kan op zijn minst aan de beoogde gebruikers vragen of hij een onderliggend lijden of verminderde weerstand heeft. Artikel legt verantwoordelijkheid voor gebruik van het bad expliciet bij houder. Dit is niet een aspect dat alleen verantwoordelijkheid van de bezoeker is, met name ook uit oogpunt van hygiëne voor andere</p>

		bezoekers. Daarom is dit tevens een verantwoordelijkheid van de exploitant..
Artikel 12, lid 5, mbt tekst "wassen";	MK: overweeg hierbij aan te vullen dat ze hierbij desinfecterende zeep gebruiken. Zoals het er nu staat kan het ook gewoon afgespoeld worden met drinkwater, dat is nauwelijks wassen te noemen. De term wassen is eigenlijk ook niet specifiek genoeg. Overweeg om deze te vervangen voor reinigen/desinfecteren. De term wassen wordt maar één keer in het RIVM rapport genoemd en daar heeft het alleen betrekking op de handen om hand-mond overdracht te vermeiden. Deze nuancering is niet in deze tekst opgenomen en wordt hier veel breder toegepast, namelijk op alle lichaamsdelen die in contact met het zwem- en badwater zijn geweest (of komen).	Nav het commentaar wordt 'wassen' vervangen door: wassen met desinfecterende zeep.
Artikel 13	IPO:Voor doorstroomde bassins kan ook artikel 4, lid 1, artikel 5, eerste en tweede lid en artikel 6 van toepassing blijven.	Het hoeft niet zo te zijn dat het bassin wordt doorstroomd met zwembadwater, daarom kan art 4 lid 1 niet van toepassing verklaard worden, en is ervoor gekozen art 4 lid 2 wel van toepassing te laten zijn. Is ook te veel van het goede als de houder het water op alle zwembadwaternormen zou moeten onderzoeken, evenals de lucht.
Artikel 13 lid 2	IPO:Voor de bijzondere bassins Eenmalig gebruik water, Fish Spa's en Doorstroomde bassins is het opstellen van een risicoanalyse en beheersplan door de houder niet voorgeschreven, artikel 7, lid 1 en 2 zijn uitgezonderd. In dergelijke bassins zijn echter ook risico's aanwezig mbt hygiëne en gezondheid. Het DBZ kan zich dan ook niet vinden in deze uitzondering en het verschil in voorschriften. Het is niet vanuit de regelgeving om aan te geven of er wel of geen risico's zijn, dat is in de sturingsfilosofie aan de houder om te beoordelen. Om de algemene intentie van houder met het oog op de naleving van artikel 3 (zorgplicht) voor GS inzichtelijk en toetsbaar te maken is het beter om artikel 7, lid 1 en 2 voor alle bassins te laten gelden, ook voor de bijzondere bassins. Bij voldoende zorg en aandacht door de houder kan GS vervolgens het toezicht versoepelen maar blijven er voldoende handvatten om bij te sturen.	Voorstel wordt overgenomen: risicoanalyse en beheersplan wordt verplicht voor alle speciale bassins.
Artikel 41, lid 4	DM "aanwezig zijn" ipv lopen	Voorstel wordt overgenomen

M	DM: “vernummerd”: Dikke van Dale?	Staat niet in van Dale, maar is wel gebruikelijke term, ook in wetgeving
Artikel III, lid 2, punt i,	<p>MK: mbt de tekst “ontwikkelingen”;Het is onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt. Worden hiermee innovaties bedoeld die wellicht om een aanpassing van het besluit vragen, of worden hiermee de historische waardes van de parameters ten aanzien van hygiëne en veiligheid bedoeld? Ik zou hier zeker ook in opnemen de inventarisaties en evaluaties van alle incidenten en ongevallen die de zwembaden moeten gaan monitoren. Ook zou ik incidenten/calamiteiten noemen in de evaluatie van de minister zodat bij enkele incidenten/calamiteiten terug gekeken kan worden wat daar mis ging en of dat te maken had met de regelgeving, of met de verantwoordelijkheden van de houder.</p> <p>DM: onder j: is dat inclusief normwaarde en analysemethode en/of –frequentie?</p>	<p>Nav MK: “ontwikkelingen ten aanzien van de hygiëne en veiligheid in de badinrichtingen” is ruim begrip. Omvat oa ook incidenten, calamiteiten en ongevallen. Dit is NvT verduidelijkt</p> <p>Nav DM: Toegevoegd is onderdeel g, met een verwijzing naar de bijlagen I en III (waarin ook analysemethodes en –frequenties opgenomen zijn)</p>
Artikel IV	LB:De nieuwe Bhvbx: wat is de verwachting wanneer deze in werking gaat treden? Inderdaad 1 juli 2015?	Inwerkingtreding is nu voorzien op 1 januari 2016
Bijlage I, artikel 3 en 5 en noten onder tabel	SF:Het is nog een hele puzzel om artikel 3 en 5 en de bijbehorende noten goed te lezen laat staan in de uitvoering administratief te handhaven. Daar zit ook ons inziens een uitvoeringsprobleem. Het hele palet van parameters en voorschriften is bijzonder complex en zal zeker leiden tot extra beheerskosten en fouten.	Gekozen is voor een benadering waarbij rekening wordt gehouden met feit dat de waarden van bepaalde parameters overschreden worden zonder dat dit direct zou moeten leiden tot sluiting van het bassin. Als de systematiek helder is, kan het relatief eenvoudig worden geïntegreerd in ICT-systeem van het laboratorium, zodat extra beheerskosten en fouten vermeden kunnen worden.

<p>Bijlage I, artikel 3, lid 1</p>	<p>IPO:De resultaten en overschrijdingen na analyse van de waterkwaliteit door het laboratorium worden pas na langere tijd officieel gerapporteerd aan de houder. Direct melden van overschrijdingen Legionella of ozon en op basis daarvan direct passende maatregelen uitvoeren door de houder is echter cruciaal voor de bescherming van de volksgezondheid. Het DBZ stelt voor om bij vaststelling van een overschrijding door het laboratorium van bacteriologische overschrijding en Ozon deze zsm (binnen bv 1 uur na analyse) te melden aan de houder. Daarvoor is een meldplicht voor het laboratorium naar houder op te nemen zoals in huidig Bhvzb bij legionella-overschrijding ook is voorgeschreven. Houder daarbij weer te verplichten de overschrijding van Ozon, Legionella of aanhoudende bacteriologische overschrijdingen klasse II zsm (binnen bv 2 uur) te melden bij de toezichthouder/GS.</p> <p>SF: mbt onderdeel b: De handelwijzen ten aanzien van overschrijdingen van de normen zoals hier weergegeven, scheppen onduidelijkheid en lijkt ruimte te geven om een bassin toch ongewenst open te laten. Als voorbeeld een lege chloortank wat na openingstijd geconstateerd wordt door een overschrijding van de norm, dan heb je de oorzaak geconstateerd en zou op grond van lid 1, punt b in dit artikel, het bassin open kunnen blijven. Wij adviseren deze handelwijzen sterk te vereenvoudigen of beter te omschrijven.</p> <p>MK: Vanaf hier wordt dit beoogde doel-voorschrift toch weer een middelvoorschrift. Door te eisen wanneer de houder het bassin moet ontruimen laten we de houder niet werken met de risicoanalyse en het bijbehorende beheersplan. Belangrijk hierbij is dat het zwembad inderdaad ontruimd wordt als de hygiëne en veiligheid van de bezoekers in het geding is. De parameters van tabel I zijn hier een leidraad voor, maar er staan ook parameters in die geen enkele invloed hebben op de hygiëne of veiligheid. Bij overschrijding van deze parameters is het dan ook onnodig om direct het bad te ontruimen, wat op zich weer tot nieuwe risico's op gebied van hygiëne en veiligheid kan leiden. Een leidraad voor de voorwaarden waarbij een bad ontruimd zou moeten worden opgenomen in de nota van toelichting en/of het risicomodel. Daar is al een voorbeeld gegeven hoe de risico's en de noodzaak van maatregelen te bepalen. Als bijvoorbeeld de risicobenadering van het risicomodel gebruikt wordt voor het voorbeeld van een chloorwaarde van 0,4 mg/L, dan moet volgens mij het volgende geconcludeerd worden. Eerst wordt de kans ingeschat dat dit optreedt, die is niet groot, maar wel waarschijnlijk. Er zijn zwembaden waarbij dit een keer gaat gebeuren. Vervolgens moeten de gevolgen ingeschat worden. Bij een kortstondig te lage vrij</p>	<p>Nav IPO:Ogv Whvzb is er geen basis om verplichtingen op te leggen aan laboratorium. Dit loopt via houder, die moet zorgen dat laboratorium aan aantal eisen voldoet. Hij heeft er ook baat bij om snel geïnformeerd te worden over de resultaten van de analyses. Nav commentaar is aan artikel 3 een laatste lid toegevoegd, waarin staat dat de houder overschrijdingen van de norm voor legionella binnen 2 uur moet melden. Voor een dergelijke meldplicht voor ozon (=luchtkwaliteitseis) is geen wettelijke basis omdat de artikel 10a Whvzb alleen betrekking heeft op water.</p> <p>Nav SF: redactie wordt aangepast</p> <p>Nav MK: het gaat in lid 1 en 2 niet om ontruiming van het zwembad, maar om sluiten van een bassin voor de bezoekers. Bovendien betreft het in genoemde leden alleen overschrijdingen van klasse I parameters.</p> <p>Nav CM: voorstel is overgenomen door het door Noot 4 van bijlage I aan te vullen</p>
------------------------------------	---	--

	<p>chloor waarde van het badwater zijn er twee mogelijke gevolgen. De eerste is dat diverse microorganismen (anders dan Legionella) niet tijdig afgedood worden met een verhoogde kans op besmetting voor bezoekers. Bij besmetting hebben we het over aandoeningen die klein zijn (genezen zonder blijvende schade in orde van 1 of twee weken. Volgens de tabel op regel 112 van het risicomodel hoeven dan in deze situatie geen maatregelen genomen te worden, terwijl artikel 3, lid 1 van bijlage I aangeeft dat het bassin dan ontruimd moet worden. Een ander geval is als in deze situatie naar Legionella gekeken wordt. Deze besmetting kan wel leiden tot blijvende schade en zelfs overlijden, de gevolgen moet daarom ingeschat worden als groot en dan zijn er wel maatregelen nodig. Ook dan gaat de maatregel ontruimen erg ver, want er kan volstaan worden met het uitschakelen van alle aerosolvormende elementen om de kans op Legionella besmetting teniet te doen. Het is juist belangrijk dat de houder van een zwembad met deze mechanismes leert werken. Er kan wel een voorbeeld gegeven worden in de nota van toelichting, maar ik vind dat de houder zelf moet inschatten wanneer de situatie met betrekking tot hygiëne en veiligheid niet acceptabel meer is en overgegaan wordt tot ontruiming. Bij overschrijding van bijvoorbeeld een norm voor gebonden chloor of trichlooramine in de lucht zijn de risico's vele malen lager dan vergeleken met een microbiologische besmetting. Immers je krijgt nog geen kanker of andere enge aandoeningen als het gebonden chloor 1,0 of de trichlooramine 0,6 zijn. Dat gaat pas spelen bij langdurige overschrijding van de parameters, de genoemde 30 minuten in artikel 3, lid 1, punt b zijn voor dit voorbeeld niet in verhouding met de risico's. Dit wordt nog erger als naar parameters als nitraat, ureum en chloride gekeken wordt. Daar zijn de risico's voor de bezoekers in het kader van hygiëne en veiligheid nog weer minder geworden.</p> <p>CM: volgens artikel 3 dient het bassin gesloten te worden/blijven indien de parameters van klasse I niet aan de norm voldoen. Volgens de tabel: pH (dagelijkse/maandelijke meting bij uitlaat hoofdbassin: 7.0 – 7.6) <i>Reactie CM:</i> Aangenomen wordt dat alle bassins gesloten moeten worden die zijn aangesloten op de waterbehandelingsinstallatie van het hoofdbassin indien de pH van het hoofdbassin niet aan de norm voldoet. Advies CM: Wij adviseren vorenstaande aanname expliciet te verwoorden in de wettekst (bv. door uitbreiding van Noot 4).</p>	
Bijlage I, artikel 3, lid 3	IPO:In lijn met lid 1 kan de toevoeging “door het laboratorium” onder 3, 4, 5, en 6 weggelaten worden. Het betreft, behalve de parameters bovengrens VBC en GBC als klasse III parameter enkel laboratorium constatering. Voor bovengrens VBC en GBC kan als dagelijkse meting het gestelde toetsingsregiem onder 5 en 6 blijven gelden.	Voorstel is overgenomen

Bijlage I, artikel 3, lid 4	IPO:Voor de parameter KMnO4 lijkt de consequentie bij een tweede achtereenvolgende overschrijding (in combinatie met bv Ureum of GBC), namelijk sluiting van bassin en pas weer open na herbemonstering door laboratorium, wat zwaar. Het is te overwegen de parameter KMnO4 ook als klasse drie te beoordelen, daarmee wordt toetsing (noot 5) ook gemakkelijker toetsbaar en handhaafbaar.	Nav commentaar is KMnO4 naar klasse III gegaan; komt ook beter overeen met PWT-rapport.
Bijlage I, artikel 3, lid 7	IPO:Betreft enkel parameter chloraat. Gemakshalve en zonder toetsverschil kan deze parameter ook als klasse II aangemerkt worden, dan kan gehele lid 7 achterwege blijven.	Nav commentaar is Chloraat naar klasse II gegaan, en is lid 7 geschrapt
Bijlage I, artikel 4, lid 2,	<p>SF:GBC moet volgens de tabel ook op risico van overschrijding worden gemeten?</p> <p>SF:Door de eisen in de nieuwe BHVBZ bestaat de mogelijkheid dat in een bassin op drie verschillende plaatsen moet worden bemonsterd, immers op de slechtst doorstroomde, de plaats waar een overschrijding van het VBC het meest reëel wordt geacht en bij de uitlaat. Hoe ziet de wetgever dit praktisch voor zich en bestaat er geen causaal verband tussen de diverse meetplaatsen?</p> <p>MK: mbt de tekst "slechtst doorstroomde plaats";De slechtst doorstroomde plaats is niet representatief voor de waterkwaliteit van het water in het zwembad. We gaan het bassin dan sluiten omdat er in een dode hoek van het bad bepaalde parameters niet overeenkomen met tabel I. De monsters moeten genomen worden op een representatieve plek, dit is een plek nabij een overloop-uitlaat van het bassin.</p> <p>Daarnaast moet de doorstroming van het bassin ook goed zijn. Dit zal ook een resultaat van de risicoanalyse zijn. Om dit te toetsen moet een kleurproef uitgevoerd worden, niet zoals aangegeven in NEN 15288, maar in hoofdlijnen komt het daar wel op neer. De NEN heeft een aantal tekortkomingen die we niet moeten overnemen in onze regelgeving voor zwembaden. Ten eerste is deze NEN bedoeld om verticaal doorstroomde baden te toetsen op doorstroming, Immers de eis is dat na 15 minuten het gehele bassin gelijkmatig gekleurd moet zijn. Voor horizontaal doorstroomde baden gaat dit niet op en zal het normaal gesproken veel langer duren voordat volledige verkleuring optreedt, maar dit wil niet zeggen dat de doorstroming niet juist zou zijn bij horizontaal doorstroomde baden. Ook stelt de NEN-kleurproef geen eisen aan de afroming, daar waar wij in onze vorige Bhvbz daar zoveel waarde aan hechtte. De voldoende afroming van zwembadwater is belangrijk omdat in deze toplaag juist de verontreinigingen aanwezig zijn waar de zwemmers de hoogste blootstelling aan hebben. Tot slot eist de NEN-kleurproef dat er na de verkleuring ook een</p>	Nav SF: tabel is aangepast. In artikel 4 lid 2 en artikel 5 lid 5 bij bijlage I is aangegeven waar de monsters moeten worden genomen. Bij groot deel van de bassins zal dit de uitlaat zijn. Verplicht uitvoeren van kleurproef is geschrapt.

	terugkleuring moet plaatsvinden door instantaan 5mg/L chloor te doseren. Deze laatste handeling is zeer onwenselijk en kan alleen uitgevoerd worden door grote hoeveelheden chloorbleekloog in korte tijd te doseren (orde grote van 10-25 liter in enkele seconden) zodat het bad ook weer in 15 minuten volledig helder moet kleuren. Deze laatste stap van de kleurproef, is potentieel gevaarlijk voor diegene die het uitvoert, zorgt voor onnodige productie van ongewenste desinfectie bij-producten en kan schadelijk zijn voor de apparatuur in zwembaden en is daarom zeer onwenselijk. Daarnaast is een chloorwaarde van tenminste 5mg/L niet toegestaan in Nederlandse zwembaden en wordt hiermee een situatie getoetst die buiten het normale werkingsgebied van de regelgeving ligt. Door de NEN voor te schrijven zal de kleurproef ook helemaal volgens die NEN uitgevoerd moeten worden en kan niet gezegd worden dat een deel niet of anders gedaan wordt.	
Bijlage I, artikel 4, lid 2,	MK: mbt de tekst “waar het risico van overschrijding van de kwaliteitseis het grootst is”; je zou verwachten dat dit voor alle parameters moet gelden en niet de eis van slechtst doorstroomde plaats. Dit volgt dan uit de risicoanalyse.	Nav commentaar is aan artikel 5 van bijlage I een 5 ^e lid toegevoegd. Daarin is aangegeven dat meetlocatie in de risicoanalyse moet worden bepaald (in veel gevallen: uitlaat)
Bijlage I, artikel 4, lid 3	MK: mbt de tekst “artikel 3”; hier wordt artikel 2 bedoeld en niet artikel 3.	Inderdaad; wordt aangepast
Bijlage I, artikel 5, lid 1	MK: mbt tekst “een monster... genomen wordt”; het gaat er niet om wanneer het <i>monster</i> genomen wordt, het gaat om het geheel van monstername en analyse, die moet uitgevoerd worden. SV: Dagelijks zijn minimaal 3 meetmomenten nodig, waarbij de branche graag zou zien dat deze meer risico-gebaseerd zouden zijn. Er zou een mogelijkheid moeten komen om meetfrequenties te verlagen op basis van in het verleden behaalde resultaten, dus bij een stabiel bad en een situatie van een langdurige status ‘onder controle’. Ditzelfde geldt voor de verkleinde bandbreedte van de zuurgraad: door deze verkleining is de kans op het ontstaan van desinfectiebijproducten (DBP’s) kleiner geworden. Is dan het aanvullende pakket echt nodig?	Nav MK: Inderdaad, het gaat hier ook om de analyse van het monster (door de houder). Wordt aangepast Nav SV: Artikel 5 lid 1 wordt aangepast. Dagelijkse monstername houdt in dat monstername +analyse plaatsvindt binnen half uur voor opening, en vervolgens op minimaal 2 tijdstippen gebaseerd op de risicoanalyse. Frequentieverlaging + niet meten parameters uit pakket : kan GS toestaan ogv art 5 Whvbz

<p>Bijlage I, artikel 5, lid 2;</p>	<p>SF: Nu de focus per bassin ligt, wordt de 40% regeling uitvoeringstechnisch erg ingewikkeld, immers een recreatiebassin kent andere openingstijden dan een bijvoorbeeld een instructiebassin. Dit zou in de praktijk kunnen betekenen dat het laboratorium bijvoorbeeld 's morgens het recreatiebassin komt meten en 's middags het instructiebassin? Wij adviseren hierin om van een gemiddelde uit te gaan.</p> <p>MK: we maken ons druk om de slechts doorstroomde plek waar het monster genomen zou moeten worden, maar we hebben het niet over het slechtst mogelijke tijdstip, dat kan volgens mij niet. Volgens mij moeten we juist ook een aantal van die slechte tijdstippen verplicht voorschrijven. Het kan niet zo zijn dat juist op drukke momenten tijdens vakanties en weekenden er geen verplichte controles uitgevoerd hoeven te worden omdat de laboratoria dit lastig vinden, of omdat de kosten dan hoger worden. Volgens dit artikel mag maximaal 20% van de monstername buiten de openingstijden plaatsvinden en moet 80% tijdens de openingstijden bemonsterd worden, is dit de bedoeling.</p> <p>CM: CM heeft de afgelopen 10 jaren verschillende keren gepleit voor afschaffing van de 40%-regeling. Wij hebben op basis van historische meetresultaten en middels onderzoek vastgesteld dat het voor het monitoren van de zwemwaterkwaliteit niet uit maakt of je bemonstert conform de 40% regeling of niet. Recente contacten over dit onderwerp, waarin werd vastgesteld dat de interpretatie van de huidige regeling niet eenduidig is, hebben er toe geleid dat CM met toestemming van de wettelijke toezichthouder voor alle inrichtingen een vast omslagpunt van 12.30 uur hanteert. Gezien de eerdere discussie en deze (tijdelijke) uitkomst zijn wij verbaasd dat de 40%-regeling weer zijn intrede doet. Graag zouden wij een onderbouwde reactie willen ontvangen waarom deze kostenverhogende regeling weer in beeld komt. En, indien deze inderdaad blijft bestaan, zien wij graag een uitleg hoe de berekening van het omslagpunt wordt gemaakt indien in één inrichting verschillende bassins verschillende openingstijden hebben op verschillende dagen van de week. Zie hiervoor ook de mailcorrespondentie van begin dit jaar tussen C-mark, DBZ (Piet Cuijpers) en Wilfred Reinhold. Daarnaast graag een uitspraak wie verantwoordelijk is voor de bepaling (en het bijhouden van wijzigingen) van het omslagpunt; de houder of het laboratorium.</p> <p>Advies CM: Wij adviseren de 40%-regeling niet meer op te nemen in de wetgeving, of anders als alternatief minimaal het huidige algemeen geldende omslagpunt van 12.30 toe te voegen aan de regeling.</p> <p>SV: Nu zijn extra metingen nodig tijdens weekenddagen, terwijl dit niets zegt over het risico op dat moment. Ook hier geldt: is dit echt nodig? En waarom ligt hier geen risicobenadering aan ten</p>	<p>Nav SF, CM en SV: Artikel 5 lid 2 wordt gewijzigd zodat dag waarop de maandelijkse monsternames plaatsvinden gebaseerd is op de uitgevoerde risicoanalyse.</p> <p>Nav MK: Artikel 5 lid 1 wordt aangepast. Dagelijkse monstername houdt in dat monstername +analyse plaatsvindt binnen half uur voor opening, en vervolgens op minimaal 2 tijdstippen gebaseerd op de risicoanalyse.</p>
-------------------------------------	--	---

	grondslag? De “weekendmetingen” zijn immers fors duurder.	
Bijlage I, artikel 5, lid 3;	<p>MK: invoegen na “badwater” de tekst “of lucht”</p> <p>TH: Betreffende lid 3 en 4. Graag kwartaal en halfjaar definiëren. Gaat het om een kalenderkwartaal of een aaneengesloten periode van 3 dan wel 6 maanden. Indien een openlucht inrichting geopend is in de maanden juni, juli en augustus valt deze openingsperiode in twee kalenderkwartalen. Dus tweemaal bemonsteren? Dit zelfde geldt voor een openingsperiode van bijvoorbeeld 1 april t/m 31 oktober. Dit zijn 7 maanden. Tweemaal bemonsteren?</p>	<p>Nav MK: voorstel overnemen, “of lucht” toevoegen</p> <p>Nav TH: ‘kwartaal’ is in de tabel en tekst gewijzigd in periode van 3 maanden, geen kalenderkwartaal. Zie aangepaste lid 3 en 4 van artikel 5</p>
Bijlage I, Tabel,	<p>H1: hoe een combi bad te meten; binnen of buiten, of is dit afhankelijk van het resultaat van de kleurproef. Dit ivm verschil in waarde (max 1.5 om max 3.0 VBC)</p> <p>Hoe vaak dient er te worden gemeten? Is dit op vrije basis? In ieder geval een half uur voor opening en sluiting. Nu hoor ik om mij heen veel stemmen die roepen 3x daags, maar ik kan dit nergens uit op maken.</p>	<p>In NvT wordt opgenomen dat bij dergelijk bad de parameterwaarden gelden voor een niet-overdekte badinrichting 3 metingen per dag vloeit voort uit art 5 lid 1 van Bijlage 1</p>
Bijlage I, Tabel, 1.VBC, kolom 2;	MK: VBC is een somparameter, er moet bij vermeld worden wat de eenheid is. Alleen mg/L is dan onvoldoende, meestal wordt hierbij mg Cl ₂ /L gebruikt.	Voorstel wordt overgenomen, maar dan als mg/L Cl ₂
Bijlage I, Tabel, 1.VBC, kolom 4;	MK: de kans op overschrijding van de bovengrens is het hoogst bij de inlaat van het bad. De kans op onderschrijding van de ondergrens is het hoogst bij de uitlaat van het bad. Overweeg hiervan te maken "de plaats waar het risico op een afwijking van de eis het grootst is".	Voorstel wordt overgenomen: een afwijking van de eis includeert ook een overschrijding
Bijlage I, Tabel, B-Desinfectiebijproducten	SV: De specifieke risicoanalyse conform het ‘Risicomodel BHVBZ’ dient onder meer in te gaan op de kwaliteit van het water en de lucht met betrekking tot desinfectiebijproducten (DBP’s). Hoewel in een dergelijke risicoanalyse het ontstaan van DBP’s geminimaliseerd kan worden door het doorvoeren van bepaalde maatregelen (technisch of beheersmaatregelen), zal dit er in de nieuwe zwemwaterwet nooit toe kunnen leiden dat de frequentie van het onderzoek verlaagd kan worden of een of meerdere specifieke onderzoeken die verband houden met DBP’s kunnen vervallen. Met de nieuwe sturingsfilosofie (van het stellen van doelen en randvoorwaarden), zou dit juist zeer wenselijk zijn.	Verlaging meetfrequentie of laten vervallen onderzoeken is mogelijk via ontheffing GS ogv art 5 Whvbz

<p>Bijlage I, Tabel, 2.GBC, kolom 2;</p>	<p>MK: ook GBC is een somparameter, er moet bij vermeld worden wat de eenheid is. Alleen mg/L is dan onvoldoende, meestal wordt hierbij mg Cl₂ /L gebruikt.</p> <p>H2: Gebonden chloor < 0.6 is niet haalbaar. Is hier uitzondering op?</p> <p>SV: Het middelvoorschrift van de doorspoelverplichting van 30 liter water per bezoeker verdwijnt. De wetgever gaat er vanuit dat dit tot een besparing kan leiden. De vraag is of je er aan toekomt om dit te verzilveren. De branche is van mening dat er waarschijnlijk juist meer doorgespoeld moet gaan worden om in het bijzonder aan de nieuwe grenswaarde te gaan voldoen van 0,6 voor gebonden chloor. Dit is nu 1,0. Er zijn in de meeste situaties niet veel alternatieven om hierop te sturen. Zo krijg je door organische vervuiling, juist meer gebonden chloor. De sector moet wellicht meer gaan verversen met de nieuwe parameters, ook omdat de vuillast van consumenten moeilijk te sturen valt wil je gastvrijheid blijven uitstralen. Met andere woorden: hoe filter je aan de bron? In hoeverre kun je regels opleggen (geen lange zwembroek, geen onderbroek onder zwembroek, geen boerka, douchen voor zwemmen) en daarop sturen en controleren ten einde de vuillast tot een minimum te beperken? Met andere woorden: in hoeverre is het mogelijk de gast te sturen door huisregels, zonder het klimaat van gastvrijheid geweld aan te doen? De overheid zou e.e.a. kunnen ondersteunen door een publiekscampagne te voeren rond gedragsbeïnvloeding. De algemene verwachting is hoe dan ook dat je het niet redt op drukke dagen en meer moet gaan doorspoelen.</p>	<p>Nav MK: Voorstel wordt overgenomen, maar dan als mg/L Cl₂</p> <p>Nav H2 en SV: 0,6 voor GBC is geen absolute waarde. Zit in Klasse III, en bovendien geldt noot 5 voor deze parameter. Af en toe een enkele overschrijding hoeft dus geen probleem te vormen. Binnen deze systematiek wordt hanteren van de gestelde waarde haalbaar geacht.</p> <p>Nav SV: een exploitant doet er goed aan de vuillast door gebruikers zoveel mogelijk te sturen, door bv gedragsregels (en toezicht daarop) routing (waardoor douchen voor betreden bassin onvermijdelijk is). Gastvrijheid betekent niet dat een gebruiker alles maar moet kunnen doen en laten.</p>
<p>Bijlage I, Tabel, 2.GBC, kolom 4;</p>	<p>MK: Overweeg hiervan te maken "de plaats waar het risico op een afwijking van de eis het grootst is", analoog aan opmerking bij Bijlage I, Tabel, parameter VBC, kolom 4.</p>	<p>Wordt: uitlaat</p>
<p>Bijlage I, Tabel, 4.bromaat, kolom 2;</p>	<p>MK: RIVM adviseert in het laatste normen rapport <100 µg/L. Waarom is daarvan afgeweken?</p>	<p>Voorstel wordt overgenomen, uiteindelijk advies van RIVM is <100 µg/L</p>
<p>Bijlage I, Tabel, 4.bromaat,</p>	<p>MK: Bijlage I, Tabel, parameter THM's; dit is een parameter waar vooral zwembaden die energiebesparende maatregelen toepassen, zoals badafdekking buiten de openingsuren, een</p>	<p>In nieuwe noot 8 wordt aangegeven dat in geval van badafdekking een</p>

kolom 2;	afkeuring op kunnen verwachten. Het hebben en gebruiken van deze badafdekking wordt streng gecontroleerd door de milieudiensten in het kader van het activiteitenbesluit. De zwembaden die straks wel aan het activiteitenbesluit voldoen lopen het risico dat ze niet aan het zwemwaterbesluit voldoen. Gaan we deze zwembaden uiteindelijk sluiten omdat de THM's niet op orde zijn? Dit is een conflict tussen het activiteitenbesluit en het Bhvz. Deze zwembaden zijn na invoering van de Bhvz genoodzaakt om investeringen te doen in de techniek om de THM's uit het water te verwijderen, deze technieken zijn kostbaar. Hier is geen rekening mee gehouden in de kosten overweging.	maximumwaarde van 100 µg/L geldt.
Bijlage I, Tabel, 5.THM's, kolom 7;	MK: NEN-ISO 16200-1:2012 is voor bepaling in lucht, niet in water. Dit moet NEN-EN-ISO 15680:2003 zijn. Geldt ook voor NEN-ISO 16200-2:2012. NEN-ISO 16017-1:2001 is voor bepaling in lucht, niet in water. Daarbij is het een NEN-EN-ISO. Gedlt ook voor NEN-ISO 16017-2:2003	Voorstel is overgenomen, is in de definitieve versie van het rapport ook al aangepast
Bijlage I, C-Microbiologische antropogene belasting, kolom 2;	MK+DM: hier zijn alle eisen op 0/100mL gezet, terwijl het RIVM een norm van <1/100mL adviseert. Kleiner dan 1 mag dan wel lijken op 0 maar dat is het in microbiologische termen niet. De eisen voor alle microbiologische parameters wijzigen in <1/100mL	Voorstel wordt overgenomen
Bijlage I, Tabel, 7.intestinale enterococcen;	MK: wat is de meerwaarde van IE als je ook al SSRC bepaalt? Beide zijn indicatoren van faecale verontreiniging volgens het RIVM advies. Volgens mij moet SSRC erin blijven en zou IE eruit kunnen omdat die overlap vertoont met SSRC. In de nota van toelichting wordt al aangegeven dat indien IE aangetroffen wordt, dat mogelijk te maken heeft met een recente faecale verontreiniging en dat dan herbemonstering nodig is om vast te stellen of het niet iets structureels is. Dit structurele effect wordt al aangetoond met de SSRC bepaling. Omdat de SSRC meer chloorresistent zijn, zijn ze ook langer na een faecaal incident nog in gechloreerd zwemwater aantoonbaar. Voorstel om IE uit de lijst te schrappen als het overlap inderdaad is zoals de toelichting doet vermoeden.	Voorstel is niet overgenomen. Belangrijkste functie IE is fecale indicator (daar moet je er zeker 1 van hebben), belangrijkste functie SSRC is procesindicator voor verwijdering overlevingsvormen van protozoa, dus goed functioneren vd filters, geeft daarnaast inzicht in (meestal oudere) fecale verontreiniging; daarom allebei handhaven
Bijlage I, Tabel, 9.staphylococcus aureus,	MK: er is een aanvulling op NEN-EN ISO 6888-1:1999 uit 2003, moet die er ook nog bij vermeld worden?	Ja, correcte vermelding wordt dan: NEN-EN-ISO 6888-1:1999/A1:2003

kolom 7;		
Bijlage I, Tabel, 11.nitraat, kolom 7;	MK: NEN 6604:2007 is ingetrokken. Is het nog wel de bedoeling dat die hier genoemd wordt?	Nee, er zal worden verwezen naar de vervanger van deze norm: NEN-ISO 15923-1:2013
Bijlage I, Tabel, 11.nitraat, kolom 7;	MK: NEN-EN-ISO 7890-3:1999 moet zijn NEN-ISO 7890-3:1999	Voorstel wordt overgenomen
Bijlage I, Tabel, 12.KMnO4-verbruik;	<p>MK: de eenheid mg/L O₂, moet zijn mg O₂ /L, anders staat er mg per liter zuurstof, maar het moet zijn mg zuurstof per liter</p> <p>LB: Bij het kaliumpermanganaatverbruik is ook het kaliumpermanganaatverbruik van het suppletiewater van belang. Het verbruik van het suppletiewater dient dit ook iedere maand bepaald te worden of mag dit ook 1x per jaar?</p> <p>Norm zegt 70% van het kaliumpermanganaatverbruik van het suppletiewater + 6. Mag ik dan zeggen : als het kaliumpermanganaatverbruik van het zwemwater < 6 dan is de waarde goed, wanneer > 6 dan moet het kaliumpermanganaatverbruik van het suppletiewater bekend zijn.</p> <p>Wordt/mag van het laboratorium ook verwacht worden dat zij advies geeft naar aanleiding overschrijdingen van de eerder genoemde parameters?</p>	<p>Nav MK: voorstel wordt niet overgenomen; de correcte notitie voor eenheden is mg/L</p> <p>Nav LB: monstername suppletiewater: zie artikel 4. Norm voor KMnO₄-verbruik = 3,0 mg/l . 70%-norm staat in huidige Bhvbz en vervalt. Wat de houder van een laboratorium mag verwachten hangt af van de afspraken die houder met laboratorium hierover maakt</p>
Bijlage I, Tabel, 15.Waterstofcarbonaat;	SV: Er is verschil van norm met België. Daar is de norm 60mg/l, waarom dan hier 40mg/l?	Waarde van 40mg/l wordt door de experts in NL wenselijk en haalbaar geacht; geen wijziging.
Bijlage I, Tabel, 16.doorzicht, kolom 7;	MK: Deze methode zullen ze niet gebruiken en zal indien die wel gebruikt wordt kunnen leiden tot gevaarlijke situaties. Als volgens deze methode het doorzicht bepaald wordt, mag deze parameter bij slecht doorzicht toch goedgekeurd worden. De methode meet namelijk de diepte tot waar je een	Verwijzing naar NEN-norm wordt geschrapt. In kolom 2 wordt zichtbaar vervangen door 'duidelijk

	<p>ondergedompelde witte schijf nog net kunt waarnemen. De bedoeling van de doorzicht parameter in tabel I is dat de bodem van het bad duidelijk zichtbaar is, en niet "net" zichtbaar. De kans op ongevallen is bij een net zichtbare bodem aanzienlijk groter dan bij een duidelijk zichtbare bodem. Hier moet een andere norm genoemd worden, of in de nota van toelichting aangegeven worden wat hiermee bedoeld wordt.</p>	<p>zichtbaar' Blijft dus over dat organoleptisch (in casu met de ogen) wordt vastgesteld dat de bodem duidelijk zichtbaar is</p>
<p>Bijlage I, Tabel, 17.chloride, kolom 2;</p>	<p>MK: er zijn tegenwoordig veel verschillende elektrolyse-systemen. De laatste generatie wordt chloride-arm genoemd, hier wordt nauwelijks nog chloride aan het zwemwater toegevoegd. Volgens mij kunnen veel elektrolyse baden makkelijk aan de 800 mg/L norm voldoen. Misschien dat buitenbaden het moeilijker hebben, tenzij ze elk jaarnieuw water innemen. Het chloorverbruik van buitenbaden is ruim 4x hoger dan bij binnenbaden, dus zal de uiteindelijke chloride verhoging tov het suppletiewater ook circa 4x hoger zijn dan bij de binnenbaden. Ik zou niet zeggen dat elektrolyse baden er niet aan hoeven te voldoen, hooguit de norm voor elektrolyse baden met 50% verhogen, en dan ook nog alleen voor die systemen die niet chloride-arm genoemd kunnen worden. In de toelichting moet dan wel een opmerking komen dat verhoogde chloride waardes corrosie op RVS kunnen veroorzaken.</p> <p>CM: Norm chloride 800 mg/L. Deze norm geldt niet bij toepassing van zoutelektrolyse of bij badinrichtingen als bedoeld in artikel 10 (zoutwaterbaden).</p> <p><i>Reactie CM:</i> Veel van de toegepaste en nagenoeg alle nieuwe zoutelektrolyse installaties maken gebruik van membranen en zijn als gevolg daarvan "chloride-arm". Zwembaden met deze installaties kunnen zonder problemen voldoen aan de norm van 800 mg/L. De uitzondering voor zoutwaterbaden is alleen relevant indien natriumchloride wordt toegepast als zout. De floating tanks maken gebruik van magnesiumsulfaat (bitterzout).</p> <p>Advies CM: CM stelt voor de "uitzonderingen" aan te passen en als aparte noot onder de tabel te plaatsen.</p>	<p>Nav MK en CM:</p> <p>tekst tussen haakjes wordt als volgt aangepast: Bij toepassing van zoutelektrolyse zonder membranen geldt een waarde van 1200 mg/l.</p> <p>Voor badinrichtingen als bedoeld in artikel 10 is aldaar aangegeven dat de waarde niet geldt voor zover daar natriumchloride als zout wordt toegepast.</p>
<p>Bijlage I, Tabel, 17.chloride, kolom 7;</p>	<p>MK: NEN-6604:2007 is ingetrokken.</p>	<p>Er zal worden verwezen naar de vervanger van deze norm: NEN-ISO 15923-1:2013</p>

Bijlage I, Tabel, 17.chloride, kolom 7;	MK: NEN-EN-ISO 7890-3:1999 is voor nitraat en niet voor chloride	Wordt verwijderd
Bijlage I, Tabel, 18.Legionella, kolom 2;	<p>MK: advies van de RIVM was <1/mL, dit is <1000/L, waarom is deze norm aangescherpt in dit besluit? Nu moet een bad gesloten worden terwijl RIVM aangeeft dat dat niet nodig is. Dit is onduidelijk voor houders die een risicoanalyse moet uitvoeren. Het is nu niet duidelijk wanneer in het kader van hygiëne en veiligheid maatregelen getroffen moeten worden omdat het besluit strenger is dan het advies van RIVM.</p> <p>SF:De norm voor drinkwater wordt gevolgd met een toegestane hoeveelheid lager dan 100 kve/l. Wordt hiermee ook de meldingsgrens gevolgd zoals deze voor drinkwater geldt (meldingsgrens van <1.000 kve/l)?</p>	<p>Nav MK: in eindconcept RIVM-rapport is advies < 100 kve/l; overeenkomstig huidige Bhvzbz en Drinkwaterbesluit</p> <p>Nav SF; nee, voor drinkwater was er in praktijk behoefte aan (hogere) grens voor melding. Voor zwembadwater is die behoefte niet gebleken.</p>
Bijlage I, Tabel, 18.Legionella, kolom 4;	<p>SF: Vanuit de oude BHVBZ wordt indirect verwezen naar het bestaande Modelplan legionella preventie in zwembadwater. Vanuit dit beheersplan is er nog steeds discussie met diverse toezichthouders betreffende met name het aantal te nemen monsters (dezelfde voeding of dezelfde pomp). Waarom wordt middels de nieuwe BHVBZ hier geen standpunt in genomen vanuit de wetgever?</p> <p>CM: Legionella indeling klasse I, halfjaarlijks onderzoek door laboratorium op risicopunten en sluiting bassin ingeval van besmetting.</p> <p><i>Reactie CM:</i> Wij zijn van mening dat het niet nodig is om het bassin te sluiten als er Legionella aangetoond wordt in water afkomstig uit een speelelement dat gekoppeld is aan dat bassin. Hierbij wordt de beluchting van bijvoorbeeld een whirlpool ook als "speelelement" gezien. Beter is het om het aërosolvormende speelelement uit bedrijf te nemen totdat er geen Legionella meer aangetoond is.</p> <p>Advies CM: Wij adviseren alleen het aërosolvormende speelelement uit bedrijf te nemen. Dit speelelement kan weer in bedrijf worden genomen na het treffen van passende maatregelen en als een herbemonstering heeft aangetoond dat er geen Legionella meer is aangetoond.</p>	<p>Nav SF: lijn van huidige Bhvzbz wordt gecontinueerd, discussies zijn nooit helemaal te voorkomen</p> <p>Nav CM: voorstel wordt overgenomen, het gaat erom om de aerosolvorming te stoppen. Zal in NvT worden vermeld</p>
Bijlage I, Tabel, 18.Legionella, kolom 6	DM: 1/halfjaar niet conform RIVM-advies; bewust?	Nav DM: ja, want in advies is niet onderbouwd waarom frequentie in zwembadwatersysteem 2x zo hoog zou moeten zijn dan bij

		drinkwatersysteem
Bijlage I, Tabel, 19. trichlooramine, kolom 2;	<p>MK: wordt deze norm ook aangeduid als mg Cl₂ /L?</p> <p>SV: De luchtkwaliteit. De verplichte metingen voor de luchtkwaliteit zijn nieuw en relatief kostbaar. Het nemen van een luchtmonster ten behoeve van deze meting kost namelijk al gemiddeld 100 minuten. Ook dit zou 'slechts' een beheersmaatregel moeten zijn. Aan nut en noodzaak van structureel meten van de luchtkwaliteit kan oprecht getwijfeld worden. Zo is nog in 2006 een rapport verschenen onder de titel "Invloed van luchtkwaliteit op het voorkomen van klachten bij personeel van zwemgelegenheden" van het Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (KNAL) en de Universiteit van Utrecht in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken. Hierin wordt aangegeven dat er geen aanwijzingen zijn dat nieuw en specifiek beroepsastma door met name chloramines veel voorkomt. <i>"Eerder lijkt sprake te zijn van verergering van bestaande astma en allergie."</i> (citaat). Bovendien: Wat ga je precies meten? Met veel verschillende baden bij elkaar, is alles een momentopname. Dit zijn ook nog eens dure metingen: naar verwachting (€ 3.000 – € 4.000) en dan hebben we het nog niet eens over de eventuele vervolgcosten.</p> <p>SV: Trichlooramine in de lucht is een nieuwe parameter, Het zou logischer zijn om onderzoek naar trichlooramine in de lucht continu te laten meten door middel van een vaste meetopstelling in de zwemhal. Hierbij zouden verplichtingen met betrekking tot nauwkeurigheid en kalibratie kunnen worden opgenomen in het besluit. Nadeel is dan wel dat er een behoorlijke investering gevraagd wordt van de badhouder. Onwenselijk dus. Een alternatief is om dit te laten bepalen ten tijde van de uitvoer van de risicoanalyse. De te beheersen punten en kritische locaties zijn dan bekend zodat er een maatregel kan worden genomen. Kwartaalmetingen zijn dan niet meer nodig. Het zijn langdurende metingen (vanaf 1 uur per meetpunt) welke iets zeggen over vier momenten per jaar.</p>	<p>Nav MK: waarden worden gewijzigd in 500 resp. 200 µg/m³ Cl₂p</p> <p>Nav SV: verergering van bestaande astma en allergie is voldoende reden om normen te stellen aan luchtkwaliteit en daar meetverplichting aan te koppelen</p> <p>Nav SV: Helemaal eens dat continue meting beter zou zijn. Vanwege kostenaspect is gekozen voor periodieke meting. Continue metingen zijn altijd beter dan periodieke metingen maar niet altijd mogelijk; om periodieke metingen ook nog eens te vervangen door incidentele metingen ihkv de risicoanalyse is onwenselijk</p>
Bijlage I, Tabel, 19. trichlooramine, kolom 7;	<p>MK: de INRS methode kan ik niet vinden op de website van INRS. Hij staat wel beschreven in het artikel van Hery et.al. 1995. Voorstel om Hery te noemen ipv INRS methode.</p> <p>LB: Trichlooramine moet in de lucht gemeten worden. Hierbij wordt aangegeven dat de analyse moet plaatsvinden volgens de methode : INRS 007/V01.01 Deze methode is mij onbekend. Na vluchtig zoeken op internet kom ik hier ook niet verder mee. Kunt u daar meer informatie over verschaffen?</p>	<p>Nav MK en LB: In NvT wordt vermeld hoe je snel via internet de methode kan vinden.</p> <p>Nav LB (locatie met tientallen baden):): In een dergelijke situatie</p>

	Hopelijk wordt door deze methode beschrijving meer duidelijk over onder andere de aanzuignelheid etc. Daarnaast vraag ik me of hoe je met deze parameter om moet gaan in hele grote sauna complexen met 10-20 zwembaden. Volstaat dan nog steeds 1 monster (op de meest ongunstige locatie?)	zou volstaan kunnen worden met 1 monster op meest ongunstige locatie.
Bijlage I, Tabel, 20.ozon in lucht, kolom 1;	MK: geldt deze norm ook bij toepassing van ozon-producerende UV-lampen? Bij een golflengte van 180nm wordt door het UV-licht ozon geproduceerd. Er zijn zwembaden die dergelijke UV-lampen gebruiken. Normale UV-lampen hebben een coating waardoor het licht met deze golflengte niet in het water komt en dus ook geen ozon gevormd wordt.	Is aspect om bij risicoanalyse mee te nemen (wordt in NvT bij deze parameter vermeld)
Bijlage I, Tabel, 20.ozon in lucht, kolom 2;	MK: tekstueel, ug/m3 moet zijn µg/m3	Voorstel is overgenomen
Bijlage I, Tabel, 20.ozon in lucht, kolom 6;	DZ: In beide rapporten waaraan ik heb (mede)gewerkt (rapport kostenconsequenties etc., en de ad-hoc expertgroep) wordt het plaatsen van een meetapparaat voor het continu meten van ozon in de zwemhal aanbevolen. Dit om te controleren of de MAC-waarden niet worden overschreden. De reden is dat ozon al na enkele uren onherstelbare aan de longen kan aanbrengen. In feite is dit dezelfde reden waarom de houder verplicht is dagelijks enkele VBC en pH metingen uit te voeren, naast de maandelijkse Lab-metingen. Deze maatregel wordt aanbevolen naast de al overgenomen aanbeveling van een halfjaarlijkse ozonmeting. Over de bepalen van de plaats van zo'n meter kan hetzelfde worden aangehouden als voor de halfjaarlijkse meting. Ik vind deze aanbeveling niet terug in het conceptvoorstel wijziging Bhvz. Kijk ik ergens overheen?	In NvT opnemen dat bij gebruik van ozon vanuit beschermings volksgezondheid het aanbevelenswaard is om de waarden permanent te meten?
Bijlage I, Tabel, 20.ozon in lucht, kolom 7;	MK: EN 14625:2005 is ingetrokken. Er is wel een NEN-EN 14625:2012. Wordt die hier bedoeld?	Ja, de tekst wordt aangepast
Bijlage I, noot 1 onder Tabel;	MK: dit kun je alleen doen als een laboratorium deze methodiek garandeert volgens haar standaarden en certificaten. Hierover iets opnemen in de noot, of in de nota van toelichting. Hoe wordt omgegaan	Nav MK: De wijze waarop de correctheid van de analyse bewaakt wordt (door een laboratorium of

	<p>met badinrichtingen die in de huidige situatie een door GS goedgekeurd systeem bezitten. Geldt deze goedkeur dan ook meteen voor de nieuwe situatie, of moet die opnieuw aangevraagd worden. Door redenerend op dit punt, hoe zit het in bredere zin met verleende ontheffingen op basis van de huidige Bhvzb, blijven die van kracht? Daar wordt niets over gezegd in dit besluit. Als deze automatisch vervallen omdat dat bij nieuwe besluiten gebruikelijk is, dan mag daar wel een stukje tekst over in de nota van toelichting komen.</p> <p>CM: Er hoeft geen monster te worden genomen als de waterkwaliteit in het desbetreffende bassin wordt geanalyseerd met een analysemethode die volgens GS gelijkwaardig en even betrouwbaar is. <i>Reactie CM:</i> C-mark neemt aan dat met voornoemde analysemethode een monitoringsysteem bedoeld wordt die ook nu al in verschillende zwembaden de verplichte handmatige metingen van de houder (VBC, GBC en pH) vervangt. Wij zijn verheugd dat deze ontwikkeling aandacht krijgt in de nieuwe wetgeving. Mogen wij constateren dat een monitoringsysteem ook de maandelijkse veldmetingen van het laboratorium kan vervangen? Dat zou ons inziens het juiste signaal zijn voor innovatieve ontwikkelingen op gebied van sensortechnologie. Inmiddels heeft C-mark de nodige ervaring met monitoringsystemen. Een praktisch aspect waar we tegenaan lopen is het gegeven dat in elke provincie en per individuele inrichting opnieuw toestemming van GS verkregen dient te worden. Dat kost veel tijd. Advies CM: Wij adviseren om de dagelijkse metingen door de houder en de maandelijkse metingen door het laboratorium te laten vervallen indien deze parameters door een monitoringsysteem worden bewaakt. Hiermee wordt het juiste signaal afgegeven voor de ontwikkeling van nieuwe analysemethoden en betere (volcontinue) bewaking van de zwemwaterkwaliteiten. Verder pleiten wij voor een éénmalige aanvraag bij één provincie welke, na evaluatie en goedkeuring door het DBZ, landelijk wordt overgenomen.</p>	<p>anderszins) is punt van aandacht bij gelijkwaardigverklaring voor GS.</p> <p>De ogv de huidige Bhvzb door GS genomen besluiten (nadere voorschriften, ontheffingen) blijven van kracht, tenzij GS ze intrekken.</p> <p>Nav CM: Monitoringsysteem kan zowel metingen door houder als door laboratorium vervangen (noot 1 staat boven beide kolommen). Is aspect bij beoordeling door GS een rol zal spelen. Is gewenst dat provincies hierbij goed afstemmen en coördineren, maar uiteindelijk zal elke provincie afzonderlijk een besluit moeten nemen. :</p>
<p>Bijlage I, noot 1 onder Tabel, regel 2, vlak voor “analysemethode”;</p>	<p>MK: het gaat hier om geautomatiseerde analysemethoden, overweeg dit toe te voegen aan de tekst ter verduidelijking.</p>	<p>Voorstel wordt overgenomen. Vóór “analysemethode” wordt toegevoegd: geautomatiseerde</p>
<p>Bijlage I, noot 2 onder Tabel;</p>	<p>SF: <i>Monsters van Trichlooramine en Ozon worden genomen op de locatie in de overdekte badinrichting waar de luchtkwaliteit naar verwachting het slechtst is.</i> Dit is een bijzonder uitgangspunt. Is het de bedoeling dat, in tegenstelling tot het zwemwater waar een kleurproef moet worden uitgevoerd, een van de belangrijkste parameters in de lucht, namelijk Thrichlooramine, wordt gelokaliseerd op een verwachting?</p>	<p>Nav SF: Voor zwemwater is kleurproef geschrapt als verplichte methode om monsternameplaats te bepalen. Verwachtingen kunnen gebaseerd zijn op bijv. schema’s van</p>

	SF: <i>Monsters worden genomen gedurende minimaal een uur.</i> Sommige accommodaties hebben wel 4 zwembaden. Is hier de noodzaak om per zwembad deze monsters te nemen?	de luchtbehandeling, ervaringen van zwembadpersoneel en klachten van bezoekers. Nav SF: Bij meerdere zwembaden in eerste instantie alleen meten in die zaal waar lucht naar verwachting het slechtst is
Bijlage I, noot 2 onder Tabel,	MK: mbt de tekst “waterbeweging”; waterbeweging zorgt er niet voor dat de lucht slechter wordt. Slechte lucht (in dit perspectief) wordt veroorzaakt door intensief water-lucht contact. Hierbij kan het water zelfs nagenoeg niet stromen, zoals in een whirlpool. Overweeg dit in de toelichting nader toe te lichten. Plekken met intensief water-lucht contact zijn plekken waar het zwembadwater belucht wordt zoals whirlpools, borrelbanken of jetstreams met lucht aanzuig, maar ook een bellenscherm onder een duiktoren. Andere plekken met intensief water-lucht contact zijn attracties of speelelementen zoals een waterval, spuitelement (niet zijnde een handpomp) en een glijbaan.	Voorstel overnemen: ipv “waterbeweging” spreken over intensief water-lucht contact, en in NvT nader toelichten ahv gegeven voorbeelden
Bijlage I, noot 2 onder Tabel,	MK: mbt de tekst “op 1,50 m boven wateroppervlak”; dit is tegenstrijdig met de tekst "waar de luchtkwaliteit naar verwachting het slechtst is" dit is namelijk vlak boven het wateroppervlak omdat deze stoffen vrijkomen uit het water. Er staat hier ook niet dat bij de monstername rekening gehouden moet worden met de eigenschappen van de stof, bijvoorbeeld dat ozon zwaarder is dan lucht en als een deken op het wateroppervlak kan blijven liggen als de doorstroming van de lucht vlak boven het water onvoldoende is. Er worden geen eisen gesteld aan de doorstroming van de lucht in de zwembad om dit te voorkomen. In de praktijk zal dit monster niet boven het wateroppervlak genomen worden, maar ergens boven de perrons. Ook zijn er locaties waarbij verschillende bassins, verschillende waterhoogten (terrassen) hebben. Voor deze baden is deze omschrijving niet voldoende duidelijk. Je zou hier ook bij moeten zetten dat het in elk geval niet nabij een inblaaspunt van lucht moet plaatsvinden.	Nav MK: meting vlak boven wateroppervlak is onuitvoerbaar, daarom meting boven de perrons, op de hoogte waar de inademing het grootste is (uitgaande van staande persoon). In risicoanalyse van de badinrichting zal moeten worden stilgestaan bij de plek van de meting in die specifieke situatie. Dat is in ieder geval nooit nabij een inblaaspunt van lucht.
Bijlage I, noot 3 onder Tabel,	MK: mbt de tekst “mg/L”; VBC is een somparameter, er moet bij vermeld worden wat de eenheid is.	Nav MK: wordt: mg /l Cl2

	Alleen mg/L is dan onvoldoende, meestal wordt hierbij mg Cl ₂ /L gebruikt.	
Bijlage I, noot 3 onder Tabel,	<p>MK: mbt de tekst “hypochlorigzuur”; deze term wordt niet of nauwelijks gebruikt in zwembaden en kan hierdoor verwarring veroorzaken. Overweeg deze te vervangen voor “onderchlorigzuur”.</p> <p>CM: Onder vrij beschikbaar chloor (VBC) wordt verstaan: de som van hypochlorigzuur, hypochloriet-ion en “opgelost dichloor”.</p> <p>Reactie CM: Met “opgelost dichloor” wordt in deze context waarschijnlijk chloorgas bedoeld. Het is mogelijk dat met “opgelost dichloor....” dichloormonoxide (Cl₂O) wordt bedoeld i.p.v. chloorgas en dat kan dus tot verwarring leiden.</p> <p>Advies CM: Wij adviseren “opgelost dichloor” te vervangen door chloorgas (Cl₂).</p>	<p>Nav MK: term wordt vervangen door onderchlorigzuur</p> <p>Nav CM: voorstel wordt overgenomen; “opgelost dichloor” wordt vervangen door: chloorgas (Cl₂)</p>
Bijlage I, noot 4 onder Tabel,	<p>MK: mbt de tekst “vrij actief chloor”; Toelichten wat hieronder verstaan wordt, namelijk; onderchlorigzuur. Kan een zwembad medewerker dit zelf eenvoudig meten? Hiervoor moet je een grafiek beschikbaar stellen in de toelichting waaruit het percentage onderchlorigzuur afgelezen kan worden in relatie tot de pH. Het onderchlorigzuur kan vervolgens berekend worden als percentage van het gemeten VBC. Hierbij moet ook op de temperatuur gelet worden omdat bij hogere temperaturen het percentage onderchlorig zuur sneller afneemt. Moet de concentratie VAC ook vermeld worden in het logboek?</p> <p>CM: Noot 4 maakt een uitzondering voor sluiting van het bassin ingeval van overschrijding van de bovengrens van de pH. Het bassin hoeft niet gesloten te worden indien de pH > 7.6 en het gehalte aan “vrij actief chloor (VAC)” > 0.3 mg/L bedraagt.</p> <p><i>Reactie CM:</i> Nu dient de houder bij elk aangesloten bassin het VAC te bepalen om vast te kunnen stellen of het bassin dicht moet of niet. Dat betekent dat de houder het gehalte aan vrij beschikbaar chloor (VBC) dient om te rekenen naar VAC. Hiervoor bestaat nog geen algemeen geaccepteerde berekeningsmethode en daarnaast dient bij deze berekening ook de temperatuur van het zwembad te worden betrokken. Dat gaat veel discussie opleveren.</p> <p>Advies CM: Wij adviseren om het begrip “VAC” niet te gebruiken, maar een minimaal gehalte aan VBC te garanderen van 1.0 mg/L om het bassin open te mogen houden bij 7,6 < pH ≤ 7.8. Daarnaast adviseren wij pH-waarden > pH 7,8 niet toe te staan.</p>	<p>Nav MK en CM: Tekst van noot 4 wordt als volgt gewijzigd: Bij overschrijding van de maximumwaarde van de Zuurgraad (pH) is sluiting van het desbetreffende bassin niet vereist indien het gehalte VBC minimaal 1,0 mg/l liter bedraagt en de pH niet meer dan 7,8 bedraagt.</p>

<p>Bijlage I, noot 5 onder Tabel;</p>	<p><i>Er is pas sprake van een overschrijding van de maximum waarde voor Ureum, KMNO4 verbruik, of gebonden beschikbaar chloor indien de gemeten waarde van twee of meer van deze parameters boven de maximumwaarde ligt.</i></p> <p>SF: Is dit niet strijdig met artikel 3 punt 5, 6 en 7 waar kwaliteitseisen voor gebonden beschikbaar chloor worden genoemd?</p> <p>IPO: Dit betekent dat gedurende lange tijd één van deze parameters overschreden kan worden zonder dat actie hoeft te volgen. Indien dit de parameter Gebonden beschikbaar chloor betreft, is het mogelijk dat hiermee in onvoldoende mate tegemoetgekomen wordt aan de belangen van de gebruikers. Immers binnen deze parameter vallen juist de irriterende stoffen die o.a. de bekende rode ogen veroorzaken. Beter past het om de parameter Gebonden beschikbaar chloor meer gewicht toe te kennen ten opzichte van de paramaters Ureum en KMnO4-verbruik door de overschrijding van deze parameter van clustering uit te zonderen en ook als overschrijding van de maximumwaarde te laten gelden.</p> <p>MK: dit is onduidelijk in relatie tot artikel 3 waar de Klassen toegelicht worden. Betekent dit dat je bij 4 opeenvolgende GBC overschrijdingen (zonder gelijktijdige Ureum of KMnO4 overschrijding) geen overschrijding hebt en dus ook niet opschuift naar klasse II? KMnO4 verbruik is een Klasse II parameter, GBC en Ureum Klasse III. Hier is een goede toelichting bij nodig. Schrijf KMnO4-verbruik als KMnO4-verbruik (sub 4).</p> <p>CM: GBC, <i>klasse III parameter</i>, dient maandelijks door het laboratorium te worden vastgesteld bij de <i>uitlaat van elk bassin</i>. Ureum, <i>klasse III parameter</i>, dient maandelijks door het laboratorium te worden vastgesteld bij de <i>uitlaat van het hoofdbassin</i>. KMnO4-verbruik, <i>klasse II parameter</i>, dient maandelijks door het laboratorium te worden vastgesteld bij de <i>uitlaat van het hoofdbassin</i>.</p> <p>Volgens Noot 5 is er pas sprake van een overschrijding van de maximumwaarde voor ureum, KMnO4-verbruik en GBC indien de gemeten waarde van twee of meer van deze parameters boven de maximumwaarde ligt.</p> <p><i>Reactie CM:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Waarom wordt de maximumwaarde verwoord. Dit suggereert dat er ook een minimumwaarde is voor deze parameters. En die is er niet. 2. Bij het vaststellen van het onderzoek (Tabel: klasse indeling, bassins en frequentie) is rekening gehouden met verandering in de tijd van de gehalten van de parameters en de gevolgen van deze 	<p>Nav SF: nee, is niet strijdig. Noot 5 geeft antwoord op de vraag wanneer sprake is van overschrijding van de maximumwaarde.</p> <p>Nav IPO : Voorstel niet overnemen. Vasthouden aan voorstellen op dit punt in PWT-rapport “Kosteneffecten kwaliteitseisen water en lucht”.</p> <p>Nav MK: Ja, bij 4 opeenvolgende GBC overschrijdingen (zonder gelijktijdige Ureum of KMnO4 overschrijding) is er geen overschrijding en schuif je dus ook niet op naar klasse II. KMnO4-verbruik wordt klasse III parameter, conform PWT-rapport</p> <p>Nav CM: in noot 5 “maximumwaarde” veranderen in: waarde Voorstel tot wijziging indeling GBC en vervallen van noot 5 niet overnemen. Vasthouden aan voorstellen op dit punt in PWT-rapport “Kosteneffecten</p>
---------------------------------------	---	---

	<p>parameters voor de comfortbeleving en de gezondheid van de badgasten. Ook wij zijn van mening dat er grond is om de norm voor GBC aan te scherpen, maar begrijpen niet waarom deze parameter vervolgens in klasse III wordt geplaatst. Verder lijkt de voorgestelde indeling van GBC in klasse III niet in overeenstemming met de drievoudige dagelijkse meting door de houder en de maandelijkse meting door het laboratorium in alle bassins!</p> <p>3. GBC als somparameter voor in hoofdzaak mono-, di- en trichlooramine in water is de “bron” voor trichlooramine in lucht. Trichlooramine is ingedeeld in klasse II.</p> <p>4. Een voorbeeld: Voorbeeld Laboratorium meting GBC (klasse III) Maand 1; normoverschrijding GBC ☒ geen actie door houder verplicht Maand 2: wederom normoverschrijding GBC ☒ geen actie door houder verplicht Maand 3: wederom normoverschrijding GBC ☒ GBC wordt ingedeeld in klasse II: houder moet maatregelen nemen Maand 4: wederom normoverschrijding GBC ☒ GBC wordt ingedeeld in klasse I: bassin moet dicht totdat GBC weer aan de norm voldoet (tenzij Noot 5 wordt toegepast: indien in vorenstaande voorbeeld de parameters ureum en KMnO4-verbruik aan de norm voldoen is er volgens Noot 5 immers geen sprake van normoverschrijding van GBC). Bij de nieuwe normstelling voor KMnO4-verbruik hebben de baden met een laag KMnO4-verbruik in het suppletiewater een voordeel en bij die baden zal naar verwachting zelden tot nooit een normoverschrijding van het KMnO4-verbruik optreden. Als die baden ook nog een ureumreductor plaatsen/hebben, dan is een normoverschrijding van ureum ook niet te verwachten. Het gevolg is dan er dat eigenlijk geen norm meer is voor GBC! We verwachten zelf dat de meeste baden met een ureumreductor aan de normen voor KMnO4-verbruik en ureum zullen voldoen. Ook voor deze baden bestaat er dan geen norm meer voor GBC. Naar verwachting zullen in ieder geval de baden op de Veluwe voordeel ondervinden van Noot 5 en de baden in Friesland zeker niet. Dat lijkt op rechtsongelijkheid. Advies CM: Wij adviseren om de parameter GBC in klasse II te plaatsen en Noot 5 te laten vervallen.</p>	<p>kwaliteitseisen water en lucht”.</p>
<p>Bijlage I, noot 6 onder Tabel;</p>	<p>MK: overschrijding van nitraat en chloride norm mag als “telkens” de parameters voor Klasse I en II in orde zijn. De term “telkens” is niet specifiek, wordt hiermee 3 maanden bedoeld zoals ook in huidige besluit in kader van 15 of 30 l/bezoeker verversing nav lage GBC waardes?</p> <p>IPO: Normstelling Nitraat en Chloride onnodig gecompliceerd, beter om te vereenvoudigen en een gepaste norm voor afzonderlijk Nitraat en Chloride als klasse III parameter te stellen.</p> <p>CM: De maximumwaarden van nitraat (50 mg/L -> 75 mg/L) en chloride (800 mg/L -> 1200 mg/L) mogen met 50% worden overschreden indien alle parameters van klasse I en II en GBC uit klasse III bij drie achtereenvolgende voorafgaande bemonsteringen aan de norm voldeden.</p>	<p>Nav MK: hiermee wordt 3 maanden bedoeld, tekst wordt aangepast</p> <p>Nav IPO: normstelling is gebaseerd op PWT-rapport “kosteneffecten kwaliteitseisen water en lucht” en is zorgvuldig onderbouwd. Dat het gecompliceerd is, heeft dus een</p>

	<p><i>Reactie CM:</i> Hoe dient dit vertaald te worden voor buitenbaden. Deze zijn doorgaans geopend van mei t/m augustus. Het is ons inziens niet juist om voor de maanden mei t/m juli de data van het voorgaande jaar te betrekken. Noot 6 is dan voor buitenbaden alleen van toepassing in de maand augustus.</p> <p>Wij verwachten overigens niet dat bij de buitenbaden in de zomer de gehalten oplopen tot 75 respectievelijk 1200 mg/L. Of er zou sprake moeten zijn van vulling van deze baden met “gebruikt” zwemwater uit het binnenbad.</p> <p>Advies CM: C-mark stelt voor buitenbaden een uitzondering te maken. Deze hoeven niet te voldoen aan vorenstaande eis, maar moeten dan in de eerste maand van openstelling voldoen aan de norm van nitraat van 50 mg/L en chloride van 800 mg/L en deze gehalten mogen in de navolgende maanden niet hoger worden dan resp. 75 en 1200 mg/L.</p> <p>Voor een duidelijke interpretatie adviseren wij ook hier om Noot 5 te laten vervallen.</p>	<p>reden. Voorstel niet overnemen</p> <p>Nav CM: Inderdaad niet bedoeling om gegevens uit vorig seizoen te hanteren. Tekst wordt conform voorstel CM verduidelijkt.</p> <p>Voorstel om noot 5 te laten vervallen wordt niet overgenomen</p>
Bijlage I, noten onder Tabel;	<p>MK: hier missen nog noten voor bijzondere baden. Bij de artikelen over de bijzondere baden wordt wel naar deze tabel I verwezen. Het zou goed zijn om, daar waar nodig, de aangepaste eisen (of verwijzingen naar de artikelen waarin die eisen staan) voor de bijzondere bassins in noten onder Tabel I op te nemen.</p>	<p>In de artikelen over bijzondere bassins worden de specifieke eisen opgenomen, om tabel niet te ingewikkeld te maken</p>
Bijlage II, artikel 1, onder a	<p>SF: Er is een verschil in de gedelegeerde verantwoording voor de uitvoering en de beschrijving van de te nemen maatregelen. De houder blijft ons inziens eindverantwoordelijk en aansprakelijk voor beiden. Is deze redenering juist?</p>	<p>Houder is inderdaad zowel verantwoordelijk voor de beschrijving als de (eventueel gedelegeerde) uitvoering van de maatregelen</p>
Bijlage II, artikel 1, onder b	<p>SF: Door punt b kan ons inziens punt a vervallen.</p>	<p>Nee, onder a en b gaat het om verschillende zaken</p>
Bijlage II, artikel 1, onder c,	<p>MK: tekst toevoegen; en plattegronden waarop de voor het publiek toegankelijke ruimten duidelijk gemarkeerd zijn, alsmede de bassins inclusief dieptes, blote voeten gebied, vluchtroutes etc.</p>	<p>Voorstel wordt overgenomen</p>
Bijlage II, artikel 2, lid 1, onder a	<p>DM: onderdeel 1: “vastzuiging: aangeven waaraan?”</p> <p>DM: onderdeel 5: vreselijke zin! Formulering kan toch ook zodanig dat het net eerst 3x moet lezen?</p> <p>SF: onderdeel 5: Waarom wordt legionella als één van de in tabel I genoemde parameters hierin zo</p>	<p>Nav DM: wordt uit NvT duidelijk</p> <p>Nav DM: helaas kan het niet korter,</p>

	specifiek omschreven? Dit risico geldt immers voor alle in de tabel genoemde parameters? De legionellapreventie wordt onderdeel van de algemene risicoanalyse met daaruit volgend beheersplan.	alle elementen in de zin zijn relevant Nav SF: is ogv huidige Bhvbz specifiek aandachtspunt, is goed als het in toekomst ook specifieke aandacht blijft krijgen
Bijlage II, artikel 2, lid 1, onder b	SF: Waarom wordt wel het vastzuigrisico benoemd onder punt a en niet de risico's met betrekking tot bijvoorbeeld de ophang- en bevestigingsmaterialen of voldoen aan Bouwbesluit?	Nav SF: risico's van ophang- en bevestigingsmaterialen vallen onder Bouwbesluit; risico's vastzuiging vallen daar niet onder maar onder Whvbz
Bijlage II, artikel 2, lid 2,	<p>SF:De discussie omtrent dit punt wordt nu neergelegd bij de toezichthouder en kan een ongewenst verschil van toezicht in de diverse Provincies tot gevolg hebben (rechtsongelijkheid). Waarom heeft de wetgever hier geen duidelijk standpunt ingenomen c.q. onderzoek naar laten doen?</p> <p>MK: mbt verwijzing naar NEN 15288-2; In de NEN 15288-2 staat omschreven wanneer de doorstroming van een bassin voldoende is. Deze methode wordt in het nu voorliggende Bhvbz gebruikt om slecht doorstroomde plekken op te sporen. Daar is die methode niet voor ontwikkeld. In deze Bhvbz zijn de eisen mbt doorstroming helemaal losgelaten, ook de filtratie, verversing en vele andere middel voorschriften. Toch blijft dit middelvoorschrift steeds weer terug komen. Ik blijf van mening dat het zeer onjuist is om monsternamen uit te voeren op de slechtst doorstroomde plekken. Deze plekken zijn namelijk niet relevant in het kader van de hygiëne en veiligheid van de bezoekers. De monsternamen moeten juist plaatsvinden op de plekken die volgens de risicoanalyse aangewezen worden als representatieve plekken voor de waterkwaliteit. Dit wil niet zeggen dat de doorstroming niet op orde moet zijn, in tegendeel. De doorstroming moet juist voor elkaar zijn en voldoen aan de eisen, bijvoorbeeld zoals gesteld in de NEN 15288-2. Dat is ook precies waar die NEN voor bedoeld is. Echter zijn de eisen in de NEN 15288-2 t.a.v. de doorstroming onvoldoende gespecificeerd en niet op alle typen doorstroming toepasbaar. De NEN 15288-2 geeft alleen aan dat het bassin binnen 15 minuten geheel gekleurd moet zijn. De NEN geeft geen enkele eis met betrekking tot de afstroming van het bad, wat volgens onze huidige Bhvbz een belangrijke parameter van de doorstroming is. Dit is zonder twijfel met kop en schouders straks hét onderdeel</p>	<p>Nav MK, CM, SF, SV : verplichte kleurproef wordt geschrapt. Wordt alleen nog genoemd als mogelijke maatregel om inzicht te krijgen in de doorstroming van het bassin</p> <p>Nav DM: heet "Annex A (normative) – Dye test –Operational instructions"</p>

uit de voorliggende wijziging waar de meeste ontheffingen voor aangevraagd zullen worden en waar de overheid dus veel onnodig werk mee zal krijgen. De kleurproef hoort niet in de Bhvz maar in het risicomodel. Daar worden alle risico's afgewogen door de houder, ook die van een slechte doorstroming. Door de toets van de doorstroming in het risicomodel op te nemen wordt de houder gedwongen om inzicht en kennis omtrent de doorstroming te verzamelen, ook tijdens situaties dat de circulatie bijvoorbeeld om reden van energiebesparing op een lager debiet ingesteld staat. De doorstroming moet, op momenten dat het zwembad in gebruik is, in orde zijn en de houder dient te weten wanneer de doorstroming niet op orde is en welke risico's dit voor zijn bezoekers als gevolg heeft zodat hij daarvoor gepaste maatregelen kan opstellen.

CM: Er dient voor baden > 4 m² een kleurproef te worden uitgevoerd conform bijlage A van NEN-EN 15288-2:2008.

Reactie CM: Er was binnen C-mark in eerste instantie enige onduidelijkheid over het vastleggen van de kleurproef, maar in voornoemde bijlage staat het volgende verwoord: "Verify the progress of water clarification and register it through photographs or video recording. Measure the time lapse from the initial application of chlorine up to a complete water clarification".

Dus de kleurproef dient vastgelegd te worden middels foto's of video opnamen, waarbij op de foto's en video opnamen een digitaal gekoppelde tijd en datum zichtbaar moet zijn.

De vragen die open blijven staan zijn:

1. Mag een houder zelf een kleurproef uitvoeren en concluderen of en zo ja waar de slechtst doorstroomde locatie in het bassin bevindt?
2. Dient de houder de onderbouwing daarvan zelf aantoonbaar te maken aan de wettelijke toezichthouder?
3. Is het de verantwoordelijkheid van de houder om de monsternamelocatie kenbaar te maken aan het laboratorium?
4. Mag een installateur die het bad gebouwd of in onderhoud heeft de kleurproef uitvoeren? Hier ligt belangenverstrengeling op de loer!
5. NEN-EN 15288-2:2008 "verplicht" het gebruik van de kleurstof "Eriochrom Black T". Voor zover wij kunnen nagaan is er nog geen onderzoek gedaan naar de gevolgen voor de zwemwaterkwaliteit bij het gebruik van deze kleurstof. Het is niet ondenkbaar dat de reactie van deze kleurstof met het VBC kan leiden tot ongewenste desinfectiebijproducten (DBP's). Ook is nader onderzoek gewenst naar eventuele alternatieve kleurstoffen. **Advies CM:** Gezien de aanleiding voor de kleurproef en het gebruik van de bevindingen van de kleurproef, adviseren wij de kleurproef uit te laten voeren door een

	<p>onafhankelijke en deskundige partij. Daarnaast adviseren wij onderzoek te laten doen naar de gevolgen van het gebruik van de kleurstof Eriochrom Black T op de zwembadwaterkwaliteit</p> <p>SV: Feit is dat de nieuwe set parameters leidt tot meerkosten bij de verplichte bemonstering. De inschatting van het ministerie (op basis van rapporten van externen) is dat de structurele meerkosten van de metingen hiervan liggen rond de € 1.200 voor campings, € 2.000 voor zwembaden en € 2.700 voor sauna's. Daarnaast zijn er na verwachting eenmalige kosten (totaal groot € 2.747) voor het opstellen van een risicoanalyse (€ 2.412) en de verplichting t.o.v. het vastzuigrisico (€ 240) en extra kosten contact toezichthouder eerste 3 jaar (€ 95). De verplichte kleurproef is daarbij relatief duur en zou naar de mening van de branche niet verplichtend moeten zijn. Het zou in de geest van de wet een te nemen beheersmaatregel moeten zijn. Pas als er (structurele) knelpunten zijn, kan het instrument van een kleurproef ingezet worden om zicht op het probleem (en daarmee de oplossing) te krijgen. Naast deze door het ministerie becijferde kosten, gaat de sector er vanuit dat er nog meer kostenaspecten aan de orde kunnen komen in individuele situaties.</p> <p>DM: Bijlage A bij NEN –EN 15288-2:2008 vind ik niet</p> <p>SF: De risicoanalyse Bijlage II artikel 2.2 heeft het over de slechtst doorstroomde plaats en bijlage 1 artikel 4 punt 2 geeft hierop nog een uitzondering voor VBC. Ervan uitgaande dat over het algemeen de slechtst doorstroomde plaats van toepassing is voor de bemonstering, welk wetenschappelijk bewijs ligt er aan ten grondslag dat deze plaats vastgesteld kan worden met een kleurproef? Immers een belangrijk praktisch onderkend probleem is de zeer slechte verticale homogeniteit van het zwembadwater, bijvoorbeeld bij wandinlaten.</p>	
<p>Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt a, opsomming 1°,</p>	<p>MK: mbt de tekst "overschrijding van maximumwaardes"; naast maximumwaardes zijn er ook minimumwaardes opgenomen in tabel 1. Het lijkt nu alsof afwijkingen voor de minimumwaardes niet opgenomen hoeven te worden in het beheersplan, dit lijkt mij niet de bedoeling. Overweeg als alternatieve tekst; "afwijking van de kwaliteitseisen"</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt a, opsomming 3°,</p>	<p>MK: mbt de tekst "hoe wordt gehandeld tijdens een calamiteit"; dit staat ook al zo omschreven onder opsomming 1° van ditzelfde artikel 3, lid 2, punt a. In beide gevallen wordt volgens mij hetzelfde bedoeld, één van de twee zou weg kunnen. Het meest logische in tekstueel verband is om dit bij</p>	<p>Voorstel overnemen</p>

	opsomming 1° te verwijderen, omdat opsomming 3° specifiek over de calamiteiten gaat en het daar dus beter op zijn plek is.	
Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt a, opsomming 3°,	MK: Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt a, hier mist een opsomming 4°; Deze zou moeten luiden “hoe evaluatie en feedback naar aanleiding van incidenten, ongevallen, calamiteiten en andere afwijkingen van de normale gang van zaken plaatsvindt”, dit in analogie met de tekst in Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt b, opsomming 6° betreffende de evaluatie van de veiligheidsaspecten.	Voorstel overnemen
Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt a, opsomming 3°,	MK: Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt b, opsomming 1°; tekstueel; “routering” moet zijn “routing”	Nav voorstel term wijzigen in looproute
Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt b, opsomming 2°;	MK+DM: opmaak; naar nieuwe regel	Voorstel overnemen
Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt b, opsomming 2°,	MK: mbt tekst “feitelijke zuigkracht”; de feitelijke zuigkracht is wel te meten, maar het gaat om het toetsingskader welke zuigkrachten toegestaan zijn en welke niet. Dat is nog onvoldoende bekend en daar spreken verschillende normen en onderzoeken elkaar nog tegen. Wat met de houder hier aanhouden?	Wat houder hier concreet moet aanhouden is redelijk uitvoerig beschreven in NvT op bijlage 2
Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt c, opsomming 1°,	: SF: Hier zal toch een toetsingskader voor opgesteld moeten worden. Immers de huidige toezichthouders hebben over het algemeen geen technische opleiding.	Primair is het verantwoordelijkheid van houder om hier iets over op te nemen in RA. Toezichthouder zal dat vervolgens toetsen. Provincies hebben al aangegeven om te starten met scholing van toezichthouders
Bijlage II, artikel 3, lid 2, punt d, opsomming 1°,	SF: Wie beoordeelt of deze onderdelen voldoende zijn voor betreffende personeel? Dit kan tevens afhankelijk zijn per zwembad, al naar gelang bijvoorbeeld de technische complexiteit. Ook hier zal toch een toetsingskader voor opgesteld moeten worden.	Oordeel wordt geveld door de provincie. Zie ook reactie hierboven
Bijlage II, artikel 3, lid 2,	SF: Wat is de causale relatie tussen integriteit (rechtschapen onomkoopbaar) en veiligheid en hygiëne?	Integriteit heeft diverse facetten, oa hoe je als personeel omgaat met je

punt d, opsomming 2°,		klanten, en daar is ook een veiligheidsaspect aanwezig
Bijlage III, artikelen	MK: bij bijlage III over de zwembijvers zit geen toetsingstabel. Voor sommige parameters is er wel iets genoemd in de voetnoten, maar niet voor alle. Ik denk wel dat er een toetsingstabel bij moet ivm handhaving.	Voorstel is overgenomen, zie nieuwe lid 4 en 4 van het artikel 2 behorend bij bijlage III
Bijlage III, tabel, 3. watertemperatuur	VHG:Het aanduiden van een maximale temperatuur heeft geen zin vanuit de wetenschap dat de ontwikkelingstijd van bacteriën bij hoge temperaturen zelfs lager is en ziekteverwekkers bij hogere temperaturen niet zijn waargenomen bij bestaande zwembijvers. In de praktijk is het water in de zwembijver in de zomerperiode niet of nauwelijks hoger dan 25 graden. Alleen bij langdurige hoge temperaturen kan dit wat hoger uitkomen, maar naar beneden bijstellen is vaak niet mogelijk.	Ontwikkelingstijd van bacteriën wordt lager bij temperaturen die ver boven hun optimale groeitemperatuur liggen (en dat is meer dan 25 °C). Dat ziekteverwekkers niet zijn aangetroffen bij bestaande zwembijvers zegt natuurlijk niets over of ze ook niet aangetroffen KUNNEN worden. Het maakt ook nogal wat uit naar welke ziekteverwekkers is gezocht.. De aangedragen argumenten vormen geen reden om de max temp van 25 °C te laten vervallen.
Bijlage III, tabel, 4. Ammonium	VHG:Ammoniumsulfaat: een maximale grenswaarde van 0,3 mg/liter is niet reëel. Deze waarde is van toepassing bij viswater, omdat bij verhoogde pH-waarden visgiftig ammonium ontstaat. Bij zwembijvers is dit niet aan de orde, omdat geen vissen in de zwembijver worden uitgezet. Verhoogd ammonium kan in bijzondere gevallen ontstaan door afsterven van waterplanten. Dit is niet gevaarlijk en vormt geen indicator voor slechte waterkwaliteit. Soms wordt zelfs ammonium gebruikt als waterplantenmest, omdat dit beter werkt dan nitraat. Deze parameter dient daarom verhoogd te worden naar 2,0 mg/liter.	deze waarde is overgenomen uit de Duitse richtlijn voor zwembijvers, ik zie geen reden om daar vanaf te wijken; zie ook de toelichting in het RIVM rapport: <i>In een nitrificatieproces kan ammonium omgezet worden in nitriet en</i>

		<i>vervolgens in nitraat, waaruit stikstofgas kan ontstaan. Het nitrificatieproces kost zuurstof en heeft invloed op het zuurstofgehalte van het water. Bij vorming van stikstofgas kan zuurstofarm water ontstaan. Dit is schadelijk voor veel leven in het water en brengt het ecosysteem in gevaar. Te veel nitraat in het water is, bij inslikken, schadelijk voor de mens (WHO, 2011).</i>
Bijlage III, tabel,5.Totaal fosfor	VHG:Het totale fosfaatgehalte van 0,01 mg/L is in de praktijk niet reëel. In de meeste gevallen wordt dit overschreden en desondanks blijven deze zwemvijvers prima functioneren. Beter is om een waarde van 0,02 mg/L aan te houden.	Deze waarde is overgenomen uit de Duitse richtlijn voor zwemvijvers. Er is geen reden om daar vanaf te wijken; zie ook de toelichting in het RIVM rapport: <i>Fosfor komt in het milieu meestal als fosfaat voor; een te hoge concentratie fosfaat bevordert de algenbloei in water. Te veel fosfaat in het water kan bij mensen die dit inslikken nierproblemen en osteoporose veroorzaken (WHO, 2011).</i>
Bijlage III, tabel, 15. E.coli	ND: NEN-EN-ISO 9308-1:2000 is verouderd. Moet worden: NEN-EN-ISO 9308-1:2014	Voorstel wordt overgenomen
Bijlage III, tabel, 17.	VHG:Met betrekking tot Pseudomonas aeruginosa is het erg belangrijk, dat er een goede methode wordt gebruikt om dit aan te tonen. In Duitsland is onlangs een methode geïntroduceerd, die zo exact	De gespecificeerde methode is de algemeen geaccepteerde ISO voor

Pseudomonas aeruginosa	als aangegeven deze waarden kan aantonen. De andere bekende meetmethoden tonen vaak niet ziekmakende varianten van Pseudomonas aan zoals de P. Fluorescens, P. Putida. Graag vernemen wij hoe de desbetreffende instantie hiermee om zou willen gaan.	bepaling van P. aeruginosa in water met een lage achtergrondflora. Het is inherent aan welke methode dan ook dat incidenteel soorten anders dan de beoogde soorten worden gemeten; het is niet realistisch te verwachten dat de in Duitsland geïntroduceerde methode 00% garantie geeft op alleen P. aeruginosa
Bijlage III, tabel, 18, Legionella	LD: In bijlage III is opgenomen dat houders van baden uit artikel 9 waarbij “technische verwarming van het water” plaatsvindt <u>wekelijks</u> moeten controleren of legionella nog <100 kve/l is in het badwater. Is dit realistisch? De uitslag van de NEN 6265:2007 volgt pas na minimaal een week, meestal 10 dagen. Wat is het doel van de wekelijks bemonstering? Daarnaast is het goed om vast te stellen of deze kweekmethode wel de meest geschikte methode is voor de baden genoemd in artikel 9. Wellicht kan legionella vanwege de samenstelling van het water bij deze baden mogelijk niet of niet altijd met deze methode worden gedetecteerd.	Mee eens dat de wekelijkse meetfrequentie wringt met het verkrijgen van de uitslag van de Legionella analyse conform NEN6265. Daarom wordt tekst aangepast; naar maandelijks; doel van de meting is om groei en risico van Legionella in baden waarin het water wordt verwarmd te monitoren. Of de meetmethode de meest geschikte is, weten we niet; zou door aanwezigheid van meer achtergrondflora kunnen van niet (maar er zijn in de NEN wel mogelijkheden om een hogere achtergrondflora te onderdrukken), maar dat zal toch in de praktijk

		vastgesteld moeten worden
Bijlage III, tabel, 19. Staphylococcus aureus	VHG:Het is in de microbiologische waterbehandeling wereldwijd geaccepteerd om te werken met de indicatoren Escherichia coli en Enterococcus intestinalis en in meer of mindere mate Pseudomonas aeruginosa. Zowel de Europese wetgeving en de WHO bevelen dit aan. Staphylococcus is overal te vinden en dan met name op mensen. Daarom is dit ook absoluut niet geschikt als indicator voor waterkwaliteit. Om deze reden is het ook niet opgenomen in de Duitse regelgeving.	<i>Staphylococcus aureus</i> is niet in de Duitse richtlijn opgenomen, maar wel van belang voor de volksgezondheid. <i>S. aureus</i> komt bij de mens algemeen voor op de huid en in de slijmvliezen in de mond- en keelholte. <i>S. aureus</i> is ziekteverwekkend voor de mens en de aanwezigheid van deze bacterie in zwemwater duidt rechtstreeks een gezondheidsrisico voor de zwemmer aan (WHO, 2006). <i>S. aureus</i> komt vooral voor in de bovenste laag van het zwemwater. Gezondheidsklachten door aanwezigheid van <i>S. aureus</i> in zwemwater worden vooral geassocieerd met een hoge badbelasting. Wanneer <i>S. aureus</i> wordt aangetroffen, was er op het moment van monsternamen mogelijk sprake van een te hoge (momentane en/ of voorafgaande) badbelasting in combinatie met een daartoe ontoereikende waterzuivering.
Bijlage III, noot 1	VHG:Voorstel aanpassing tekst:Het zwem- en badwater heeft een doorzicht van minimaal 180 cm of bij mindere diepte moet de bodem zichtbaar zijn.	Voorgestelde aanvulling volgt al uit

		de huidige tekst, wordt niet overgenomen
Bijlage III, noot 4	VHG:Tekstuele aanpassing: 'Zoveel mogelijk wordt voorkomen dat...' wijzigen in 'Bij voorkeur wordt voorkomen dat... of Aantoonbare voorzieningen worden getroffen zo dat...'	Tekst wordt gewijzigd in 'Aantoonbare voorzieningen worden getroffen zo dat...'
NvT Pagina 1, I.algemeen, lijst, punt 3.1	DM: Reikwijdte (ipv reikwijdte)	Voorstel overnemen
Pagina 1, hoofdstuk 1, 2 ^e alinea, laatste regel	DM: aangewezen locaties worden niet altijd aangeduid als 'zwemlocaties'. Soms staat er 'locaties' en dat is veel minder duidelijk	Voorstel overnemen, overall spreken over zwemlocaties
Pagina 2, 4 ^e alinea	DM: "geen nationaal beleid": dat instellen van die grenswaarden voor een enkele overschrijding is dat toch wel?	Dat is in ieder geval niet in regelgeving vastgelegd
Pagina 2, laatste alinea die begint met "Fase 2", einde regel 6,	<p>MK: mbt tekst "ongevallen en verdrinkingen"; zijn ongevallen en verdrinkingen voldoende gedefinieerd? Is een klein sneetje waar een pleister voor nodig is een ongeval? Ik vind van wel, vind een manager dat ook? Heel veel kleine sneetjes zegt namelijk ook iets over de veiligheid van een accommodatie en moeten dus ook vermeld worden in het logboek en meegenomen worden in de veiligheid evaluatie cyclus. Is een bijna verdrinking een verdrinking? Ik vind van wel, die moeten in elk geval in het logboek gemeld worden omdat heel veel bijna verdrinkingen ook iets zegt over de veiligheid in de accommodatie.</p> <p>SF:<i>Daarbij moet worden gedacht aan een verplichting van de exploitant om ongevallen en verdrinkingen te registreren en te melden bij het bevoegd gezag, een verplichting tot toezending van de risicoanalyse en het beheersplan aan het bevoegd gezag, het stellen van een termijn aan de melding van overschrijdingen van kwaliteitseisen voor water en lucht aan het bevoegd gezag en het eventueel stellen van eisen aan de veiligheidsaspecten van zwemlocaties.</i> Betekent dit dat, als de omgevingswet nog niet is geregeld, de toezichthouder een (groot) aantal beperkingen heeft?</p>	<p>Nav MK: in NvT zal inhoud van termen "ongeval" en "verdrinking" nader beschreven worden. Daarbij omvat ongeval o.a. verwondingen, en verdrinking ook bijna-verdrinkingen</p> <p>Nav SF: Tekst is aangepast zodat er plicht is om (bijna-)ongevallen (incl verdrinkingen) te registreren, bepaalde normoverschrijdingen te melden en meetgegevens periodiek en in bepaald format aan toezichthouder beschikbaar te</p>

	DM: vanaf “Wel zullen...”: allemaal wel erg belangrijk om goed te regelen!	stellen Nav DM: Mee eens.
Pagina 3, hoofdstuk 2.1, 3de alinea, laatste zin	SF: <i>Dit kan positieve effecten hebben voor zowel de economie als het milieu, door bijvoorbeeld een verminderd gebruik van water, chemicaliën en energie.</i> Op welke feiten of (wetenschappelijk) onderzoek is deze veronderstelling gestoeld?	Dit zijn breed gedeelde verwachtingen
Pagina 3, hoofdstuk 2.1, 5de alinea, laatste regel, na de tekst “zoals”;	MK: bij deze opsomming ook de waterspeeltuinen benoemen omdat dat ook een belangrijk gemis was in de oude regelgeving.	Waterspeeltuinen omvat breed spectrum; sommige vallen niet onder de Whvbz omdat er niet gebaad wordt, andere zijn geen badinrichting omdat er geen afscheiding is tussen het water en de bodem. Daarom geen handig voorbeeld
Pagina 3, hoofdstuk 2.1, 8de alinea,	VNG: In het ontwerpbesluit staat opgenomen dat hoofdstuk IV regels bevat voor badinrichtingen in oppervlaktewater. Dat is in tegenspraak met het gestelde in de memorie van toelichting, paragraaf 2.1, laatste alinea: <i>“Dit alles vormde de aanleiding om het Bhvbz voor badinrichtingen geheel te herzien. Zoals al werd opgemerkt, heeft deze herziening geen betrekking op zwemlocaties (inclusief badinrichtingen gelegen in oppervlaktewater), omdat de EG-Zwemwaterrichtlijn daar geen ruimte voor biedt dan wel de wettelijke grondslagen in de Whvbz daarvoor ontoereikend zijn.”</i>	Huidige wijziging laat hoofdstuk IV ongemoeid (muv enkele redactionele wijzigingen). Er is dus geen tegenspraak tussen de teksten.
Hoofdstuk 2.2, Pagina 4, 4de regel, vlak voor de tekst “(laten)”;	MK: tekstueel, hier staat het woord “te” wat overbodig is en weg kan	Voorstel overnemen
Hoofdstuk 2.2, Pagina 4, één-na-laatste regel, vlak voor de tekst “de hygiëne”;	MK+DM: tekstueel, hier staat het woord “een” wat overbodig is en weg kan.	Voorstel overnemen
Hoofdstuk 2.2, Pagina 4,	MK: 5de regel, zin die begint met de tekst “Daarbij is van belang dat chemische stoffen...”; Op basis van deze zin zou je kunnen concluderen dat zwemmen volgens de oude regelgeving ongezond was, en dat	Er staat expliciet: “vanuit de huidige

2de alinea welke begint met de tekst “In de tweede plaats...”,	is niet het geval. In 1984 was van veel desinfectiebijproducten het bestaan nog niet eens bekend, laat staan de gezondheidseffecten. Doordat nieuwe meetmethodes werden ontwikkeld, waardoor deze stoffen selectief gemeten konden worden, konden vervolgens studies gestart worden naar de gezondheidseffecten van deze stoffen. Het is logisch dat na het voltooiën van deze studies de randvoorwaarden daar waar nodig bijgesteld worden.	inzichten”.
Hoofdstuk 2.2, Pagina 4, 2de alinea welke begint met de tekst “In de tweede plaats...”, 8ste regel,	MK: Mbt de tekst “relatief snel tot ziektegevallen leiden...”; Dit is zo stellig beschreven dat bezoekers zeker ziek worden, dat is volgens mij niet het geval. Een betere tekst zou zijn; “relatief snel tot ziektegevallen kunnen leiden..”	Voorstel overnemen
Hoofdstuk 2.3, Pagina 4, 1de alinea, zin die begint met “Door een aantal middelvoorschriften..”	SF: Door nu te kiezen voor een mix van doel- en middelvoorschriften wordt dit besluit een stuk waarbij het hinken op twee gedachtes is, waarom is er geen keuze gemaakt voor een eenduidig doelvoorschrift?	Regelgeving met alleen doelvoorschriften is nauwelijks handhaafbaar. Daarom is soms een middelvoorschrift nodig, zoals het instrument van de risicoanalyse.
Hoofdstuk 2.3, Pagina 4, 1de alinea,	<i>SF: Absolute uitsluiting van risico's is onmogelijk. Het gaat om beheersing van risico's op een acceptabel niveau. Wat is de definitie van acceptabel? Zijn dit risico's die uitkomen in de groene (witte?) vakken van de risicomatrix?</i>	“acceptabel” is niet te definiëren. Bij de kwalificatie van risico's zijn er risico's die als acceptabel worden gezien.
Hoofdstuk 2.3, Pagina 5, 2de alinea,	DM: bij “algemene voorwaarden en huisregels”: Komt daar ook een handreiking voor? Die wil je toch ook een beetje uniform hebben? MK+DM: laatste zin die begint met “De houder heeft het zijn macht...”; tekstueel, hier mist het woord “in”, zodat de zin begint met “De houder heeft het in zijn macht...”	Nav DM: het is niet aan de overheid om handreikingen te maken voor privaatrechtelijke instrumenten zoals algemene voorwaarden en huisregels. Dat is iets voor branche-organisaties, vanuit de behoefte van hun leden Nav MK+DM: voorstel overnemen

<p>Hoofdstuk 2.3, Pagina 5, 3de alinea, aan eind van 13de regel die begint met de tekst “onhygiënische of onveilige...”,</p>	<p>MK: mbt de tekst “en moeten de...”; tekstueel in aanvulling op vorige reactiepunt ook hier enkelvoud maken, dus; “en moet de gebruiker de kennis reddingsmiddelen moet omgaan.”</p>	<p>Nav MK: voorstel overnemen</p>
<p>Hoofdstuk 3.1,</p>	<p>MK: betreffende de inhoud van deze paragraaf; Door de expertgroep is een duidelijk reikwijdte opgesteld. Waarom is die niet opgenomen in dit besluit? De voorgestelde reikwijdte was als volgt: <i>De Bhvz heeft als doel de gezondheid, de veiligheid en het comfort van zwemmers, baders en recreanten in daarvoor bestemde gelegenheden te beschermen.</i> <i>Het water, de lucht en de omgeving ter beschikking gesteld aan derden om in te zwemmen, te baden, te spelen of therapie te hebben, en waarin personen gelijktijdig of na elkaar geheel of gedeeltelijk gebruik maken van hetzelfde water, dienen daarom met betrekking tot de wateren luchtkwaliteit, hygiëne, en veiligheidstechnische aspecten te voldoen aan de eisen in deze Bhvz.</i> Toelichting en gesignaleerde knelpunten (iets ingekort t.o.v. oorspronkelijke tekst) <ul style="list-style-type: none"> • Onder comfort in dit advies wordt verstaan de afwezigheid van lucht- of watercondities die voor de gezondheid als zeer hinderlijk worden ervaren, zoals hoge trichlooramine concentraties in de lucht. • Bassins voor privégebruik vallen in de opinie van de expertgroep buiten de wetgeving, het is daarom noodzakelijk de term ‘bassins voor privégebruik’ eenduidig te definiëren. • De expertgroep is van mening dat waterspeeltuinen en speel- of spartelvijvers zeker onder de Bhvz dienen te vallen, omdat zij aan een kwetsbare groep, namelijk jonge kinderen, worden aangeboden en uit eerder onderzoek is gebleken dat zij een hoog microbiologisch risico vormen. • De expertgroep is van mening dat de gewijzigde Bhvz op een zo breed mogelijk pakket van zwemvoorzieningen van toepassing moet zijn en vindt het maken van uitzonderingen voor groepen baden zonder technische of wetenschappelijke onderbouwing met betrekking tot risico-inschatting voor hygiëne, gezondheid en veiligheid onwenselijk. • De Bhvz schrijft geen procestechnologische middelen voor welke toegepast zouden kunnen worden bij het handhaven van de aanbevolen kwaliteitsparameters. Zij schrijft evenmin </p>	<p>De NvT biedt op diverse plaatsen al voldoende duidelijkheid over doel en reikwijdte van het besluit. Daarom geen reden om deze tekst daarin op te nemen.</p>

	<p>kwaliteitsparameters voor met als doel de kwaliteit van de toegepaste materialen en/of constructies in een zwembadomgeving te waarborgen</p> <p>Het is belangrijk deze reikwijdte als zodanig in de tekst op te nemen om niets aan onduidelijkheid over te laten betreffende die reikwijdte.</p>	
<p>Hoofdstuk 3.1, pagina 5,2^e alinea</p>	<p>DM: “stranden”: bij badinrichtingen? Komt dat voor?</p>	<p>Om misverstanden te voorkomen wordt het woord ‘stranden’ geschrapt.</p>
<p>Hoofdstuk 3.1, pagina 6, 1ste alinea welke begint met de tekst “Doel van het Bhvz...”, aan eind van 1ste zin;</p>	<p>MK: tekstueel, hier toevoegen de tekst “in zijn geheel” omdat die nu verder gaat dan alleen de hygiëne en veiligheid zoals die volgens het oude Bhvz gelde.</p> <p>DM: “voor het eerst in het Bhvz”(ipv voor het eerste)</p>	<p>Nav MK: huidige Bhvz betreft bescherming hygiëne en veiligheid, en dat verandert niet door de wijziging. Voorstel niet overnemen</p> <p>Nav DM: voorstel overnemen</p>
<p>Hoofdstuk 3.2, pagina 6, 2de alinea die begint met de tekst “Nieuw in het Bhvz...”, laatste zin</p>	<p>MK: deze definitie van ‘reguliere zwembaden’ wordt niet in de tekst van het besluit gebruikt, wel in de oorspronkelijke tekst van de Bhvz. Als die niet meer van kracht is, dan beter hier de definitie gebruiken zoals die in de tekst van het gewijzigde besluit opgenomen is. In gewijzigde Bhvz wordt namelijk gesproken over wateroppervlak >2m².</p>	<p>Nav MK: na “dieper is dan 0,50 meter” toevoegen: en een oppervlakte heeft van 2m² of meer.</p>
<p>Hoofdstuk 3.2, pagina 6, 3de alinea die begint met de tekst “Artikel 4...”, laatste zin,</p>	<p>MK: mbt de tekst “ventileren”; ventileren is hetzelfde als recirculeren, immers ventilatievoud is het aantal maal dat de lucht in een ruimte vervangen wordt en zegt nog niets over de verversing. Het is daarom beter om de term "ventileren" te vervangen voor de term "verversen", dat wordt hier namelijk bedoeld.</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Hoofdstuk 3.2, pagina 6, 4de alinea</p>	<p>DM: “voldoen”(ipv voldoet)</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Hoofdstuk 3.2, pagina 6, 6de alinea die begint met de tekst “De houder</p>	<p>MK: mbt de tekst “actueel worden gehouden”; betekent dit dat ze periodiek vernieuwd moeten worden? Hoe vaak moet dat gebeuren? Hier kan wel iets meer over geschreven worden, er zal bijvoorbeeld een nieuwe of bijgewerkte risicoanalyse gemaakt moeten, indien:</p>	<p>Voorstel overnemen</p>

moet...”, 2de regel	<ul style="list-style-type: none"> - een ongeval plaatsvindt wat niet in de oorspronkelijke RA vermeld was - bij een verbouwing of herinrichting - bij invoering van nieuwe activiteiten - bij aanschaf van nieuw lesmateriaal - bij aanschaf van nieuwe speelelementen/attracties - bij aanschaf van nieuwe technieken voor toezicht - bij gebruik van nieuwe chemicaliën voor de waterbehandeling - bij wijzigingen in de technische installaties, niet alleen nieuwe componenten, maar ook nieuw ingestelde gewenste waardes en alarmwaardes. <p>doch voordat de hierboven genoemde onderdelen in gebruik genomen worden.</p>	
Hoofdstuk 3.3, pagina 7, 3de alinea,	<p>DM: bij adviezen van RvS: referentie noemen?</p> <p>DM: vóór “Whvbz” toevoegen: van de</p>	<p>Nav DM: vindplaats van een van de betreffende adviezen RvS is nu genoemd</p> <p>Nav DM: voorstel overnemen</p>
Hoofdstuk 3.3, pagina 7, 4de alinea,	<p>SF: <i>Het bevoegd gezag moet bij het toezicht en de handhaving de vrijheid van de houder respecteren, mits deze daarbij natuurlijk de grenzen van zijn zorgplicht niet overschrijdt...</i> Op grond waarop wordt dit getoetst en hoe voorkomt men ongewenste interpretatie van de toezichthouder(s)? Door wie en hoe worden de grenzen van individuele zorgplicht vastgelegd?</p>	<p>Nav SF: in eerste instantie zal GS toetsen of houder aan zijn zorgplicht voldoet. Provincies spannen zich in om dit onderling af te stemmen. Evt. zal de toets vervolgens worden uitgevoerd door de rechter</p>
Hoofdstuk 3.3, pagina 7, 5de alinea,	<p>SF: <i>Indien het [bevoegd gezag] van mening is dat de zorgplicht niet wordt nagestreefd, kan het op grond daarvan optreden, maar ook kan het bevoegd gezag de houder verzoeken om het beheersplan aan te passen..</i> Op grond waarop wordt dit getoetst en hoe voorkomt men ongewenste interpretatie van de toezichthouder(s)? Wanneer wordt zorgplicht niet nagestreefd en wanneer heeft dit te maken met een verkeerd beheersplan? Neemt het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid voor het aangepaste beheersplan, immers zij stellen dit hiermee vast als afdoende?</p> <p>DM: in 3^e regel “ook” schrappen.</p> <p>DM: In 7^e regel ipv “verhelpt”: vermindert?, beperkt?</p> <p>DM: eind van alinea: “uit te brengen”????</p>	<p>Nav SF: GS toetst aan de eigen interpretatie van de zorgplicht, evt. gevolgd door de rechter. Houder is verantwoordelijk voor het beheersplan, GS kunnen en zullen die verantwoordelijkheid nooit overnemen.</p>

		<p>Nav DM: voorstel overnemen</p> <p>Nav DM: “verhelpt” wordt: beperkt</p> <p>Nav DM: schrappen: uit te brengen</p>
<p>Hoofdstuk 3.3, pagina 8, 1de alinea,</p>	<p>SF: <i>Bij dit alles is het uitgangspunt of de houder redelijkerwijs heeft gehandeld overeenkomstig de in badinrichting gangbare maatstaven.</i> Op grond waarop wordt dit getoetst en hoe voorkomt men ongewenste interpretatie van de toezichthouder(s)?</p>	<p>GS toetst dit aan haar inzichten en interpretatie. Provincies stemmen die zo goed mogelijk af. Uiteindelijk kan een houder naar de rechter stappen voor een finaal oordeel</p>
<p>Hoofdstuk 4</p>	<p>NZ: In paragraaf 2.1 van de Nota van toelichting wordt (terecht) verwezen naar normalisatie-activiteiten op zwembadgebied die op internationaal en nationaal niveau plaatsvinden en in het Bhvbz geen plek hadden gekregen.</p> <p>Aangezien de nieuwe wetstekst uitgaat van doelvoorschriften en een risico-analyse welke door of namens de houder van de badinrichting dient te worden uitgevoerd is het wel van belang om deze normen in de Nota van toelichting duidelijk te vermelden. Mede omdat deze normen al geruime tijd door rechtbanken en verzekeringen als toetsingscriterium worden gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn de afwerking van voorzieningen, slipweerstand, veiligheidseisen voor bassintrappen en -ladders, watertoe- en afvoeropeningen, springvoorzieningen, beweegbare bodems en waterattracties.</p> <p>Aangezien de normen, indien nodig, iedere 5 jaar worden gereviseerd, vormen zij een belangrijke maatstaf wat de stand der techniek op dit moment is ten aanzien van de veiligheid van de diverse zwembadvoorzieningen.</p> <p>Aanbevolen wordt om in de Nota van toelichting bij paragraaf 4 het volgende op te nemen: <i>“In de normenserie NEN-EN 13451 zijn Europese veiligheidseisen opgenomen die gelden voor verschillende zwembadvoorzieningen en in NEN-EN 15288 veiligheidseisen voor het ontwerp en beheer van zwembaden. Deze vormen voor de houder een maatstaf bij zowel het uitvoeren van een risico-analyse</i></p>	<p>Nav NZ: voorstel overnemen</p> <p>Nav DM: voorstel overnemen</p>

	<p><i>als het opstellen van de eventueel benodigde beheersmaatregelen”.</i></p> <p>DM: 5^e alinea: “enkel” schrappen</p>	
Hoofdstuk 5, pagina 9, 4 ^e alinea	DM:binnen DBZ ook discussiëren over verzamelen gegevens!	Uniforme wijze van verzamelen gegevens is zeker van belang
Hoofdstuk 5, pagina 9, 5 ^e alinea	<p>SF: <i>Zal hij (= toezichthouder) in de nieuwe situatie vooral toetsen of een houder bij zijn risicoanalyse aan alle relevante aspecten aandacht heeft besteed, of hij op grond hiervan de juiste afwegingen heeft gemaakt.</i> Hoe voorkom je hierin willekeur tussen de diverse toezichthouders en hoe is het gesteld met de kennis en kunde van de diverse toezichthouders?</p> <p>DM:laatste regel: “er” schrappen</p> <p>LD: In de nieuwe Bhvz staat nu niet omschreven hoe en hoe vaak toezicht gaat plaatsvinden op de locatie. De verantwoordelijkheid is nu geheel gelegd bij de houder van de badinrichting. <i>Hoe wordt geborgd dat de houder (huurder? Organisator?) het op papier goedgekeurde preventieplan ook goed uitvoert en goed blijft uitvoeren?</i> Bij houders van grote zwemcomplexen is wellicht voldoende kennis en motivatie aanwezig om correct legionellapreventie uit te voeren maar hoe zit dat met de evenementorganisator of theaterproducent/-beheerder? En hoe wordt de kwaliteit van de preventie bij deze tijdelijke verneveling getoetst?</p> <p>Legionelladeskundigen stellen voor om in de NvT op te nemen hoe de uitvoering van het gestelde in hoofdstuk II door de toezichthouder wordt gecontroleerd en hoe vaak.</p>	<p>Nav SF: provincies gaan landelijke opleiding voor toezichthouders organiseren, en stemmen regelmatig binnen DBZ af</p> <p>Nav DM: voorstel overnemen</p> <p>Nav LD: Het is aan de provincies om de frequentie en wijze van uitoefening van toezicht te bepalen, niet aan de wetgever</p>
Hoofdstuk 6.2, pagina 10,	<p>IPO:Als gevolg van het nieuwe Bhvz komt er een uitbreiding en verzwaring van toezichttaken door de provincie. Door Sira Consulting is het onderzoek Toetsing lasten Zwemwaterregelgeving uitgevoerd om de lastenveranderingen in kaart te brengen die de voorgenomen regelgeving met zich meebrengt. Op basis van het onderzoek is bepaald dat de voorgenomen wijziging van het Bhvz leidt tot een toename van de structurele lasten voor de provincies van €17.600,- en een toename van eenmalige lasten van €530.723-.</p> <p>Door deze verzwaring van de uitvoeringslasten voor de provincies zal met het ministerie van lenM overeenstemming moeten worden bereikt over een verhoging van de Rijksbijdrage aan het Provinciefonds.</p>	<p>Nav IPO: is in bespreking</p> <p>Nav DM: nee, zo’n rapport is voor zover bekend nooit opgesteld. Mogelijk is destijds wel inschatting gemaakt van kosten bij opstellen fiche</p>

	DM: Is er ook zelfde soort rapport over Toetsing lasten voor EU-Zwemwaterrichtlijn?	
Hoofdstuk 6.3, pagina 11,	C2: De extra kosten die gemaakt moeten worden inzake de metingen van veel meer (soms overbodige?) parameters zullen bij ons bedrijf (zelfstandig vakantiepark) zwaar op de exploitatie drukken. DM: 1 ^e alinea, 5 ^e regel “dat” vervangen door: van DM:2 ^e alinea: aan eind van zin toevoegen: per jaar	Nav C2: metingen zijn nodig voor goed beeld van de situatie. Kosten zijn berekend door Sira Nav DM: voorstel overnemen Nav DM: voorstel overnemen
Hoofdstuk 6.3, pagina 11, 4de alinea, 3de regel,	SF: <i>Volgens het PWT-rapport kan een houder van een badinrichting die nu al volledig voldoet aan de huidige voorschriften van het Bhvz zonder aanvullende technische maatregelen aan de nieuwe kwaliteitseisen voldoen.</i> Op grond van welke overwegingen is deze conclusie onderbouwd? Gelet op het feit dat de normen aangevuld en scherper worden mag er toch in redelijkheid vanuit gegaan worden dat de installaties ook een hogere prestatie moeten leveren en er derhalve extra kosten mee gemoeid zijn. MK: mbt de tekst “zonder aanvullende technische maatregelen aan de nieuwe kwaliteitseisen voldoen”; dit is een onjuiste voorstelling van zaken. Enkele normen zijn aangescherpt en andere normen zijn nieuw. Deze stelling geldt wel voor baden die nu ruim binnen de grenzen van de huidige kwaliteitseisen liggen, maar voor baden die daar maar net binnen liggen, en dus wel voldoen, geldt dit zeker niet. Er zijn zelfs al partijen actief in de markt die bij houders aangeven dat er (aanzienlijke) investeringen nodig zijn om aan de nieuwe regels van de Bhvz te kunnen voldoen.	Nav SF en MK: zie onderbouwing in PWT-rapport
Hoofdstuk 6.3, pagina 11, 6de alinea, 5de regel,	MK: mbt de tekst “de Bhvz”; tekstueel, dit moet zijn “het Bhvz”.	Voorstel overnemen
Hoofdstuk 6.4, pagina 11, 1de alinea,	SF: <i>Zou hierdoor ruimte kunnen ontstaan voor innovatieve ontwikkelingen die de doelmatige en zuinige exploitatie van badinrichtingen ten goede kunnen komen.</i> Hoe gaat de toezichthouder hiermee om? Heeft de houder de vrijheid om deze initiatieven zonder bemoeienis van de toezichthouder uit te voeren, mits het doel gerealiseerd blijft?	Dat zal afhankelijk zijn van de specifieke situatie. In ieder geval is het goed om toezichthouder daar in vroeg stadium bij te betrekken

<p>Hoofdstuk 6.5, pagina 12,</p>	<p>IPO:In het kader van de handhaving van het Bhvzbz is een aantal malen met succes de Bestuurlijke Strafbeschikking milieu (BSBm) ingezet. In de Feitenlijst die bij de Richtlijn BSBm behoort, zijn zwemwaterzaken opgenomen. Deze feitenlijst is gebaseerd op het huidige besluit en zal derhalve aangepast moeten worden. In het nieuwe besluit moet van deze wijziging melding worden gemaakt. In dit kader verwezen het DBZ naar André Timmermans van het Ministerie van V en J of naar Leontiene Sitee van het FP.</p> <p>DM: 6e regel : zoals <u>die</u> .. en die de <u>houder</u>. In op 3 na onderste regel: <u>van het</u></p>	<p>Nav IPO: is in NvT vermeld en aandachtspunt in vervolgtraject</p> <p>Nav DM: voorstel overnemen</p>
<p>Hoofdstuk 7</p>	<p>DM: 1^e alinea”: Noot 13 geldt niet voor de fish spa’s, daarvoor verwijzen naar RIVM-rapport 330471001</p> <p>DM:3^e alinea: “een ieder” alle Nederlanders? Wie?</p>	<p>Nav DM: voorstel overnemen</p> <p>Nav DM: een ieder = iedereen in Nederland</p>
<p>Hoofdstuk 9</p>	<p>CM: Het besluit treedt in werking op 1 juli 2015. De houders krijgen de tijd tot 1 januari 2016 om aan de voorschriften inzake de nieuwe kwaliteitseisen te voldoen.</p> <p><i>Reactie CM:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moet er wel of niet worden getoetst in de periode van 1 juli t/m 31 december 2015? 2. Hoeft het bassin dan wel of niet dicht als een klasse I parameter niet (tijdig) aan de norm voldoet? 3. Op welke wijze wordt in die periode al dan niet controle uitgevoerd door de toezichthouder en hoe gaat deze om met afwijkingen? <p>Advies CM: Wij adviseren op voorhand de antwoorden op bovenstaande vragen te verwerken in de wettekst.</p>	<p>Nav CM: inmiddels is inwerkingtredingsdatum gesteld op 1 januari 2016. Overgangstermijnen worden daarop aangepast. Vragen zullen in NvT worden beantwoord.</p>
<p>Pagina 14, artikel 1a, laatste regel,</p>	<p>MK: mbt de tekst “waterspeeltuinen”; het is onvoldoende duidelijk welke regels nu gelden voor het water in waterspeeltuinen. Er dient duidelijk aangegeven te worden onder welke categorie deze vallen om de waterspeeltuinen ook te kunnen handhaven. Aanbeveling van RIVM was om de waterspeeltuinen gelijk te behandelen als de peuterbaden. Het is belangrijk om dit alsnog op te nemen in de tekst van het besluit omdat er steeds meer van deze “baden” gebouwd worden.</p> <p>LD: In de laatste alinea wordt een opsomming gegeven van locaties waar hoofdstuk II van toepassing is. Hierbij wordt een groot aantal locaties genoemd waaronder evenement, musical of andere</p>	<p>Nav MK: waterspeeltuinen zijn er in veel verschijningsvormen. Als ze niet bedoeld zijn om in te baden, vallen ze buiten Whvzb (wel regulering mogelijk door gemeente via Wet publieke gezondheid en Gemeentewet) . Als er geen sprake is van een (van het grondwater afgescheiden) bassin, is het geen</p>

	<p>theaterproductie en waterspeeltuin. In dezelfde alinea staat ook vermeld: “Daarbij is de duur van het gebruik niet relevant, evenmin of het bassin al dan niet permanent aanwezig is.” Gezien deze omschrijvingen kan gesteld worden dat eigenaren of huurders van mobiele / tijdelijke bubbelbaden op evenementen of vergelijkbare locaties moeten voldoen aan Hoofdstuk II van de Bhvbz. Op het ILP van 18 november 2014 werd dit echter niet met zekerheid bevestigd.</p> <p>Ook is nu niet duidelijk wanneer bassins waarbij minstens één bassin dieper is dan 0,50 meter onder hoofdstuk II vallen. In de huidige Bhvbz staat dit vermeld in het artikel. In de toekomstige Bhvbz is dit alleen terug te vinden in de NvT o.a. op pagina 24 paragraaf 3.2, eerste alinea.</p> <p><i>Duidelijkheid is gewenst over de precieze reikwijdte. Legionelladeskundigen zijn voorstander van verplichte regels voor legionellabeheer bij alle tijdelijke of permanente bubbelbaden of andere vernevelende toestellen die in de (semi)openbare ruimte vernevelen zoals omschreven in de bijgevoegde lijst met risicovolle installaties.</i></p>	<p>badinrichting, maar kan het mogelijk wel een zwemlocatie zijn. Als er wel bassin is valt het onder hoofdstuk II Bhvbz.</p> <p>Nav LD: Indien de baden bedoeld zijn om in te baden, is de Whvbz van toepassing. Als de baden alleen worden tentoongesteld, is de Whvbz niet van toepassing, maar kan de gemeente daaraan wel regels stellen op basis van de Wet publieke gezondheid en de Gemeentewet.</p>
Pagina 14, onder C, 4de regel,	MK: mbt de tekst “bijzondere typen bassins”; als er sprake is van een waterspeeltuin is er geen sprake van een bassin, maar moet wel aan de parameters worden voldaan. Is voldoende duidelijk dat het hierbij niet altijd om bassins hoeft te gaan?	Bij een waterspeeltuin zonder bassins om in te baden is Whvbz niet van toepassing (zie hierboven)
Pagina 15, artikel 2, 5de regel,	MK: mbt de tekst “worden gelegegd”; en niet met hetzelfde water hervuld, maar met ongebruikt vers water.	Zinsdeel “ die telkens na gebruik worden gelegegd’ wordt geschrapt, want maakt geen deel uit van betreffende bepaling
Pagina 15, artikel 2, 6de regel,	<p>MK: mbt de tekst “logiesfunctie heeft”; toegestaan is dus het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bassin behorend bij vakantiehuisje - wat bij aanvang van verblijf gevuld wordt met zwemwater uit een ander systeem - wat aan eind van verblijf wordt gelegegd in het systeem waaruit het afkomstig was - mits het aan de eisen van tabel 1 voldoet. <p>Ik kan mij voorstellen dat dit kan ontstaan omdat eigenaren van dergelijke systemen altijd op zoek zijn naar mogelijkheden om de kosten te drukken. Ik stel voor dat dit niet de bedoeling is en dat opgenomen wordt dat deze baden gevuld worden met vers water waarin nog niet gezwommen is en</p>	Er is voor gekozen om Hoofdstuk II niet van toepassing te verklaren op dit soort baden. Ze vallen wel onder Whvbz. Zo nodig kan GS dus ingrijpen.

	dat na legen dit water niet opnieuw gebruikt wordt voor bad- of zwemwater zoals bedoeld in dit besluit.	
Pagina 15, artikel 3, 15de regel die begint met de tekst “voert de maatregelen”,	MK: mbt de tekst “voor”;tekstueel, komma invoegen na “voor” tbv leesbaarheid	Voorstel overnemen
Pagina 15, artikel 4,	DM: 5 ^e regel Deze ipv Dit ? MK: 6de regel, zin die begint met de tekst “Zo hoeft het water in peuterbaden”; deze tekst heeft hier eigenlijk geen functie, artikel 4 gaat niet over tabel 1, dat komt in artikel 5.	Nav DM: “vereiste” is onzijdig woord, dus “dit”; voorstel niet overnemen Nav MK: in toelichting op art 4 wordt relatie gelegd met par. 2. Tekst heeft dus een functie; geen wijziging
Pagina 15, artikel 4, 7de regel, mbt de tekst “niet aan de kwaliteitseisen...”;	MK: hiermee wordt bedoeld “niet aan alle kwaliteitseisen...” Er zijn wel degelijk kwaliteitseisen waaraan moet worden voldaan.	Voorstel overnemen: alle ipv de
Pagina 15, artikel 4, 14de regel,	MK: mbt de tekst “mag aan het zwem- en badwater geen cyanuurzuur worden toegevoegd”; maakt niet uit hoe cyanuurzuur erin gekomen is, het mag er niet inzitten. Overweeg de tekst te veranderen in; "zwem- en badwater mag geen cyanuurzuur bevatten" eventueel wel in de toelichting toevoegen dat cyanuurzuur vaak als standaard toevoeging aanwezig is in bepaalde chloorproducten in vaste vorm, zoals in chloorgranulaat of zogenaamde chloorpillen en wat het risico is van het gebruik van cyanuurzuur.	Voorstel overnemen
Pagina 16, artikel 5, 4de zin,	MK: mbt de tekst “artikel 10a, tweede lid”; 2de lid gaat volgens mij over zwemlocaties, hier wordt 3de lid bedoeld.	artikel 10a Whvbz gaat over badinrichtingen. Tekst is correct
Pagina 16, artikel 5, 9de regel die begint met de	MK: monitoring werd in de oude Bhvbz (een van de aanvullingen) gebruikt voor systemen die de waterkwaliteit bewaken, waardoor de handmetingen konden vervallen. Er zijn diverse van dergelijke	p.m.check Bhvbz op term

tekst “Het tweede lid...”, mbt de tekst “monitoring”;	monitoring systemen bij zwembaden operationeel. Het is verwarrend als de term monitoring nu voor iets anders gebruikt gaat worden. Op verschillende plekken in het besluit en de nota van toelichting wordt de term monitoring gebruikt. Overweeg om een andere term hiervoor te gebruiken. Bijvoorbeeld in dit artikel 9, kan de tekst “aan de monitoring” in zijn geheel vervallen, zonder afbreuk te doen aan de inhoud.	“monitoring” en “monitoren”
Pagina 16, artikel 5, 17de zin die begint met de tekst “verstande dat tevens...”,	MK: mbt de tekst “artikel 10a, tweede lid”; 2de lid gaat volgens mij over zwemlocaties, hier wordt 3de lid bedoeld.	artikel 10a Whvbz gaat over badinrichtingen. Tekst is correct, geen wijziging
Pagina 16, artikel 5, 20ste zin die begint met de tekst “aanwijzen. Op grond...”,	MK: mbt de tekst “vierde lid”; tekstueel, dit is 4de lid van artikel 5 van het Bhvbz. Beter om deze zin als nieuwe regel te beginnen zodat duidelijk is dat het niet bij voorgaande zin hoort die over artikel 10a gaat.	Voorstel overnemen (hard return)
Pagina 16, artikel 5, 21ste zin die begint met de tekst “analysemethode wordt ...”,	MK: mbt de tekst “hun oordeel”; door de expertgroep is de parameterlijst opgesteld die ook als zodanig is overgenomen in dit besluit. De expertise die aanwezig was binnen de expertgroep was van een ander niveau dan de expertise die aanwezig is bij gedeputeerde staten, met alle respect uiteraard. Ik zou hier aan toevoegen dat het afwijken door GS onderbouwd moet zijn door een panel van experts (dus meer dan één expert) met aantoonbare expertise op het betreffende gebied.	Het is aan GS om op een goede manier tot een oordeel te komen, daar hebben zij beleidsvrijheid. Voorstel niet overnemen.
Pagina 16, artikel 5, 23ste zin die begint met de tekst “Volgens het vijfde lid ...”,	MK: mbt de tekst “onderscheidenlijk de lucht”; artikel 5 gaat niet over de lucht maar over het water. De tekst “onderscheidenlijk de lucht,” kan verwijderd worden.	Voorstel overnemen
Pagina 16, artikel 5, 24ste zin die begint met de tekst “zodanig worden bewaard ...”,	MK: mbt de tekst “betekende”; tekstueel, dit moet zijn “betekenende”	Voorstel overnemen
Pagina 16, artikel 5, laatste zin	DM: “zinvol” het lijkt me beter om dat ook verplicht te stellen	Voorstel overnemen; zinsdeel vervangen door: dient ook de

		analysemethode vermeld te worden
Pagina 16, artikel 6, 4de zin,	MK: mbt de tekst "monitoring"; zie ook eerdere reactie op het gebruik van het woord "monitoring". De term monitoring beter niet gebruiken; voorstel, gebruik de term "uitkomsten van het onderzoek"	De termen "monitoring" en "monitoren" komen in de huidige Bhvbx niet voor. Echter ivm voorkeur voor Nederlandse termen wordt 'de monitoring' 2x vervangen door 'het onderzoek'
Pagina 16, artikel 6, 6de regel die begint met de tekst "uitkomsten van het onderzoek ...",	MK: mbt de tekst "hoedanigheid van het zwem- en badwater en voor lucht representatief"; dit staat er niet, maar dat wordt wel bedoeld. In artikel 5 wordt niet over lucht gesproken.	Voorstel overnemen; "en voor lucht... lucht" schrappen. Volgende zin beginnen met: Voor lucht houdt dit in...
Pagina 16, artikel 6, 8ste regel die begint met de tekst "bijvoorbeeld het aanpassen ...",	MK: mbt de tekst "het aanpassen van de beluchting"; hier wordt iets te makkelijk over gedacht. De uitslag van de luchtmetingen worden per definitie altijd beïnvloed in een zwembad omdat de duur van de monsternamen lang is, in de orde van een uur. In dit uur gebeurt er veel in een zwembad. Een zwembad is een dynamisch geheel waarbij de luchtbehandeling automatisch instellingen aanpast om aan de setpoint van temperatuur en luchtvochtigheid te voldoen. Dit kan betekenen dat bij wijziging van deze parameters automatisch het aandeel buitenlucht verhoogd of verlaagd wordt. Dit is een normale representatieve hoedanigheid bij zwembaden, maar hierdoor wordt wel de meting beïnvloed. Het is ook niet eenvoudig aan te passen in de software van de luchtbehandeling dat er ten tijde van de monsternamen een vast bepaald buitenluchtaandeel moet worden gebruikt omdat dit voor elk systeem weer anders kan zijn en dit afhankelijk is van de ontwerp-gegevens in relatie tot de binnen- en buitenlucht situatie. Daarnaast worden ook waterattracties zoals glijbanen, whirlpools en watervallen dynamisch gestuurd, soms op een tijdsklok, soms op basis van sensoren en soms op basis van gebruikersvragen. Dit is de normale representatieve hoedanigheid van deze onderdelen voor zwembaden, maar hebben ook wel degelijk invloed op de uitkomsten van de luchtmetingen. Zoals ik in eerdere versies van mijn commentaar ook al heb aangegeven heeft een luchtmeting alleen zin als daarbij de omgevingsfactoren bekend zijn zoals die hierboven beschreven zijn. Als aan deze luchtparameters vervolgens ook nog maximumwaardes verbonden worden is het zelfs nodig dat de omgevingsomstandigheden gestandaardiseerd worden tijdens de monsternamen. In de praktijk is dit	Voorstel overnemen: aangeven dat bij de monsternamen beide aspecten (mate van bezetting en percentage van tijd dat betreffende attracties in bedrijf zijn) vastgelegd worden

	<p>echter niet uitvoerbaar. Voorstel is om tijdens de monsternamen van luchtmetingen twee aspecten op te laten nemen door de monsternamen, ten eerste de mate van bezetting, hierbij te kiezen uit laag, gemiddeld of hoog. En daarnaast het percentage van de monsternametijd dat attracties met intensief water/lucht contact in bedrijf zijn. Hieronder vallen glijbaan, waterval of whirlpool omdat juist bij deze attracties de vluchtige componenten versneld uit het water verdampen indien ze in bedrijf zijn, en omgekeerd minder snel uit het water verdampen als ze niet in bedrijf zijn. Het percentage van de monsternametijd, bijvoorbeeld 40% geeft dan aan dat gedurende 40% van de monsternametijd dergelijke attracties in bedrijf waren. In tegenstelling tot de monsternamen bij watermonsters, wat een echte momentopname is, duurt de monsternamen bij luchtmetingen zoals gezegd in de orde van een uur. Gedurende dit uur gebeurt er veel in de lucht van de zwemzaal, wetende dat het ventilatievoud vaak al in de orde van 10 is, dat wil zeggen dat de lucht 10 keer per uur vervangen wordt in de zwemzaal. Het luchtmonster is dus een mengmonster van een langere periode wat eenvoudig te beïnvloeden is. Door deze twee aanvullende eenvoudige constatering wordt het eenvoudiger om afwijkende metingen te beoordelen.</p>	
Artikel 7, pagina 17, 7 ^e regel	DM: Efficiëntie ipv efficiency ?	Voorstel overnemen
Artikel 7, pagina 17, 14de regel die begint met de tekst “microbiologische verontreiniging”,	MK: mbt de tekst “microbiologische verontreiniging van het zwem- en badwater, waardoor bezoekers infectieziekten kunnen oplopen”; hierover heeft de houder over het algemeen geen kennis of kunde, slechts ervaringen. Het kan dus zijn dat voor specifieke onderdelen kennis of kunde van buiten de badinrichting gehaald moet worden. Overweeg om dit toe te voegen aan de nota van toelichting.	Het is verantwoordelijkheid van houder om te bepalen of binnen zijn organisatie voldoende kennis aanwezig is om wetgeving uit te voeren, en om zo nodig actie te ondernemen. Niet nodig om dit in NvT op te nemen
Artikel 7, pagina 17, 21ste regel die begint met de tekst “zwemvaardigheid van de bezoekers...”;	MK: aan het eind van deze zin de tekst toevoegen “en de zuigkracht van onderwater openingen” omdat dat een belangrijk onderdeel van deze veiligheid is.	Voorstel overnemen
Artikel 7, pagina 17, 2de alinea, 7de regel die begint met de tekst “verzoeken.	MK: mbt de tekst “vijfde”; tekstueel, hier wordt het 6de lid bedoeld	Voorstel overnemen

Ingevolge...”,		
Artikel 7, pagina 17, 2de alinea, 11de regel die begint met de tekst “aan een piek...”,	MK: mbt de tekst “de desinfectantia”; tekstueel, de desinfectantia is geen mooi woord, overweeg te vervangen voor; "het desinfectiemiddel". Idem met de term “desinfectantia” twee regels verder.	Voorstel overnemen: Desinfectantia vervangen door Desinfectiemiddelen
Artikel 7, pagina 17, 4de alinea, 4de regel	MK: mbt de tekst “voor sommige bijzondere bassins... .. en uitvoering van een beheersplan”; dit heeft betrekking op bassins met eenmalig gebruik van water voor één of meerdere personen gelijktijdig en bassins met vissen. Het lijkt mij duidelijk dat in dergelijke bassins ook risico's aanwezig zijn met betrekking tot hygiëne en veiligheid en dat hiervoor ook een risicoanalyse met bijbehorend beheersplan opgesteld moet worden. Als de houder zelf vindt dat er geen risico's zijn, moet hij dat zelf in het plan schrijven en dan is hij snel klaar. We kunnen niet vanuit de regelgeving aangeven dat daar geen risico's zijn, daar geven we een verkeerd signaal mee af.	Voorstel overnemen
Artikel 7, pagina 17, 5de alinea,	MK: mbt de tekst “maatregelen uitvoeren”; hier toevoegen dat ook geregistreerd moet worden dat de maatregelen uitgevoerd zijn.	Is al verwoord in art 7 lid 7; voorstel niet overnemen
Artikel 7, pagina 17, 6de alinea, 2de regel,	MK: na de tekst “het gebruik daarvan”; hier de tekst “of de zwembadtechniek” invoegen omdat dat ook van belang is.	Voorstel overnemen
Artikel 7, pagina 18, laatste zin;	MK: dit is niet duidelijk in het onderhavige artikel opgenomen, eventueel tekst toevoegen onder lid 4 waar de uitvoering beschreven is. Voorstel voor aanvulling; "inclusief vastlegging van uitvoering en de behaalde resultaten".	Voorstel overnemen (dus aanpassing tekst art 7 lid 4)
Artikel 8, pagina 18, 16de regel die begint met de tekst “monitoringseisen die ...”,	MK: mbt de tekst “monitoringseisen”; idem eerdere reactie op het gebruik van het woord “monitoring”. In dit geval kan de tekst “en de monitoringseisen” weggelaten worden.	Voorstel overnemen
Artikel 8, pagina 18, 28ste regel die begint met de	MK: mbt de tekst “kort”; dit is niet specifiek genoeg. Wordt hiermee een uur, een dagdeel, een dag of	Wordt gewijzigd in maximaal 3 uur

tekst "pas kort voor...",	een week bedoeld?	
Artikel 8, pagina 18, 29ste regel die begint met de tekst "bassin dagelijks geheel ...",	MK: mbt de tekst "verversen"; volgens artikel 4 moet dit verversingswater dan van drinkwater, of badwater kwaliteit zijn. Tabel I is niet van toepassing op het bassinwater, maar wel op het vulwater, dat is een andere watersoort. Is dat ook wat hiermee bedoeld wordt?	Tabel in Bijlage 1 is van toepassing op bassinwater, en via art 4 lid 2 ook op vulwater. Als vulwater kan ogv art 4 lid 2 ook drinkwater worden gebruikt
Voetnoot 15, onderaan pagina 18,	MK: mbt de tekst "normen en kwaliteitsparameters..."; tekstueel, dit is niet de titel van het rapport, deze is: "Normen en methoden voor kwaliteitsparameters..."	Voorstel overnemen
Artikel 10, pagina 19, 14de regel die begint met de tekst "voor de parameter...",	MK: mbt de tekst "kaliumpermanganaat"; dit is geen parameter, dit moet zijn "kaliumpermanganaat-verbruik", of "KMnO4-verbruik"	Voorstel overnemen
Artikel 10, pagina 19, laatste regel,	MK: mbt de tekst "overgegaan"; de overige parameters van Bijlage I staan vanaf het begin op een maandelijkse frequentie. overweeg om deze zin toe te voegen als extra toelichting.	Voorstel overnemen
Artikel 11, pagina 19, laatste zin,	MK: mbt de tekst "drinkwaterkwaliteit"; Het RIVM stelt ook dat na het spoelen met drinkwater nog gedroogd moet worden. Is er bewust voor gekozen om dit weg te laten? RIVM geeft duidelijk aan dat dit drogen belangrijk is. RIVM is echter niet duidelijk wat er precies gedroogd moet worden. In elk geval wordt hierbij het bad genoemd. Onduidelijk is of onder de beluchtingsplaat (dubbele bodem van dergelijke baden) vocht mag achterblijven en in het toevoerende leidingwerk. Dit laatste (het leidingwerk) is niet eenvoudig droog te krijgen.	Ja. De toegevoegde waarde van het drogen van het bad na ieder gebruik is uit micro-biologisch oogpunt beperkt en niet in verhouding met de moeite die dat kost
Voetnoot 16, 17 en 18,	MK: idem zie reactie voetnoot 15 mbt onjuiste titel RIVM rapportage	Voorstel overnemen
Artikel 11, pagina 20,	MK: 3de regel, zin met de tekst "Een verdergaande verplichting is niet nodig, gezien de beperkte risico's die bij deze bassins te verwachten zijn."; ik zou dit overlaten aan de verantwoording van de houder. Ook in een 1-persoons whirlpool kun je bekneeld raken onderwater met haren of vastgezogen worden als er ondeugdelijke componenten gebruikt worden. Dit moet door middel van een risicoanalyse gesignaleerd en opgelost worden. Als er straks iets in deze whirlpools	Nav MK: Voorstel overnemen (voor alle speciale bassins moet risicoanalyse worden gemaakt)

	<p>gebeurt, anders dan een Legionella besmetting, is dan de Minister van I&M aansprakelijk omdat hier door I&M aangegeven wordt dat er toch geen risico's zijn?</p> <p>DM: nav "dagelijks worden gereinigd": niet na elk gebruik?</p>	Nav DM: frequentie van reiniging zal volgen uit risicoanalyse
Artikel 12, pagina 20, 3de alinea, 10de regel die begint met de tekst "ogen of oren kan...",	<p>MK: mbt de tekst "wassen"; de term "wassen" is niet specifiek genoeg, overweeg de term "reinigen/desinfecteren" te gebruiken. De tekst wassen wordt slechts één keer in het RIVM rapport genoemd en daar is het gerelateerd aan het wassen van de handen om hand-mondoverdracht te voorkomen. Overweeg om die nuancering ook hier op te nemen. In de tekst van het besluit moeten alle lichaamsdelen die in contact zijn geweest met het badwater gewassen worden.</p> <p>DM:mbt voorkomen dat bepaalde personen het bad gebruiken: niet ergens opnemen dat houder verplicht is bezoeker hierover te informeren /hierop te attenderen?</p> <p>DM: ipv "eerst douchen": eerst kunnen douchen of de onder te dompelen ledematen wassen</p>	<p>Nav MK: wassen wordt: "reinigen met desinfecterende zeep"</p> <p>Nav DM: is verantwoordelijkheid van houder om te bepalen hoe hij dat voorkomt Nav DM: voorstel overnemen</p>
Artikel 12, pagina 20, 5de alinea,	MK: mbt afwezigheid risico's bij fish spa's; Dit zou ik aan de houder overlaten. Volgens mij moet ook bij deze bassins een risico inventarisatie met bijbehorend beheersplan opgesteld worden. Als er niet veel risico's zijn, zijn deze houders daar ook met een paar uur klaar mee. In het beheersplan moeten ze dan aangeven hoe ze gaan controleren op de beperkingen die RIVM in haar rapport noemt, dan is ook duidelijk dat dit de verantwoordelijkheid van de houder is. Ook moet de houder dan ongevallen en incidenten opnemen in de risicoanalyse en op basis daarvan de risicoanalyse aanpassen, ook dit is belangrijk. De risico's mbt hygiëne en veiligheid moeten ook in deze accommodaties geborgd zijn.	Nav MK:Voorstel overnemen (voor alle speciale bassins moet risicoanalyse worden gemaakt)
Voetnoot 19, onderaan pagina 20;	MK: overweeg ook de titel van het rapport erbij te noemen zoals ook bij andere voetnoten gedaan is: "Gezondheidsrisico's gerelateerd aan het gebruik van baden met garra-rufavissen."	Voorstel overnemen
E, pagina 21	DM: na oppervlaktewater toevoegen: (zwemlocatie). "locaties" vervangen door zwemlocaties	Voorstel overnemen
F, pagina 21	DM:vernummering = correct NL?	Niet in van Dale, wel gebruikelijke term, oa in regelgeving

G en I, pagina 21	DM: “vroegere”: oude? (wordt eerder steeds zo genoemd). Locaties wijzigingen in : zwemlocaties . Hier wordt locaties gebruikt. Zwemlocaties vs badinrichtingen is duidelijker en als het om iets anders gaan ander woord dan ‘locatie’ gebruikten om verwarring te voorkomen?	Voorstel overnemen
K, pagina 22	DM: Locaties wijzigingen in : zwemlocaties	Voorstel overnemen
P, pagina 22	DM: vernummerd goed NLS?	Niet in van Dale, wel gebruikelijke term, oa in regelgeving
Q, pagina 23	DM: vernummerd goed NLS?	Niet in van Dale, wel gebruikelijke term, oa in regelgeving
Artikel II, pagina 23	DM: “Badinrichtingen hebben “wijzigen in Exploitanten/Houders van ... ?	Voorstel overnemen (houders van..)
Artikel II, pagina 23	DM: “en het beheersplan” wijzigen in : “kan het beheersplan”	Voorstel overnemen
Artikel III, pagina 23, 6de regel, zin die begint met de tekst “Daarom is gaat de...”;	MK+DM: tekstueel, het woord “is” is hier overbodig en kan weg.	Voorstel overnemen
Bijlage I, pagina 23	SV: Wat betreft de nieuwe set parameters zou het goed zijn om expliciet aan te geven in hoeverre deze nu aansluiten bij of afwijken van de gangbare normen in Europa. Ook omdat diverse partijen internationaal opereren in onze sector.	Voor zover bekend bestaat er geen overzicht van kwaliteitseisen voor zwembadwater en -lucht in de landen van de Europese Unie
Tabel 1, pagina 24;	MK: waarom wijkt deze tabel af van de tabel in de besluit-tekst? De indeling in Klassen staat hier niet in. Het is wel handig om die hier te noemen en toe te lichten.	Tabel wordt in overeenstemming gebracht met bijlage 1 (oa VBC, zuurgraad en doorzicht). Indeling in klassen opnemen en kort toelichten, met verwijzing naar elders in NvT (artikel 3 bijlage 1, noten onder

		betreffende tabel)
Tabel 1, pagina 24;	MK: mbt de waardes en eenheden in de tabel geldt hetzelfde als eerder al aangegeven bij de tabel in de Bhvz tekst.	Zie reactie op commentaar bijlage 1
Tabel 1, pagina 24, parameter KMnO4-verbruik;	MK: tekstueel, schrijf KMnO4-verbruik met een sub 4, en geef de eenheid weer als mg O2/L	Voorstel subscript overnemen, eenheid is correct, niet wijzigen
Tabel 1, pagina 24, parameter zuurgraad	MK: in de tabel in het besluit staat de eis 7,3 ±0,3 pH. Wat zo gekozen is omdat het voor houders verstandig is om een zuurgraad dicht bij 7,3 te kiezen. Het zou consequent zijn als dat hier ook zo genoemd wordt. De betekenis is gelijk aan zoals die er nu staat	Voorstel overnemen
Tabel 1, pagina 24, parameter waterstofcarbonaat;	MK: hier staat genoemd in kolom 3 van de oude Bhvz eisen dat deze ≥1mmol/L was. Overweeg om hiervan te maken ≥61mg/L, hiermee wordt hetzelfde bedoeld, alleen is nu voor de houder meteen duidelijk wat het verschil is met de nieuwe eis. De houder heeft geen weet van molmassa's, dat moeten we beter ook maar zo houden.	Voorstel overnemen
Tabel 1, pagina 24, parameter trichlooramine,	MK: mbt de tekst "mg /m3"; tekstueel, hier staat een spatie voor "/m3" die weg kan en "m3" wordt geschreven als "m3".	Voorstel overnemen
Tabel 1, pagina 24, parameter trichlooramine	MK: mbt de tekst "streefwaarde"; waarom een streefwaarde opnemen? De streefwaarde voor alle ongewenste producten is natuurlijk zo klein mogelijk. Door een streefwaarde op te nemen wordt de intentie gewekt dat de kwaliteitseis 0,2 mg/m3 is, terwijl dat niet klopt.	Het hanteren van een streefwaarde voor deze parameter volgt uit het RIVM –rapport Normen en methoden voor kwaliteitsparameters en is daarin ook onderbouwd.
Tabel 1, pagina 24, parameter ozon,	MK: mbt de tekst "µg /m3"; tekstueel hier staat een spatie voor "/m3" die weg kan en "m3" wordt geschreven als "m3".	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter,	DM:4 ^e regel: na concentratie: “,”	Peroxide wordt nu geregeld in art.

pagina 25, A desinfectiemiddel;	MK: hier mist de parameter peroxide, die wordt genoemd in de nota van toelichting bij artikel 13. Zoals aangegeven bij de reactie van artikel 13 is het verstandig om peroxide op te nemen in tabel I en ook hier in de nota van toelichting onder de desinfectiemiddelen.	10, niet nodig om het ook in bijlage I op te nemen
Toelichting per parameter, pagina 25, A desinfectiemiddel, 3de regel,	MK: mbt de tekst “vrij actief chloor”; vrij actief chloor is niet voor alle houders een bekende term. Overweeg om deze te vervangen voor de term “onderchlorigzuur” zoals ook elders in het document voorgesteld is.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 25, 1. vrij beschikbaar chloor;	MK: er staat niets in de toelichting over Noot 1 die volgens mij van toepassing is op monitoringssystemen. Overweeg om hier alsnog iets voor op te nemen. Dat geldt ook voor de overige parameters waarbij noot 1 van toepassing is. DM: 3 ^e regel: 2 ^e “echter” schrappen	Nav MK: er is nu iets over opgemerkt in paragraaf 6.3. van het algemene deel van de de Nota van Toelichting Nav DM: Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 25, 1. vrij beschikbaar chloor, laatste regel,	MK: mbt de tekst “de oorspronkelijke brede range blijven staan”; dit klopt niet, de bovengrens was voor buitenbaden 5,0 en is nu aangescherpt naar 3,0. Hierover maken verschillende buitenbaden zich zorgen.	Nav MK: kleine bassins wordt: kleine (overdekte) bassins. Laatste zin wijzigen in: Voor niet-overdekte bassins kleiner dan 20m2 is de maximumwaarde gesteld op 5,0 mg/l, en voor grotere bassins op 3,0 mg/l
Toelichting per parameter, pagina 25, B Desinfectiebijproducten, kop en 2de regel,	SF: kop: DPB's moet zijn DBP's MK: mbt de tekst “mogelijke schadelijke effecten”; tekstueel, dit moet zijn, “mogelijk schadelijke effecten”	Nav SF: Voorstel overnemen Nav MK: Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 25, B	MK: mbt de tekst “carcinogene”; pas op met aangeven dat zwemwater carcinogeen is of carcinogene eigenschappen heeft. De waardes die wij in de NL zwembaden aantreffen en de met de kwaliteitseisen	Schrappen “carcinogene”

Desinfectiebijproducten, 10de regel die begint met de tekst “badwater gemakkelijk het menselijk...”,	die we nu in de Bhvz voorstellen liggen we nog ruim binnen de grenzen waarbuiten de carcinogeniteit zou gaan spelen, zie rapportage RIVM. Naast de THM's zijn er nog vele andere ongewenste desinfectie bij-producten in het zwemwater aanwezig. Van vele is inmiddels ook bekend dat ze schadelijker voor de volksgezondheid zijn dan de THM's. De gedachte achter deze regelgeving is dat indien de THM's laag gehouden worden, de andere desinfectie bij-producten ook laag zullen zijn, tenzij de THM's selectief verwijderd worden.	
Toelichting per parameter, pagina 25, B Desinfectiebijproducten, 13de regel die begint met de tekst “RIVM opgesteld advies...”,	DM: Hier kan een verwijzing naar het RIVM rapport komen MK: mbt de tekst “Normstelling desinfectiebijproducten in Zwemwater”; de titel van dit document is veranderd, overweeg de juiste titel te gebruiken; " Normen en methoden voor kwaliteitsparameters in het te wijzigen Besluit hygiëne badinrichtingen en zwemgelegenheden"	Nav DM: voorstel overnemen (in noot, zoals bij genoemde andere rapporten) Nav MK: voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 25, 2. Gebonden beschikbaar chloor, 1ste regel,	MK: mbt de tekst “is nog steeds te beschouwen als een parameter voor trichlooramine-concentratie in de lucht”; dit zou theoretisch wel zo moeten zijn, maar hiervoor is nog onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing. In de praktijk gaat deze relatie namelijk niet altijd op. Beter hier dan ook niet noemen. Er kan wel aangegeven worden dat het vluchtige trichlooramine haar oorsprong heeft in het water en ontstaat uit oxidatie van chlooramine.	In de toelichting wordt ook doorverwezen naar punt 19 en daar staan de kanttekeningen bij deze relatie. Geen wijziging.
C. Microbiologische antropogene belasting,	DM: 1-na –laatste regel : voor “aantal”: een	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 26, 4. Broomaat, 4de regel,	MK: mbt de tekst “Het is mogelijk dat”; Dit is niet alleen mogelijk, maar dit is gewoon zo. De woorden “Het is mogelijk dat” kunnen daarom weggelaten worden. De zin wordt dan: “Het risico op broomaatvorming is hoger in zwem- en badwater met hogere... etc”	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 27, 8. Sporen van sulfietreducerende	MK+DM: mbt de tekst “aecale”; tekstueel, dit moet zijn “faecale”	Voorstel overnemen

Clostridia, 6de regel,		
Toelichting per parameter, pagina 27, 8. Sporen van sulfietreducerende Clostridia, 7de regel,	MK: mbt de tekst “verontreiniging Er”; tekstueel, er mist een punt aan het eind van de zin na “verontreiniging.”	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 27, 9. Staphylococcus aureus, 6de regel,	MK: mbt de tekst “S. aureus komt vooral voor in de bovenste laag van zwem- en badwater”; heeft dus geen zin om die op de slechtst doorstroomde plek te gaan meten, daar zal het water altijd aan de eis voldoen. Je moet meten op de plek waar de grootste afwijking het waarschijnlijkst is.	monsternameplaats wordt nu – in ieder geval voor de doorsnee-bassins - de overloop-uitlaat, dus dat komt overeen met voorstel
Toelichting per parameter, pagina 27, 9. Staphylococcus aureus, laatste zin,	MK: mbt de tekst “standaard in elk bassin”; het is van belang dat de monstername voor deze parameter plaatsvindt als er nog mensen in het bassin zitten, zoals aangegeven in de RIVM rapportage. Het heeft geen zin om uren nadat de laatste zwemmer het bassin verlaten heeft deze parameters nog een keer te gaan controleren. Eens te meer een reden om de monstername tijdens de openingsuren (tenminste voor een aantal parameters) verplicht stellen.	Monstername tijdens het gebruik vloeit voort uit artikel 5, tweede lid: De uitkomsten van het onderzoek zijn representatief voor de hoedanigheid van het zwem- en badwater
Toelichting per parameter, pagina 28, 10. Ureum	MK: hier mist een toelichting over de relatie van ureum en de bijzondere bassins (bv zoutwater baden). Voor de volledigheid goed om dat hier ook te noemen.	Voorstel overnemen. . Aan tekst toevoegen: In het water van zoutwaterbassins is ureum al bij aanvang aanwezig en daarom dient in deze baden de toename van de hoeveelheid ureum gemeten te worden. Deze mag niet te groot zijn (toename < 2 mg/L, maximale absolute toename ten opzichte van de startsituatie).

<p>Toelichting per parameter, pagina 28, 10. Ureum, 4de regel,</p>	<p>MK: zin met de tekst “Daarnaast is bij het toepassen van zand- of combifilters een hoog ureumgehalte een mogelijke indicatie voor een ineffektieve omzetting van ureum naar het voor de gezondheid neutrale nitraat.”; Dit begrijp ik niet. Zandfilters in zwembaden bevatten nauwelijks tot geen biologische activiteit en zullen dus ook geen Ureum afbreken. Het feit dat dit niet gebeurt is dus niet inefficiënt, maar normaal. Als een zandfilter dat wel doet is dit een teken dat er iets mis is en er slecht doorstroomde plekken in het filter aanwezig zijn waar biologie kan overleven. Een combifilter is een term die vaak gebruikt wordt voor BiFlow filters (of Combiflow filters) deze filters bevatten ook alleen zand en hebben dus, als het goed is, geen biologische activiteit. Waar hier waarschijnlijk op bedoeld wordt zijn meerlaagsfilters waarbij actieve kool of hydro-Anthrasit H gebruikt wordt als toplaag. In deze filters wordt VBC afgebroken in de toplaag zodat er wel biologische activiteit ontstaat en als gevolg ook ureum afbraak. Daarnaast vindt ureum afbraak plaats in separate koolfilters (in deelstroom).</p> <p>Als de omzetting van ureum naar nitraat inefficiënt in een filter verloopt, zal dat niet te merken zijn aan een hoge ureum waarde, maar aan een hoge ammonium of nitriet waarde. In de microbiologische afbraak van ureum spelen namelijk verschillende processen een rol. Ten eerste de ammonificatie waarbij de omzetting naar ammonium gerealiseerd wordt. Zodra de ammonificerende micro-organismen in het filter aanwezig zijn zal dit proces snel verlopen. Vervolgens vindt nitrificatie plaats in twee stappen, eerst de omzetting van ammonium naar nitriet en vervolgens van nitriet naar nitraat. Voor alle stappen zijn specifieke micro-organismen nodig. Zowel ammonium en nitriet worden niet standaard in zwembadwater gemeten en dat heeft ook geen zin. Zodra ammonium in contact komt met VBC zal direct GBC gevormd worden en is ammonium niet meer als zodanig meetbaar. Ook nitriet wordt na contact met VBC direct omgezet, met als eindproduct nitraat.</p> <p>Overweeg de opmerking over een hoog Ureum gehalte in relatie tot inefficiënte filtratie weg te laten. Een hoog ureum gehalte wordt alleen veroorzaakt door een hoge inbreng van ureum, dus door een hoge badbelasting. De inbreng verlagen kan door bezoekers vooraf te laten douchen (circa 30-40% van het ureum) en gebruik te laten maken van het toilet als moeder natuur roept (30-40% van het ureum). Slechts 20-40% van het ureum wordt door zweeten afgegeven aan het water.</p>	<p>Voorstel overnemen, zin wordt geschrapt</p>
<p>Toelichting per parameter, pagina 28, 11. Nitraat, 2^e regel</p>	<p>DM: “in “ schrappen</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Toelichting per parameter, pagina 28, 11. Nitraat, 5de</p>	<p>MK: mbt de tekst “som van de ureum en”; de som is niet belangrijk, alleen nitraat. De eis voor nitraat is 50 mg/L en voor ureum is die 2 mg/L, dit betekent dat de som voor slechts 4% door ureum wordt</p>	<p>Zin aanpassen overeenkomstig</p>

regel,	bepaald en voor 96% door nitraat. Verander de zin waarin dit vermeld staat in: "In dit verband worden twee parameters algemeen gezien als relevant: de chlorideconcentratie en de nitraatconcentratie."	voorstel
Toelichting per parameter, pagina 28, 11. Nitraat, 13de regel die begint met de tekst "zandfilters, combifilters, en koolstoffilters...",	MK: mbt de tekst "zandfilters, combifilters"; in zandfilters vindt dit proces niet plaats, mits er iets mis is met de filters, zoals bij de parameter ureum reeds opgemerkt is. De term combifilters is verwarrend. Gezien de context van de zin wordt hiermee meerlaagsfilters bedoeld, dan ook als zodanig benoemen. Zin veranderen in: "Bij de toepassing van meerlaagsfilters en koolstoffilters worden door zwemmers ingebrachte stikstofverbindingen voor het grootste gedeelte omgezet in nitraat."	Zin aanpassen overeenkomstig voorstel
Toelichting per parameter, pagina 28, 11. Nitraat, 18de regel,	MK: zinnen met de tekst "Dit kan echter anders uitpakken wanneer andere technieken voor deeltjesverwijdering zouden worden toegepast, zoals bijvoorbeeld membraanfiltratie. In dit soort situaties kan de ureumconcentratie in zwem- en badwater wel 10 keer hoger zijn, en zou de som van ureum- en stikstofconcentratie als indicator parameter voor de benodigde hoeveelheid suppletiewater in relatie tot de badbelasting kunnen worden overwogen."; Dit is onzin. Bij gebruik van membraanfiltratie zal de ureum concentratie niet 10x zo hoog worden omdat deze begrenst is in deze regelgeving tot 2 mg/L, dat mag dus niet. Als hiermee bedoeld wordt dat nitraat dan 0,2mg/L zal worden dan wil ik dat graag meemaken, maar dat zal zeker niet gebeuren. En zelfs dan is er nog steeds geen reden om deze opmerking te maken, want een nitraat waarde van 0,2 mg/L is prima. De hele tekst zoals hierboven geciteerd is onjuist en moet niet opgenomen worden in deze nota van toelichting, verwijderen dus.	Zin aanpassen overeenkomstig voorstel
Toelichting per parameter, pagina 28, 12. KMnO4-verbruik;	MK: hier mist een toelichting over de relatie van KMnO4-verbruik en de bijzondere bassins (bv zoutwater baden). Voor de volledigheid goed om dat hier ook te noemen.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 28, 12. KMnO4-verbruik;	MK: tekstueel, in gehele alinea "KMnO4-verbruik" vervangen voor "KMnO4-verbruik" (met sub 4).	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 28, 12.	MK: mbt de tekst "chloride gehalte periodiek zal moeten worden gemeten"; chloride wordt elke maand gemeten volgens tabel I. Deze zin is daarom niet relevant en kan weg. Dit hele stuk over de chloride waardes is daarom ook minder relevant en is beter op een	Voorstel overnemen

<p>KMnO4-verbruik, 16de regel die begint met de tekst</p> <p>“chloridegehalte periodiek...”,</p>	<p>andere manier te verwoorden, zoals: “Meestal is het chloridegehalte van zwem- en badwater veel hoger. De periodieke chloride bepalingen zullen gebruikt worden om de benodigde verdunningen voor de KMnO4-verbruik bepaling vast te stellen. Bij te sterke verdunningen wordt de methode onbetrouwbaar en moet afgezien worden van de KMnO4-verbruik. Dit is het geval bij zoutwater baden.” Dit kan dan de tekst van de laatste 5 regels, vanaf “Meestal is het chloride...” tot het eind van de alinea vervangen.</p> <p>Er moet dan nog wel nagedacht worden wat te doen bij zoutwater baden.</p> <p>Moeten die TOC meten, of hoeven die baden niet naar de organische belasting te kijken. Ander voorstel zou zijn om deze een minimale verversing te geven als bepaalde parameters niet te meten zijn. Hier zou je dan kunnen terugvallen op de oude norm van 30 liter/bezoeker water verversing. Wel moet dan per bassin van deze categorie het aantal bezoekers bijgehouden worden om dit te kunnen vaststellen. Dit is lastig en gebeurt nu niet, maar zou wel uitgevoerd moeten worden, ook al volgens het huidige Bhvzb.</p>	<p>Uitgangspunt is bij alle bassins dat de waterkwaliteit bepaald kan worden. Indien dat vanwege situatie niet mogelijk, heeft GS ogv art 5 en 7 Whvzb mogelijkheden om afwijkende voorschriften te stellen</p>
<p>Toelichting per parameter, pagina 29, 13. Troebelheid, 5de regel die begint met de tekst “ontworpen installaties om...”,</p>	<p>MK: mbt de tekst “De troebelheid van het bassin dient gemeten te worden als het bassin in gebruik is.”; hoe ga je dit doen als je baden bemonstert die buiten de kantoor tijden van de laboratoria geopend zijn? Het is ook om deze parameter belangrijk dat er tenminste een aantal maal per jaar tijdens de openingsuren bemonstert wordt. Deze parameter is prima gedurende de nacht met geautomatiseerde monsternamen apparatuur te nemen en ‘s morgens op te halen voor analyse. Laboranten hoeven daarvoor niet ‘s nachts te gaan werken.</p>	<p>Noot 1 onder de tabel van Bijlage I biedt de mogelijkheid van automatische metingen</p>
<p>Toelichting per parameter, pagina 29, 14. Zuurgraad, 3de regel,</p>	<p>MK: mbt de kop “14. Zuurgraad (pH) en 15. Waterstofcarbonaat”; Maak een aparte kop voor parameter 15 Waterstofcarbonaat, zoals ook bij alle andere parameters gedaan is. De kop plaatsen na de 1ste alinea.</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Toelichting per parameter, pagina 29, 14. Zuurgraad, 3de regel,</p>	<p>MK: mbt de tekst “ongunstige geval nog steeds 50%”; volgens mij is dit 30% bij pH 7,8 en temperatuur >27°C. Bij een pH van 7,6 zal dit ongeveer 42% zijn.</p>	<p>‘50%’ wordt gewijzigd in ‘een aanzienlijk deel’</p>
<p>Toelichting per parameter, pagina 29, 14. Zuurgraad,</p>	<p>MK: mbt de tekst “actief chloor”; deze term kan verwarrend werken, liever de term “onderchlorigzuur” gebruiken. Idem iets verder in de 4de regel.</p>	<p>Voorstel overnemen</p>

4de regel		
Toelichting per parameter, pagina 29, 14. Zuurgraad, 2de alinea, 1ste regel	MK: mbt de tekst “1 mmol/l”; beter weergeven als 61 mg/L, hiermee wordt hetzelfde bedoeld en is meteen duidelijk wat het verschil is met de nieuwe regelgeving. Houders zijn niet gewend om te rekenen met mol en millimol eenheden, terwijl mg/l voor de houders duidelijk is.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 29, 14. Zuurgraad, 2de alinea, 2de regel,	MK: mbt de tekst “praktijk is deze norm voor een bassin echter nagenoeg niet te halen”; een waarde van 61 mg/L is niet alleen moeilijk te halen, er is ook geen noodzaak om de buffercapaciteit zo hoog voor te schrijven. Met een buffercapaciteit van 40 mg/L zal de zuurgraad ook al heel stabiel zijn. Problemen worden pas veroorzaakt als de buffercapaciteit onder de 30 mg/L zakt. Het is ook wel goed om hier in de nota van toelichting aan te geven wat dan de risico's van een te lage buffercapaciteit is en bij welk type baden daarvoor maatregelen getroffen moeten worden mits dat zich voordoet.	Na ‘..niet te halen’ toevoegen ‘en is ook niet noodzakelijk.’ Aan laatste zin toevoegen: ‘, waarbij de zuurgraad ook al heel stabiel zal zijn.’
Toelichting per parameter, pagina 29, 16. Doorzicht, 2de zin,	MK: mbt de tekst “niet alleen vanuit esthetisch opzicht”; esthetisch speelt geen rol, dat is geen parameter in het besluit. De kleur van het water heeft ook meer invloed op het esthetisch karakter van het water, maar dat is ook geen parameter in het besluit. Het enige waarom het doorzicht van belang is, is de veiligheid. Hierbij speelt niet alleen bijna verdrinking een rol, maar ook obstakels onder water en verdrinking op zich. De betreffende zin daarom aanpassen naar: “De parameter is alleen van belang om tijdig obstakels onder water en gevallen van (bijna) verdrinking te kunnen signaleren.”	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 30, 18. Legionella, 5de regel	MK: mbt de tekst “douches”; douches worden niet in dit besluit geregeld, voorstel om dat voorbeeld weg te halen.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 30, 18. Legionella, 10de regel die begint met de tekst “legionella. Als dergelijke...”,	MK: mbt de tekst “Als dergelijke risico's in een bassin niet aanwezig zijn, hoeft daar geen bemonstering plaats te vinden.”; als die risico's wel aanwezig zijn kun je je dat ook nog afvragen. Mijn mening is dat je alleen legionella moet meten op risicopunten en niet in het bassin, dat is ook het advies van RIVM. De plek met de laagste kans op aantreffen van Legionella in een zwembad is het bassin. Dit is daarom de slechts denkbare plek voor de monsternamen. Dit zou ik dus niet voorschrijven als we hem juist op de meest ongunstige plek willen aantreffen.	Tekst ‘Of bemonstering van een bassin nodig is wordt bepaald door de aanwezigheid van risico's op groei en verneveling van legionella. Als dergelijke risico's in een bassin niet aanwezig zijn, hoeft daar geen bemonstering plaats te vinden.’

		wordt verwijderd. Aan eind wordt toegevoegd: In geval van een normoverschrijding volstaat het te zorgen dat de aerosolvorming stopt, het bassin hoeft dan dus niet gesloten te worden.
Toelichting per parameter, pagina 30, 18. Legionella, 14de regel die begint met de tekst “op de risicopunten...”,	MK: mbt de tekst “die bij de in risicoanalyse...”; tekstueel, dit moet zijn: “die bij de risicoanalyse...”. DM: vanaf “Het gaat om de ...”: rare zin. Na aerosolen toevoegen: ontstaan ?	Nav MK: voorstel overnemen Nav DM: zie hieronder
Toelichting per parameter, pagina 30, 18. Legionella, 17de regel die begint met de tekst “al dan niet samen ...”,	MK: mbt de tekst “al dan niet samen met andere micro-organismen,”; deze andere micro-organismen zijn niet relevant in deze. Deze zinsnede kan daarom vervallen omdat die zorgt voor onduidelijkheid. De betreffende zin wordt dan: “Het gaat om de risicopunten als bedoeld in het oude Bhvz, dat wil zeggen de punten waar zwem- of badwater op zodanige wijze ter beschikking komt of wordt gebruikt dat daarbij aerosolen vrijkomen, alsmede daardoor meegevoerde legionellabacteriën in hoeveelheden van 100 kve/l of meer.” De zin ook iets taalkundig aangepast omdat het onderwerp de “aerosolen” waren en daarvoor geen kwaliteitseis gesteld wordt, die wordt gesteld voor Legionella.	Nav MK: voorstel niet overnemen. De tekst komt overeen met de omschrijving in de huidige Bhvz.
Toelichting per parameter, pagina 30, 19. Trichlooramine, laatste regel, mbt de tekst “ook”;	MK: waarom “ook”, in het water meten we die niet afzonderlijk, maar is trichlooramine onderdeel van de somparameter GBC. Het woord “ook” is hier niet op zijn plaats en kan weg.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 30, 19. Trichlooramine, laatste	MK: mbt de tekst “trichlooramine in de lucht”; volgens mij heeft de reden waarom we trichlooramine meten niet zoveel met dat evenwicht met de waterfase te maken, maar met het feit dat het een irriterende verbinding is die ongewenst is in zwembaden. Ook weer een indicator-parameter naar andere ongewenste vluchtige desinfectie bij-producten. Dit staat in zijn geheel niet vermeld in deze	Voorstel overnemen Er wordt in NvT opgenomen dat trichlooramine in de lucht irriterend

regel,	toelichting op de trichlooramine parameter. Het is verstandig om die informatie wel op te nemen omdat er naar verwachting veel weerstand tegen deze parameter in het veld bestaat.	is voor de luchtwegen en derhalve gemeten moet worden
Toelichting per parameter, pagina 30, 20. Ozon, 1ste regel	MK: mbt de tekst “en ontsmettingsmiddel”; Ozon wordt bij ‘reguliere bassins’ nergens als ontsmetting of desinfectiemiddel gebruikt, daar hebben we VBC al voor. Als ozon gebruikt wordt in zwembaden dan is dat voor oxydatie. Bij bijzondere bassins kan ozon wel als desinfectiemiddel gebruikt worden ,bijvoorbeeld bij de fish-spa’s. overweeg om deze belangrijke nuancering toe te voegen.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter, pagina 30, 20. Ozon, 5de regel,	MK: mbt de tekst “ug/m3”; tekstueel, dit moet zijn “µg/m3”.	Voorstel overnemen, met de 3 in superscript)
Toelichting per parameter, pagina 30, 21-22. Vervallen parameters	MK: de hier genoemde tekst staat ook al in de alinea eronder en is daarom hier overbodig. Deze hele alinea kan dus weg	In tabel 1 van NvT parametergroepen invoeren (cf bijlage 1), en dan boven nr. 21 dan invoegen: G. Vervallen parameters Door MK bedoelde tekst in NvT dan vervangen door: G. Vervallen parameters
Toelichting per parameter, pagina 30, 22. Cyanuurzuur, 5de regel	MK: mbt de tekst “Het is bovendien onnodig om cyanuurzuur in zwembaden te gebruiken.”; dit is niet waar, want verschillende buitenbaden maken zich nu al zorgen over hoe ze straks het vrije chloor in het bad moeten houden nu de maximum waarde lager wordt. Het chloorverbruik in een buitenbad kan tot wel 4x hoger zijn dan bij een overdekt bad. Dit wordt veroorzaakt door de zon instraling, wat een chloorvernietiging tot gevolg heeft. Voor buiten baden is slechts een maximum waarde van 2x hoger dan bij binnen baden toegestaan, terwijl dit in het oude besluit 3,3 keer hoger was. Overweeg om deze zin uit de nota van toelichting te schrappen.	Voorstel overnemen
Toelichting per parameter,	MK: mbt de tekst “parameter”; er is wel een noodzaak om periodiek te controleren of cyanuurzuur	Tekst artikel 4 lid 3 wordt aangepast,

<p>pagina 31, 22. Cyanuurzuur, 2de regel,</p>	<p>aanwezig is, vooral nadat tijdens calamiteiten handmatig met poeder of chloorpillen de chloorwaarde in het bad gecorrigeerd wordt. Dergelijke middelen bevatten namelijk vaak cyanuurzuur. Cyanuurzuur is alleen door verversing uit het bassin te verwijderen en kan daardoor zeer lang in het water aanwezig blijven. Het is verstandig om de aanwezigheid van cyanuurzuur op te nemen in het risicomodel, bijvoorbeeld door een periodieke toetsing die vrij eenvoudig door het eigen personeel uitgevoerd kan worden.</p>	<p>wat inhoudt dat cyanuurzuur niet in het water aanwezig mag zijn. Dit impliceert dat je geen cyanuurzuur aan het water mag toevoegen, dus ook geen producten waarin dat verwerkt is. Opnemen van meetverplichting is dan niet nodig.</p>
<p>Pagina 31, Bijlage II, 2de alinea,</p>	<p>MK: mbt de tekst "risicoanalyse"; overweeg een wat meer algemene inleiding over de noodzaak van de borging van hygiëne en veiligheid voordat er meteen de diepte van bouwtechnische aspecten genoemd worden.</p> <p>NZ: In de Nota van toelichting wordt bij de toelichting op Bijlage II het volgende vermeld <i>"Bij het uitvoeren van de risicoanalyse en het opstellen en vastleggen van het beheersplan kan NEN-EN 15288-2 mogelijk ook een behulpzaam document zijn. Het is echter niet verplicht om dit document te volgen."</i> Met name deze laatste zin is volstrekt onnodig. Met de term dat het <i>"mogelijk een behulpzaam document kan zijn"</i> wordt al voldoende benadrukt dat de houder van de badinrichting zelf kan beslissen of deze het document wil gaan toepassen. Aanbevolen wordt om de zin <i>"Het is echter niet verplicht om dit document te volgen"</i> te laten vervallen.</p>	<p>Nav MK: voorstel overnemen Nav NZ: Transparantie over wat er wel en niet verplicht is, is van belang. Daarom zin laten staan, om onduidelijkheden en misverstanden te voorkomen. Voorstel niet overnemen.</p>
<p>Pagina 31, Bijlage II, 3de alinea, 3de regel,</p>	<p>MK: mbt de tekst "roestvrij staal"; Dit is een grote fout. ROESTVRIJ STAAL BESTAAT NIET. Dit schreeuwen we al jaren van de daken, blijkbaar zonder effect. Nog steeds wordt RVS in zwembaden gebruikt waarbij verschillende ongevallen met zelfs een dodelijk slachtoffer hebben plaatsgevonden. En dit allemaal omdat RVS in de volksmond roestvrij staal genoemd wordt. De juiste term voor RVS is roestvast staal. In zwembaden roest het ook vast en zeker. We zouden ervoor moeten zorgen dat er een asbest smaak rondom het gebruik van RVS in zwembaden komt te hangen, of radioactiviteit, maakt mij niet uit wat.</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Pagina 32, Bijlage II, 1de alinea, midden</p>	<p>NZ: Bij de toelichting op de kleurproef wordt aangegeven <i>"om de kleurproef uit te voeren zoals beschreven in NEN 15288, deel 2 (dan wel een door gedeputeerde staten gelijkwaardig verklaarde methode)."</i> Hoewel op voorhand niet wordt uitgesloten dat in de toekomst nog een gelijkwaardige methode wordt ontwikkeld hebben Europese zwembadexperts vastgesteld dat, namens Nederland, als</p>	<p>Kleurproef wordt niet meer verplicht voorgeschreven.</p>

	<p>alternatief aangedragen methoden niet vergelijkbaar waren met de in NEN-EN 15288 beschreven kleurproef en als onvoldoende betrouwbaar moesten worden aangemerkt.</p> <p>Aanvullend daarop kan de vraag worden gesteld in hoeverre gedeputeerde staten van elke provincie de specifieke deskundigheid hebben om te kunnen beoordelen of een andere methode gelijkwaardig is. Maar tevens dat, in eventuele uitzonderingsgevallen, gedeputeerde staten altijd al de bevoegdheid hebben om een ontheffing te verlenen en daaraan, indien noodzakelijk, aanvullende voorschriften te verbinden. Aanbevolen wordt om de tekst <i>“(dan wel een door gedeputeerde staten gelijkwaardig verklaarde methode)”</i> te vervangen door <i>“of daaraan gelijkwaardig”</i>.</p>	
Pagina 32, Bijlage II, 2de alinea, midden	DM: “zwembad toelaten” vervangen door “zwembad toelaat”	Voorstel overnemen
Pagina 33, Bijlage II, 1de alinea,	<p>NZ: Bij de toelichting op artikel 3, tweede lid, onder b, 2° (beheersen risico’s verdrinking) wordt in de laatste zin het volgende vermeld <i>“Bovendien kan houder bijvoorbeeld kiezen voor een elektronisch systeem voor drenkelingdetectie, waardoor het aantal toezichthoudende lifeguards kan verminderen”</i>.</p> <p>Onderzoek door de Europese normcommissie zwembaden heeft evenwel vastgesteld dat er geen onafhankelijke onderzoeksresultaten bekend zijn waaruit blijkt dat een elektronisch systeem een toezichthouder volwaardig kan vervangen. De bovenvermelde expliciete stelling in de Nota van Toelichting is daarmee uiterst riskant en zelfs gevaarlijk te noemen en staat bovendien haaks op de bevindingen van de Europese normcommissie zoals vermeld in NEN-EN 15288, deel 2. Daarin wordt namelijk aangegeven dat technische hulpmiddelen voor toezicht (bijvoorbeeld onderwatercamera’s, drenkelingendetectie) nooit het menselijk toezicht kunnen vervangen en uitsluitend toepasbaar zijn als extra ondersteuning van dit toezicht. Aanbevolen wordt om de tekst <i>“waardoor het aantal toezichthoudende lifeguards kan verminderen”</i> te vervangen door <i>“als extra ondersteuning van het toezicht”</i>.</p>	In de tekst wordt niet gesproken over “het vervangen van een toezichthouder” of “het vervangen van menselijk toezicht”. Er staat dat bij gebruik van elektronisch systeem voor drenkelingdetectie, “het aantal toezichthoudende lifeguards kan verminderen. “ Die stelling wordt door velen onderschreven. Daarom voorstel niet overnemen.
Pagina 33, Bijlage II, 2de	NZ: Bij de toelichting op artikel 3, tweede lid, onder b, 2° is van belang om te weten dat de Europese normcommissie zwembaden eveneens kennis genomen van de bevindingen van de Blue Cap	NEN-EN 13451, deel 1 en NEN-EN 13451, deel 3 zijn op dit moment

<p>alinea,</p>	<p>Foundation en zelfs een aparte subwerkgroep heeft ingesteld om deze gegevens te beoordelen. Daarbij is met name gekeken of de veiligheidscriteria zoals vermeld in NEN-EN 13451, deel 1 respectievelijk NEN-EN 13451, deel 3 voldoende waarborg bieden om het risico op vastzuigen en/of beklemming aan watertoe- of afvoeropeningen afdoende te voorkomen. E.e.a. heeft er dan ook toe geleid dat de norm op een enkel punt is herzien. Daarnaast werd evenwel ook geconstateerd dat, hoewel het risico op vastzuigen in zwembaden inderdaad voorkomt, het tevens opmerkelijk was dat verhoudingsgewijs (ook in Nederland) juist zeer weinig ongevallen gebeuren die te wijten zijn aan vastzuiging aan aanzuigroosters. Hetgeen er op duidt dat mogelijk wel sprake is van een omstandigheid die niet gewenst is, maar dat een “slachtoffer” in het overgrote deel van de gevallen ook zelf weer in staat is om relatief eenvoudig en zonder letsel los te komen.</p> <p>Verder onderzoek toonde vervolgens aan dat in gevallen dat wel sprake was van een situatie waarbij een slachtoffer niet kon loskomen, heel duidelijk niet aan de eisen werd voldaan die vermeld staan in NEN-EN 13451-1 en/of NEN-EN 13451-3. In vrijwel alle gevallen was namelijk sprake van ofwel ontbrekende, ofwel ondeugdelijke roosters of afdekkingen van openingen.</p> <p>Deze bevindingen zijn vervolgens uitgebreid besproken in de Europese normcommissie zwembaden en daarbij werd eensgezind de conclusie getrokken dat de veiligheidscriteria zoals vermeld in NEN-EN 13451, deel 1 respectievelijk NEN-EN 13451, deel 3 (waarvan de laatste revisie in 2011 werd gepubliceerd) voldoende waarborg bieden om het risico op vastzuigen en/of beklemming aan watertoe- of afvoeropeningen afdoende te voorkomen.</p> <p>Het is daarom, ook uit juridisch oogpunt, volstrekt ongewenst dat afwijkend van de huidige NEN-EN normen, een met deze normen conflicterende veiligheidsrichtlijn in de Nota van Toelichting wordt opgenomen. Ter aanvulling wordt er nog op gewezen dat de Europese normcommissie ook op dit gebied de ontwikkelingen nauwlettend volgt en aangezien de Europese normen elke 5 jaar gereviseerd worden, is daarmee voldoende zeker gesteld dat ook in de toekomst eventueel aanvullende veiligheidseisen alsnog in de normen zullen worden opgenomen.</p> <p>Overigens staat het de Blue Cap Foundation vrij om, als lid van de Nederlandse normcommissie</p>	<p>niet aangewezen in enige Nederlandse regelgeving. Niemand is dus op grond van enige regelgeving verplicht om deze norm te volgen.</p> <p>Daarom heeft het in Bijlage II opgenomen voorschrift, en de toelichting daarop, een belangrijke toegevoegde waarde. Op het moment dat genoemde NEN-normen in de toekomst eventueel rechtskracht zouden krijgen, zal worden gezien of in het de Bhvzb opgenomen voorschrift kan vervallen.</p> <p>Voorstel wordt niet overgenomen</p>
----------------	--	--

	<p>zwembaden, haar bevindingen als voorstel in te dienen bij de Europese normcommissie. Waardoor deze, indien dat noodzakelijk wordt geacht, bij de eerstvolgende revisie van 2016 alsnog in de norm kunnen opgenomen.</p> <p>Aanbevolen wordt om de tekst <i>“Volgens informatie van de Blue Cap Foundation t/m ... de afscherming wordt afgedekt”</i> te laten vervallen en te vervangen door <i>“In NEN-EN 13451, deel 1 respectievelijk NEN-EN 13451, deel 3 worden de veiligheidscriteria vermeld om het risico op vastzuigen en/of beklemming aan watertoe- of afvoeropeningen afdoende te voorkomen”</i>.</p>	
<p>Pagina 34, Bijlage II, 2de alinea,</p>	<p>NZ: Bij de toelichting op artikel 3, tweede lid, onder b, 3°, wordt aandacht gevraagd voor de wijze waarop letsel wordt voorkomen. <i>“Daarbij verdient het aanbeveling om rekening te houden met NEN-EN 13451-1. Dit document gaat over de eigenschappen van voorzieningen waar de gebruiker zich met blote voeten op kan bevinden of lopen. Deze NEN-norm heeft nadrukkelijk betrekking op nieuwe situaties (nieuwbouw en verbouw). Bestaande situaties hoeven niet strikt aan de norm te voldoen. Het is dan ook geenszins de bedoeling dat er in bestaande situaties ingrijpende en kostbare verbouwingen worden uitgevoerd omdat niet strikt aan de NEN-norm of een gelijkwaardige norm wordt voldaan. Wel is het de bedoeling om een referentiebeeld meegeven, dat in bestaande situaties gehanteerd kan worden, mochten er zich qua aard en omvang buitensporige gevallen van letsel voordoen. Wanneer dan bijvoorbeeld uit de risico-analyse zou blijken dat de voorzieningen ondermaats aan de NEN-norm of een gelijkwaardige norm voldoen, dan kan dat een reden zijn om maatregelen te treffen om de geconstateerde risico's tegen te gaan.”</i></p> <p>Een opmerkelijk standpunt omdat NEN-EN 13451-1 al vanaf 2001 van kracht is en ook in het huidige Bhvbz sedert 1984 vereist wordt dat vloeren die met blote voeten worden belopen voldoende weerstand bieden tegen uitglijden.</p> <p>Inderdaad is uit onderzoek gebleken dat niet alle zwembaden aan de eisen t.a.v. de slipweerstand voldoen. Maar uit ongevalregistraties blijkt tevens dat valpartijen binnen zwembaden een voorname ongevalsoorzaak zijn en met name kinderen, ouderen en minder validen in zwembaden een verhoogd letselrisico lopen. Benadrukt wordt dat dit in veel gevallen is toe te schrijven aan onjuiste</p>	<p>Gesteld wordt dat NEN-EN 13451-1 al vanaf 2001 van kracht is. Deze norm is op dit moment niet aangewezen in enige Nederlandse regelgeving. Niemand is dus op grond van enige regelgeving verplicht om deze norm te volgen.</p> <p>Daarom heeft het in Bijlage II opgenomen voorschrift, en de toelichting daarop, een belangrijke toegevoegde waarde. Op het moment dat genoemde NEN-normen in de toekomst eventueel rechtskracht zouden krijgen, zal worden gezien of in het de Bhvbz opgenomen voorschrift kan vervallen.</p> <p>Voorstel wordt niet overgenomen. Tekst wordt aangepast, zodat niet</p>

	<p>vloerreiningsmethoden en/of slijtage van de vloeren. En dat voor de verbetering van de slipweerstand op dergelijke vloeren dan ook geen ingrijpende en kostbare aanpassingen noodzakelijk zijn. Ten aanzien van andere bestaande vloermaterialen geldt dat de slipweerstandcriteria in NEN-EN 13451-1 zijn afgeleid van voordien toegepaste Duitse DIN normen. De fabrikanten van vloermaterialen zijn derhalve al vele jaren bekend met deze criteria en verklaren zelf dat zij daaraan kunnen voldoen. Er is daarom geen enkele reden om deze norm niet voor bestaande situaties toe te passen. In hoeverre het daarbij noodzakelijk is dat strikt aan deze norm wordt voldaan is, zoals ook wordt vermeld, afhankelijk van de risico-analyse.</p> <p>De tekst dat de NEN-norm nadrukkelijk betrekking heeft op nieuwe situaties (nieuwbouw en verbouw) is daarmee onnodig en zelfs verwarrend (evenals overigens de kwalificaties "niet strikt" of "ondermaats").</p> <p>Aanbevolen wordt om de tekst "<i>Deze NEN-norm heeft nadrukkelijk t/m wanneer dan bijvoorbeeld</i>" te laten vervallen en de volgende zin te beginnen met "<i>Wanneer uit de risico-analyse zou blijken....</i>"</p>	<p>de suggestie wordt gewekt dat de norm in nieuwe situaties verplicht zou moeten worden toegepast.</p>
<p>Pagina 34, Bijlage II, 3de alinea,</p>	<p>DM: 2^e regel: Na "besteed" toevoegen: aan</p>	<p>Voorstel overnemen</p>
<p>Pagina 35, Bijlage III</p>	<p>VHG: 'Indien de bodem van de vijver zichtbaar is of dat het doorzicht 180 cm is, is vis goed waar te nemen.' Het elektrisch vissen is naar onze mening niet aan te bevelen en bovendien ook niet noodzakelijk. Ons voorstel is deze zinsnede te schrappen</p>	<p>De zin 'De afwezigheid van vissen... Electricity' wordt vervangen door: 'Door de eis dat de bodem van de vijver zichtbaar is dan wel het doorzicht minimaal 1,80 m moet zijn, is vis goed waar te nemen. Op de deze wijze kan de aanwezigheid van vis worden vastgesteld, evenals op basis van waarnemingen door zwemmers</p>

<p>Overgang en evaluatie</p>	<p>SV: De wet gaat uit van een overgangperiode van twee jaar. De branche vindt het wenselijk om een gedegen evaluatie-afspraken te maken en een proces van monitoring op te zetten. Een budget (voor nader onderzoek, aanpak knelpunten) lijkt ons wenselijk. Ook afstemming tussen de toezichthouders van de provincies onderling en met de branchevertegenwoordigers lijkt ons de komende twee jaar noodzakelijk om knelpunten snel aan te pakken en (grote) verschillen te elimineren bij de beoordeling en het toezicht vanuit de toezichthoudende instanties</p> <p>LB: Nu wordt gesproken over een overgangperiode voor de invoer op locatie van 2 jaar. Hoe dient dit geïnterpreteerd te worden? Kan een laboratorium deze nieuwe uitgebreide lijst van analyses wel aanbieden maar hoeft een locatie dit pas na 2 jaar daadwerkelijk te laten uitvoeren? Of kan ik op basis van het volgende concluderen dat voor het uitvoeren van de analyses dit na 1 januari 2016 verplicht is? Idem voor risicoanalyses.</p>	<p>Nav SV: In artikel III is evaluatiebepaling opgenomen. Ter uitvoering daarvan zullen met betrokkenen (waaronder SV) nadere afspraken worden gemaakt, oa over monitoring. I&M zal waar nodig stimuleren dat branches en provincies tot afstemming komen, om knelpunten aan te pakken en zoveel mogelijk eenduidigheid te bereiken.</p> <p>Nav LB: De houder moet ogv het aangepaste artikel II de nieuwe voorschriften uiterlijk op 1 januari 2018 toepassen, maar kan er ook voor kiezen om dat op een eerder moment te doen.</p>
------------------------------	---	--